

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων

Εφαρμογή προγράμματος εκκαθάρισης

δήλωσης φορολογικού εισοδήματος

ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΘΗΝΑ

ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ

ΛΙΝΑΡΔΑΤΟΣ ΗΛΙΑΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΒΑΡΔΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΠΑΤΡΑ 2017

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	5
SUMMARY	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	9
ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ.....	9
1.1 Ιστορική αναδρομή.....	9
1.2 Έννοια των φόρων.....	10
1.3 Διάκριση των φόρων	11
1.4 Τρόποι φορολογίας.....	11
1.5 Χαρακτηριστικά των φόρων	12
1.6 Οι βασικές αρχές της Φορολογίας	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	16
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΗ.....	16
2.1 Ορισμός φορολογικού συστήματος	16
2.2 Αμεσότητα της φορολόγησης	17
2.3 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα άμεσων και έμμεσων φόρων 20	
2.4 Διάκριση φορολογικών συστημάτων	24
2.5 Βασικά χαρακτηριστικά της αναμόρφωσης του φορολογικού συστήματος.....	24
2.6 Αποτελεσματικότητα φορολογικών συστημάτων.....	25
2.7 Διοικητικό κόστος φορολογικών συστημάτων	26
2.8 Πολιτική υπευθυνότητα	27
2.9 Δικαιοσύνη	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	29
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	29
3.1 Ποιοι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση.....	29
3.2 Πως δηλώνεται το εισόδημα	30
3.3 Πως και ποτέ υποβάλλεται η φορολογική δήλωση.....	30
3.4 Που υποβάλλεται η φορολογική δήλωση	32
3.5 Φορολογία εισοδήματος συζυγών – ανήλικων – ενήλικων άγαμων παιδιών	35
3.6 Υπολογισμός και καταβολή της οφειλής	36

3.7 Δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με την φορολογική δήλωση.....	37
3.8 Ποσά δαπανών που αφαιρούνται από το συνολικό εισόδημα η από τον φόρο	38
3.9 Στοιχεία εξαρτώμενων μελών φορολογουμένων	50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	52
ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ.....	52
4.1 Προσδιορισμός του φόρου μισθωτών – συνταξιούχων	52
4.2 Μειώσεις του φόρου.....	55
4.3 Προσδιορισμός του φόρου για εισοδήματα από ατομική άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας	56
4.4 Προκαταβολή φόρου	57
4.5 Προσδιορισμός του φόρου για εισοδήματα από κεφάλαιο.....	57
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	59
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (ΤΕΚΜΗΡΙΑ)	59
5.1 Αντικειμενικές δαπάνες (Τεκμήρια)	59
5.2 Ειδή αντικειμενικών δαπανών (τεκμήριων).....	60
5.3 Υπολογισμός ετησίων αντικειμενικών δαπανών	60
5.3.1 Άρθρο 31 Τεκμήρια δαπανών διαβίωσης	61
5.3.2 Άρθρο 32 Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων....	83
5.3.3 Άρθρο 33 Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών	89
5.3.4 Άρθρο 34 Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής	92
5.3.5 Μείωση της διαφοράς	93
5.3.6 Μείωση των ποσών κεφαλαίου με δαπάνες απόκτησής τους	97
5.3.7 Προσδιορισμός του εισοδήματος συζύγων με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 34.....	100
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.....	102
ΟΙ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ Ν. 4387/2016 ΚΑΙ 4386/2016.....	102
6.1 Φορολόγηση μισθωτών - συνταξιούχων.....	102
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.....	107

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ.....	107
7.1 Παράδειγμα 1	107
7.2 Παράδειγμα 2	110
7.3 Παράδειγμα 3	111
7.4 Παράδειγμα 4	112
7.5 Παράδειγμα 5	114
7.6 Παράδειγμα 6	116
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	118
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	119

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η χρηματοοικονομική κρίση που έχει πλήξει τα τελευταία χρόνια την Ελλάδα έχει ως αποτέλεσμα να χειροτερέψει η οικονομική θέση στη διεθνή οικονομία. Το δημόσιο χρέος της Ελλάδος αποτελεί ένα σημαντικό πρόβλημα για την επιδείνωση της οικονομικής της θέσης. Η Ελλάδα δεν μπορεί να χρηματοδοτήσει τις δημόσιες δαπάνες και για το λόγο αυτό προβαίνει σε εξωτερικό δανεισμό. Η ανάγκη για μεταρρυθμίσεις ήταν εμφανής ωστόσο με την στήριξη από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (Δ.Ν.Τ.) (International Monetary Fund, I.M.F.) οι απαιτήσεις για μεταρρυθμίσεις έγιναν πιο έντονες.

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ελληνική οικονομία, είναι το γεγονός των πολλών και συχνών αλλαγών στην ισχύουσα φορολογική νομοθεσία καθώς και το φαινόμενο της παραοικονομίας και της έντονης φοροδιαφυγής και φόρο-αποφυγής. Η διεθνής αίσθηση περί ενός κράτους που δανείζεται αρκετά, δεν έχει σταθερή φορολογική νομοθεσία, που αντιμετωπίζει υψηλά ποσοστά διαφθοράς, αποτρέπει την προσέλκυση επενδύσεων. Οι επενδύσεις αποτελούν μια σημαντική πηγή για να βελτιώσει την θέση της η Ελλάδα στην διεθνή οικονομία.

Ο φόρος ακολουθεί τον πολίτη σε όλη τη διάρκεια της ζωής και της δραστηριότητας του. Αποτελεί αναγκαστική συνεισφορά που του έχει επιβληθεί από το κράτος χωρίς προσωρινή αντιπαροχή. Η αντιπαροχή έχει γενικότερο σκοπό αφού με τους φόρους το κράτος διαμορφώνει το οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο όλων των πολιτών.

Οι μορφές του φόρου είναι ποικίλες. Βασική διάκριση των φόρων είναι σε άμεσους και έμμεσους φόρους. Άμεσοι φόροι είναι όσοι επιβάλλονται

στο παραγόμενο εισόδημα και στην περιουσία, ενώ έμμεσοι είναι οι φόροι που επιβάλλονται στις συναλλαγές, συμπτωματικές ή μεταβατικές. Ο σημαντικότερος έμμεσος φόρος είναι ο φόρος προστιθέμενης αξίας και ο σημαντικότερος άμεσος φόρος είναι ο Φόρος Εισοδήματος Φυσικών Έκ Νομικών Προσώπων.

Με τη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων καθιερώθηκε ο προσωπικός προοδευτικός φόρος ο οποίος επιβάλλεται στο συνολικό, από κάθε πηγή εισοδήματος και ο οποίος διαφέρει από χρόνο σε χρόνο ανάλογα με τις αλλαγές που θα επέλθουν στη φορολογία εισοδήματος.

SUMMARY

The financial crisis that has hit the last few years Greece has led to worse economic position in the world economy. The public debt of Greece is a major problem for the deteriorating financial position. Greece can not finance public spending and therefore makes foreign borrowing. The need for reform was evident however with support from the International Monetary Fund (IMF) (International Monetary Fund, I.M.F.) requirements for reform became more intense.

One of the major problems facing the Greek economy is the fact the many and frequent changes in tax legislation and the phenomenon of the informal economy and strong tax evasion and tax avoidance. The international sense on a state borrows enough, not stable tax laws, facing high levels of corruption, prevents attracting investment. Investments are an important source to improve the position of Greece in the international economy.

The tax follows the citizen throughout life and activity. Is forced contribution has been imposed by the state without compensation temporarily. The consideration is a general purpose since the taxes the state forms the economic and social level of all citizens.

The tax forms are varied. Main distinction of taxes are direct and indirect taxes. Direct taxes are those levied on the revenue generated and wealth, while indirect taxes are levied on transactions, incidental or transient. The most important indirect tax is the value added tax and the major direct tax is the Natural Mr. Corporate Income Tax.

With personal income tax introduced by the personal progressive tax levied on the total from all sources of income and which vary from year to year depending on the changes you made to the income tax.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

1.1 Ιστορική αναδρομή

Η φορολογία φαίνεται να ξεκίνησε από την αρχαιότητα ως υποχρέωση ανθρώπων να καταβάλλουν αντικείμενα ή προϊόντα αξίας σε άρχοντες ή κράτη. Συνήθως σε κάθε περιοχή υπήρχε ένας άρχοντας με στρατιωτική, πολιτική εξουσία ή ήταν απλά ένας γαιοκτήμονας στον οποίο αποδίδονταν οι εισφορές, και αυτός με τη σειρά του τις έστελνε στην ανώτατη κρατική αρχή. Άλλο αξιοσημείωτο φαινόμενο της αρχαιότητας και του Μεσαίωνα είναι η παροχή υπηρεσιών από τους άρχοντες με αντάλλαγμα το δικαίωμα της είσπραξης των φόρων μιας επαρχίας για δικό τους όφελος. Στον ελλαδικό χώρο επί Βυζαντίου παρατηρήθηκε το φαινόμενο οι εισφορές να καταβάλλονται στην κοινότητα αντί για κάποιο άρχοντα και αυτή με τη σειρά της να αποδίδει στο κράτος. (<http://el.wikipedia.org/wiki>)

Ιστορικά υπάρχουν περιπτώσεις όπου ο φορολογούμενος δεν είναι ένας πολίτης ή περίοικος (κάτοικος χωρίς πολιτικά δικαιώματα) μιας περιοχής, αλλά ένα ολόκληρο κράτος. Σε αυτές τις περιπτώσεις ένα αναγνωρισμένο κράτος καταβάλλει υποχρεωτική εισφορά σε ένα άλλο μετά από σχετική συνθήκη που έχει υπογραφεί. Αυτό συνέβη στο Μεσαίωνα, όπου σλαβικά κράτη πλήρωναν στο Βυζάντιο φόρο, ενώ το ίδιο σε άλλες ιστορικές περιόδους πλήρωνε φόρο στην Περσία και την Οθωμανική Αυτοκρατορία.

Η φορολογία στην αρχαιότητα και το Μεσαίωνα ίσως συνδέθηκε με τη στρατιωτική κατάκτηση ή πολιτική κτήση όπως υποδηλώνει η χαρακτηριστική φράση φόρος υποτελείας.

Σχεδόν ταυτόχρονα με τη φορολογία αναπτύχθηκε και το φαινόμενο της φοροδιαφυγής, ώστε να δημιουργηθούν ειδικές οργανώσεις συλλογής φόρων για την εξασφάλιση της είσπραξης των φόρων και τον ακριβή υπολογισμό του κάθε φόρου. Αυτές οι οργανώσεις ταυτόχρονα μπορούσαν να επιδικάσουν ποινές σε φοροφυγάδες.

Οι υποχρεωτικές εισφορές αρχικά ήταν ένα μέρος της σοδειάς, όπως συνέβαινε στην αρχαία Αίγυπτο και αργότερα αντικαταστάθηκαν με χρήματα μετά την εφεύρεσή του. Ωστόσο, ο υπολογισμός της υποχρεωτικής καταβολής εξακολουθούσε να γίνεται με βάση την έκταση των κτημάτων του φορολογούμενου μέχρι και μετά τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία σε πολλά κράτη. (<http://el.wikipedia.org/wiki>)

Η φορολογία δεν είναι πάντα η μοναδική πηγή εσόδων ενός κράτους, υπάρχουν και περιπτώσεις όπου το κράτος ελέγχει μερικά μονοπώλια ως κύρια ή συμπληρωματική πηγή εσόδων, όπως συνέβη επί Όθωνα στην Ελλάδα όπου το κράτος είχε τον έλεγχο ορυχείων της Χαλκιδικής. Εκτός από τους φόρους ένα κράτος μπορεί να επιβάλλει εισφορές και σε εμπορικές συναλλαγές που γίνονται μέσα σε αυτό, ακόμα και όταν οι συναλλασσόμενοι δεν είναι πολίτες του κράτους.

1.2 Έννοια των φόρων

Η αποκλειστική εκμετάλλευση κρατικών παραγωγικών πόρων από το ίδιο το κράτος, η συμμετοχή του σε διάφορες επιχειρήσεις ή η μονοπωλιακή εκμετάλλευση ορισμένων κλάδων της οικονομίας, οι δανεισμοί και οι δωρεές είναι τα συνηθέστερα μέσα εξεύρεσης οικονομικών μέσων. Επειδή, όμως, τα παραπάνω μέσα δεν επαρκούν για την κάλυψη των δημόσιων χρηματικών δαπανών, επιβάλλεται η κάλυψή τους με αναγκαστική εισφορά της ιδιωτικής οικονομίας. Η αναγκαστική

εισφορά της ιδιωτικής οικονομίας προς την δημόσια, υλοποιείται με την επιβολή των φόρων και επιβάλλεται με κανόνες δικαίου, οι οποίοι συγκροτούν το Φορολογικό Δίκαιο. (Αριστείδης Φλώρος, 2009)

1.3 Διάκριση των φόρων

Οι φόροι διακρίνονται σε τρεις κυρίως κατηγορίες:

Φόροι εισοδήματος : διαχωρίζονται σε φόρους νομικών και φυσικών προσώπων. (Α. Φλώρος, 2005)

Φόροι δαπάνης: είναι οι φόροι που ενσωματώνονται πάνω στα προϊόντα που αποτελούν την δαπάνη απόκτησης τους από το φορολογούμενο. (Α. Φλώρος, 2005)

Φόροι περιουσίας: Ο φόρος περιουσίας εξαρτάται από το ύψος της αξίας που έχει στην κατοχή του ο φορολογούμενος. (Α. Φλώρος, 2005)

1.4 Τρόποι φορολογίας

Με βάση τη συμπεριφορά του μέσου φορολογικού συντελεστή, οι φόροι διακρίνονται σε αναλογικούς, προοδευτικούς και αντιστρόφως προοδευτικούς.

Αναλογικοί φόροι

Είναι οι φόροι που επιβαρύνουν τη φορολογική μονάδα με το ίδιο μέσο φορολογικό συντελεστή, ανεξάρτητα του μμεγέθους της φορολογικής βάσης. Όταν είναι αναλογική η φορολογία, ο μέσος φορολογικός συντελεστής παραμένει σταθερός καθώς μεταβάλλεται η φορολογική βάση. Έτσι η φορολογούσα αρχή αφαιρεί το ίδιο ποσοστό του εισοδήματος, της περιουσίας της καταναλωτικής δαπάνης από όλους τους φορολογούμενους ανεξάρτητα από το μέγεθος της φορολογικής βάσης.

Αυτό βεβαίως σημαίνει ότι και ο οριακός φορολογικός συντελεστής είναι σταθερός και ίσος με τον μέσο. (*A. Φλώρος, 2005*)

Προοδευτικοί φόροι

Προοδευτικός είναι ο φόρος του οποίου ο μέσος φορολογικός συντελεστής αυξάνει καθώς αυξάνεται η φορολογική βάση. Έτσι η φορολογούσα αρχή αφαιρεί με το φόρο το μεγαλύτερο ποσοστό της φορολογικής βάσης από τα άτομα που κατέχουν μεγαλύτερη βάση και μικρότερο ποσοστό από άτομα με μικρότερη βάση. Καθώς αυξάνεται η φορολογική βάση, ο μέσος φορολογικός συντελεστής αυξάνει με σταθερό ρυθμό, η προοδευτικότητα του φόρου καλείται σταθερή εάν αυξάνει με αύξοντα ρυθμό, η προοδευτικότητα του φόρου καλείται αύξουσα και τέλος, εάν αυξάνει με φθίνοντα ρυθμό, η προοδευτικότητα του φόρου καλείται φθίνουσα.

1.5 Χαρακτηριστικά των φόρων

Οι φόροι έχουν δύο βασικά γνωρίσματα:

1. Αποτελούν αναγκαστικό μέσο μετάθεσης πόρων από τον ιδιωτικό στο δημόσιο τομέα.
2. Αποτελούν μονομερές μέσο, δηλαδή συνεπάγονται μόνο παροχή από τους ιδιωτικούς φορείς προς τους δημόσιους φορείς χωρίς αντίστοιχα ειδική αντιπαροχή των τελευταίων προς τους πρώτους. (<http://el.wikipedia.org/wiki>)

1.6 Οι βασικές αρχές της Φορολογίας

Οι κανόνες και τα αξιώματα με τα οποία πρέπει να διαπνέεται ένα φορολογικό σύστημα για να είναι δίκαιο και αποδοτικό, συγκροτούν αυτό που αποδίδεται με την φράση: «Βασικές αρχές της Φορολογίας». Οι

αρχές αυτές τίθενται αρχικά από τον συνταγματικό νομοθέτη, ο οποίος δημιουργεί αφενός μεν, ένα πλέγμα προστασίας για τον φορολογούμενο πολίτη και την υπόχρεη σε φόρους οικονομική μονάδα, αφετέρου δε κατευθύνουν τον (κοινό) φορολογικό νομοθέτη σε θέσπιση διατάξεων που στοχεύουν στη φορολογική δικαιοσύνη. Να θυμηθούμε την παράγραφο 5 του άρθρου 4 του Συντάγματος: «Οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη, ανάλογα με τις δυνάμεις τους», η οποία αποδίδει την αρχή της φορολογικής, άμα δε και της νομικής ισότητας των πολιτών, ήτοι την ομοιόμορφη μεταχείρισή τους από την πλευρά του κράτους. (<http://epixeirisi.gr>)

Σύμφωνα με την αρχή αυτή, σε φορολογία πρέπει να υπόκεινται άπαντες οι πολίτες, αναλόγως προς την οικονομική αντοχή κάθε ενός. Θα πρέπει να υπενθυμίσουμε επίσης σε όλους όσους σχεδιάζουν τον φορολογικό χάρτη της χώρας ότι η αρχή της φορολογικής ισότητας ως έννοια, περιλαμβάνει στην ουσία δύο σημαντικές παραμέτρους και επί μέρους αρχές. Πρώτον, την καθολικότητα του φόρου (ή τον πάνδημο φόρο που ανέφεραν παλαιότερα νομοθετήματα) και δεύτερον, την φοροδοτική ικανότητα του υπόχρεου φορολογούμενου. Δύσκολος συνδυασμός. Αναγκαίως όμως για να μην προκύπτουν αρνητικά φαινόμενα και αντιδράσεις στην κοινωνία. Καθολικότητα ενός φόρου σημαίνει ότι η φορολογική υποχρέωση είναι γενική, ήτοι επιβαλλόμενη βάσει γενικών κριτηρίων, απαγορευομένων ρητώς τυχόν εξαιρέσεων, πλην ενδεχομένως εκείνων που εξυπηρετούν το λεγόμενο δημόσιο συμφέρον. Περαιτέρω, φοροδοτική ικανότητα είναι το μέτρο της αντοχής και των ορίων των εισοδημάτων του φορολογούμενου, ώστε μετά την επιβολή του φόρου και την μείωση τους, να απομένουν ικανοί πόροι για την αξιοπρεπή διαβίωσή του, στο πλαίσιο μιας σύγχρονης κοινωνικής αντίληψης.

Αρχή της βεβαιότητας του φόρου, για να θυμηθούμε την άλλη συνταγματική επιταγή (άρθρο 78, παρ. 2): «Φόρος ή άλλο οποιοδήποτε οικονομικό βάρος δεν μπορεί να επιβληθεί με νόμο αναδρομικής ισχύος που εκτείνεται πέρα από το οικονομικό έτος το προηγούμενο εκείνου, κατά το οποίο επιβλήθηκε». Η αρχή αυτή μας διδάσκει ότι ο φόρος πρέπει να είναι γνωστός εκ των προτέρων, τόσο ως προς την ύπαρξή του και τον τρόπο επιβολής του, όσο και ως προς το ύψος και μέγεθός του. Υπογραμμίζεται ότι για την «επιτυχία» αυτού του κανόνα, θα πρέπει ο φορολογικός νόμος να είναι σταθερός, να μην εμφανίζονται διάφορες μεταβολές του, κατά το δοκούν και ασφαλώς αυτές, να μην επιβάλλουν αναδρομική (διάβαζε: αιφνίδια) φορολογία. (<http://epixeirisi.gr>)

Αρχή της προσφορότητας του φόρου που ευτυχώς υλοποιείται στην εποχή μας, μέσω της ανάπτυξης των ηλεκτρονικών υποδομών και της διαδικτυακής επικοινωνίας. Η αρχή αυτή προσδιορίζει την καταβολή του φόρου με όσο το δυνατόν μικρότερο διαχειριστικό κόστος και όχληση του υπόχρεου. Είναι γεγονός ότι σε αυτόν τον τομέα καταγράφονται σημαντικές πρόοδοι που ενισχύουν την άποψη μιας αισιόδοξης προοπτικής.

Αρχή του ευχερούς ελέγχου της επιβαλλόμενης φορολογίας, δηλαδή ο φορολογούμενος, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, θα πρέπει να κατέχει τα απαραίτητα νομικά όπλα, μέσω των οποίων να είναι σε θέση αδαπάνως, να αμύνεται κατά των τυχόν λαθών, παραλείψεων ή αυθαιρεσιών της φορολογικής αρχής. Να μην φοβάται, δηλαδή να υποβάλλει την ένστασή του και την προσφυγή του, αναλογιζόμενος ότι το κόστος αυτό θα του στερήσει την οικονομική ωφέλεια της οποίας επιτυχούς έκβασης της υπόθεσης.

Αρχή της απλότητας του φόρου, ήτοι τόσο το αντικείμενο του φόρου, όσο και ο υπολογισμός, αλλά και η διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης αυτού να χαρακτηρίζονται από απλότητα και κυρίως σαφήνεια, χωρίς να αφήνουν περιθώρια παρερμηνειών, από τους υπόχρεους φορολογούμενους και από τα ελεγκτικά όργανα της πολιτείας. Ο νόμος να είναι σαφής. Να παρέλκει η «απαραίτητη» ερμηνεία της διοίκησης, η οποία στις περισσότερες των περιπτώσεων αυτοσχεδιάζει και αναιρεί τον νομοθέτη, ή αλλοιώνει την πρόθεσή του.

Αρχή της αποφυγής της διπλής φορολογίας, ίσως η πλέον καταπατημένη αρχή, αφού πλείστοι φόροι επιβάλλονται επί άλλων φόρων, χωρίς καν να τηρούνται τα προσχήματα και με την διαρκή αιτιολογία των έκτακτων δημοσιονομικών καταστάσεων και αναγκών.

Ακόμη και δικαστικές αρχές, αγνοώντας το Σύνταγμα, ευθυγραμμίζονται με την παραπάνω αιτιολογία. Ουδείς φορολογικός νόμος πρέπει να αποτρέπει την αφαίρεση ποσού φόρου από εισόδημα, προκειμένου να επιβληθεί άλλος φόρος επί αυτού (βλέπε Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης, ΕΕΤΗΔΕ, Τέλος επιτηδεύματος κ.λπ.). (<http://epixeirisi.gr>)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΗ

2.1 Ορισμός φορολογικού συστήματος

Το φορολογικό σύστημα μιας χώρας αποτελείται από το σύνολο των διαφορετικών φόρων που επιβάλλονται. Η επιλογή φορολογικού συστήματος από μια χώρα εξαρτάται από διάφορους κοινωνικούς, οικονομικούς και πολιτικούς παράγοντες. Για να μπορέσει ένα κράτος να επιτύχει καλύτερα τις επιδιώξεις του επιβάλλει συνήθως περισσότερους από ένα φόρους. Ο συνδυασμός των φόρων πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να ελαχιστοποιούνται να μειονεκτήματα που έχουν κάποιοι φόροι και να μεγιστοποιούνται τα πλεονεκτήματά

τους.

Η ελληνική νομοθεσία καθορίζει έξι κατηγορίες εισοδημάτων προς φορολόγηση, οι οποίες είναι:

- 1. Εισόδημα από ακίνητη περιουσία, όπως γη και κτίρια**
- 2. Εισόδημα από κινητή περιουσία, όπως εισόδημα από επενδύσεις**
- 3. Εισόδημα από επιχειρήσεις**
- 4. Γεωργικό εισόδημα**
- 5. Εισόδημα μισθωτών υπηρεσιών**
- 6. Από ελεύθερους επαγγελματίες και άλλες πηγές.**

2.2 Αμεσότητα της φορολόγησης

Οι φόροι διακρίνονται αρχικά σε δύο είδη, ανάλογα με το συσχετισμό τους με το εισόδημα του φορολογουμένου.

Συγκεκριμένα, αναφερόμαστε σε άμεση φορολόγηση-άμεσους φόρους, όταν τα έσοδα του κράτους λαμβάνονται βάσει κλίμακας εισοδήματος, φορολογώντας συνήθως πιο επιθετικά όσους λαμβάνουν μεγάλα εισοδήματα και πιο συντηρητικά όσους λαμβάνουν μικρά.

Αναφερόμαστε σε έμμεση φορολόγηση-έμμεσους φόρους, όταν τα έσοδα λαμβάνονται από όλες τις κοινωνικές ομάδες ανεξαρτήτως εισοδήματος, εφόσον δεν είναι εύκολη η διάκριση στο εισόδημα ή για ποικίλους άλλους λόγους. (<http://el.wikipedia.org/wiki>)

Άμεση Φορολόγηση

Η άμεση φορολόγηση είναι η καταβολή των εισφορών άμεσα από τους πολίτες προς το κράτος. Είναι ο πιο καθιερωμένος τρόπος φορολόγησης των φυσικών προσώπων και νομικών προσώπων. Η άμεση φορολόγηση είναι "αξιοκρατική", γιατί μπορεί να γίνει διάκριση των προσώπων σε εισοδηματικές τάξεις και να καθοριστεί ανάλογα το ύψος του φορολογικού βάρους.

Έμμεση Φορολόγηση

Η έμμεση φορολόγηση είναι η καταβολή των εισφορών γίνεται με μη άμεσο τρόπο. Στηρίζεται στο σκεπτικό άντλησης εσόδων σε περιπτώσεις που δεν είναι αυτό εφικτό ή εύκολο μέσω των κλιμάκων της άμεσης. Παραδείγματα έμμεσης φορολόγησης αποτελούν ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ), ο φόρος κύκλου εργασιών (πλην ΦΠΑ), τέλη χαρτοσήμου, φόρος μεταβίβασης ακινήτων.

Άμεσος φόρος, είναι εκείνος που υπολογίζεται με βάση ένα κριτήριο, ατομικό, όπως ο φόρος εισοδήματος, φόρος ακίνητης περιουσίας, κτλ.

Ο έμμεσος φόρος, δεν είναι ονομαστικός, πληρώνεται από τον αγοραστή, και καταβάλλεται από την πωλητή, στο κράτος. Τέτοιοι φόροι είναι ο ΦΠΑ, φόρος καυσίμων, τσιγάρων, ποτών.

Κάθε φόρος έχει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, ανάλογα με την οπτική γωνία που εξετάζεται. Ο κυριότερος άμεσος φόρος είναι ο φόρος εισοδήματος, φόρος κλιμακωτός. Έτσι διαφορετικά εισοδήματα πληρώνουν διαφορετικά ποσοστά φόρου. Συνήθως, (όπως και στη χώρα μας) υπάρχει ένα αφορολόγητο όριο μέχρι το οποίο δεν πληρώνεται κανείς φόρος. Πέρα από το αφορολόγητο όριο, επικρατεί μια κλίμακα που καθορίζει το ποσοστό φόρου. Ο άμεσος φόρος θεωρείτε δικαιότερος από την άποψη ότι μικρά εισοδήματα δεν πληρώνουν, ή πληρώνουν λίγα, ενώ μεγάλα εισοδήματα πληρώνουν μεγαλύτερα ποσά.
(<http://el.wikipedia.org/wiki>)

Ο έμμεσος φόρος από την άλλη, θεωρείτε άδικος, διότι πληρώνεται και από άτομα που δεν έχουν μεγάλα εισοδήματα. Συγκεκριμένα πληρώνεται από όλους, (ΦΠΑ), πολίτες ή μη (πχ τουρίστες).

Άμεση Φορολογία (Εισόδημα και Κεφάλαιο)	Έμμεση Φορολογία
<p><u>Επικέντρωση σε:</u></p> <p>Συνολική ευημερία</p> <p>Ισονομία</p> <p>Δικαιοσύνη</p> <p>Στοχευμένα μέτρα αναδιανομής εισοδήματος</p>	<p><u>Επικέντρωση σε:</u></p> <p>Φορολογία τελικής κατανάλωσης</p> <p>Αποτελεσματικότητα, μη επιβολή φόρων στην ενδιάμεση κατανάλωση και κεφαλαιουχικά/επενδυτικά αγαθά</p> <p>Ευρεία βάση επιβολής του φόρου</p>
<p><u>Μέσα:</u></p> <p>Ενιαία Φορολογητέα Βάση</p> <p>Απαλλαγές</p> <p>Διαφοροποίηση συντελεστών φορολογίας</p> <p>Συντονισμός φορολογικών συστημάτων</p>	<p><u>Μέσα:</u></p> <p>Εναρμόνιση φορολογίας</p> <p>Προσέγγιση συντελεστών</p> <p>Κατάργηση απαλλαγών</p>

2.3 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα άμεσων και έμμεσων φόρων

Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των άμεσων και των έμμεσων φόρων αναλύονται, με βάση ορισμένες παραμέτρους. Συγκεκριμένα: (Γεώργιος Ανδρουλάκης, 2011)

1. Από την ταμειυτική άποψη

Οι έμμεσοι φόροι είναι περισσότερο αποτελεσματικοί ως προς την ταμειυτική λειτουργία των φόρων. Ως ταμειυτική άποψη νοείται το κόστος διαχείρισης, δηλαδή βεβαίωσης και είσπραξης, των φόρων σε σχέση με τα φορολογικά έσοδα που αποφέρουν. Τα πλεονεκτήματα των έμμεσων φόρων ως προς την ταμειυτική αποτελεσματικότητα είναι τα ακόλουθα:

- Ο αριθμός των υπόχρεων για την καταβολή του έμμεσου φόρου είναι μικρότερος από τον αριθμό των υπόχρεων για την πληρωμή του άμεσου.
- Κατά τον υπολογισμό των έμμεσων φόρων, η φορολογούσα αρχή δεν χρειάζεται να διερευνήσει τις προσωπικές συνήθειες των φορολογουμένων, όπως συμβαίνει στον άμεσο τρόπο φορολόγησης.
- Τα προβλήματα προσδιορισμού και εξόδων διαπίστωσης της φορολογικής βάσης είναι μικρότερα από ότι στους άμεσους φόρους.

Σαν επακόλουθο της παραπάνω ταμειυτικής αποτελεσματικότητας είναι η ταχύτερη είσπραξη των φορολογικών εσόδων από έμμεσους φόρους, σε σχέση με τους άμεσους. Οι έμμεσοι φόροι καταβάλλονται ευκολότερα γιατί δεν είναι εμφανής η επιβάρυνση, όπως στους άμεσους. Οι έμμεσοι

φόροι αποφεύγονται πιο δύσκολα από ότι οι άμεσοι (φοροδιαφυγή) και έχουν μεγαλύτερη ελαστικότητα στις μεταβολές της οικονομικής δραστηριότητας.

2. Από την άποψη οικονομικής ανάπτυξης

Για την επίτευξη ενός ανοδικού ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης, αναγκαία συνθήκη είναι η ύπαρξη αποταμιευτικών πόρων επαρκών για να χρηματοδοτήσουν τον όγκο των επενδύσεων που απαιτείται για ανοδική πορεία της οικονομίας. Έτσι λοιπόν, οι φόροι πλήττουν τις αποταμιεύσεις και αποτελούν εμπόδιο για τις επενδύσεις.

Θεωρούνται ότι μειονεκτούν έναντι των φόρων που ευνοούν την αποταμίευση και ασκούν μικρή αρνητική επίδραση στις επενδύσεις. Από την άποψη αυτή, οι έμμεσοι φόροι (κατανάλωσης) πλεονεκτούν ενός ισόποσου άμεσου φόρου (εισοδήματος) για τους εξής λόγους:

- Αφού οι έμμεσοι φόροι είναι αντιστρόφως προοδευτικοί πλήττουν περισσότερο τα χαμηλά εισοδήματα, τα οποία όμως έχουν χαμηλή ροπή για αποταμίευση. Έτσι, τα υψηλά εισοδήματα από τα οποία προέρχεται το μεγαλύτερο μέρος των αποταμιεύσεων δεν θίγεται. Αντίθετα, οι άμεσοι φόροι πλήττουν, λόγω προοδευτικότητας του φόρου περισσότερο τα υψηλά εισοδήματα.
- Ο έμμεσος φόρος αν και αντιστρόφως προοδευτικός ως προς το εισόδημα, μπορεί να γίνει προοδευτικός ως προς τη δαπάνη ώστε να αποθαρρύνει τις δαπάνες των υψηλών εισοδημάτων για αγαθά πολυτελείας και να ενισχύσει τις αποταμιεύσεις.
- Στην έκταση που ο έμμεσος φόρος μετακυλύετε στους καταναλωτές, τα κέρδη δεν μειώνονται και συνεπώς δεν επηρεάζεται η ικανότητα αυτοχρηματοδότησης των επενδύσεων.

Οι έμμεσοι φόροι επηρεάζουν την αποδοτικότητα των επενδύσεων κατά έμμεσο τρόπο, δηλαδή μέσω μεταβολών της ζήτησης, ενώ ο φόρος εισοδήματος πλήττει άμεσα την αποδοτικότητα των επενδύσεων. Άρα οι άμεσοι φόροι ασκούν λιγότερο δυσμενή επίδραση στις επενδύσεις. (Γεώργιος Ανδρουλάκης, 2011)

3. Από την άποψη σταθεροποίησης

Οι έμμεσοι φόροι επιβαρύνουν τα νοικοκυριά, αυξάνουν τις τιμές των προϊόντων στα οποία επιβάλλονται και μειώνουν το πραγματικό εισόδημα. Η μείωση του πραγματικού εισοδήματος προκαλεί μείωση της κατανάλωσης και επομένως και της συνολικής ζήτησης. Το μέγεθος των επιδράσεων των έμμεσων φόρων εξαρτάται από το κατά πόσο οι καταναλωτές αντιλαμβάνονται ότι η επιβολή του φόρου μειώνει το πραγματικό εισόδημα.

Η αντιπληθωριστική επίδραση (μείωση της ζήτησης) του έμμεσου φόρου είναι μεγάλη, όταν οι καταναλωτές έχουν πλήρη αυταπάτη της αξίας του χρήματος.

Εάν όμως οι καταναλωτές δεν έχουν αυταπάτη της αξίας του χρήματος, τότε η αντιπληθωριστική επίδραση του έμμεσου φόρου είναι το ίδιο με εκείνη του άμεσου φόρου).

Ένα άλλο μειονέκτημα των έμμεσων φόρων είναι, ότι η ύψωση των τιμών που προκαλείται από την επιβολή ή την αύξηση των έμμεσων φόρων είναι δυνατό να προκαλέσουν αλυσιδωτές αντιδράσεις αυξήσεων μισθών-τιμών. Αν γίνει αυτό θα οδηγήσει σε αναζωπύρωση του πληθωρισμού και των πληθωριστικών προσδοκιών με αποτέλεσμα την επιδείνωση του προβλήματος του πληθωρισμού.

Αντίθετα η επιβολή αύξησης του φόρου εισοδήματος δεν επιφέρει μείωση της αγοραστικής δύναμης μέσω αύξησης των τιμών (που γίνεται άμεσα αισθητή), αλλά μέσω της μείωσης του διαθέσιμου εισοδήματος που δημιουργεί μικρότερες αντιδράσεις στους φορολογούμενους των μεσαίων και υψηλών εισοδηματικών ομάδων. (Γεώργιος Ανδρουλάκης, 2011)

4. Από την άποψη της δίκαιης διανομής του εισοδήματος

Δικαιότερη κατανομή του εισοδήματος υπάρχει, όταν ο φόρος που επιβάλλεται περιορίζει τις εισοδηματικές διαφορές και καθορίζει υψηλότερη φορολογία στα υψηλότερα εισοδήματα, ενώ παράλληλα λαμβάνει υπόψη τις προσωπικές συνήθειες (πλούτος, οικογενειακή κατάσταση, κ.λπ.) των φορολογούμενων.

Ενώ οι άμεσοι φόροι πληρούν και τις δύο παραπάνω προϋποθέσεις, οι έμμεσοι δεν τις πληρούν. Επομένως οι άμεσοι φόροι, υπό την προϋπόθεση ότι οι φορολογικές υπηρεσίες έχουν την απαιτούμενη οργάνωση και τα μέσα βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου εισοδήματος από τους υπόχρεους, είναι αποτελεσματικό μέσο αναδιανομής του εισοδήματος και επίτευξης ενός κοινωνικά δικαιότερου φορολογικού συστήματος.

Επίσης, οι άμεσοι φόροι επιβάλλονται απευθείας επί του εισοδήματος / περιουσίας, στοιχεία τα οποία προσδιορίζουν σε μεγάλο βαθμό την φοροδοτική ικανότητα των φορολογουμένων. Κατά τη επιβολή των άμεσων φόρων προσδιορίζονται προοδευτικοί συντελεστές με μεγαλύτερους φορολογικούς συντελεστές σε υψηλότερα εισοδήματα. Τέλος, όταν επιβάλλονται άμεσοι φόροι είναι δυνατόν να λάβουμε υπόψη

τα οικογενειακά βάρη και άλλες ειδικές συνθήκες του φορολογούμενου.
(Γεώργιος Ανδρουλάκης,2011)

2.4 Διάκριση φορολογικών συστημάτων

Τα φορολογικά συστήματα διακρίνονται με βάση τον τρόπο υπολογισμού του φόρου:

A) Στο αναλογικό σύστημα στο οποίο ο φορολογικός συντελεστής παραμένει σταθερός ανεξάρτητα με το ύψος της φορολογητέας ύλης.

B) Στο προοδευτικό σύστημα στο οποίο οι ισχυρότερες οικονομικές τάξεις εισφέρουν στο κράτος πολύ περισσότερα από τις ασθενέστερες.
(www.e-forologia.gr)

2.5 Βασικά χαρακτηριστικά της αναμόρφωσης του φορολογικού συστήματος

A) Αποτελεσματικό

Το φορολογικό σύστημα πρέπει να προωθεί την αποτελεσματική αναδιανομή των οικονομικών πόρων της οικονομίας, να ελαχιστοποιεί τις στρεβλώσεις και να μεγιστοποιεί την αύξηση του εθνικού προϊόντος και της κοινωνικής ευημερίας.(Αναστασόπουλος Ι.,Φορτσάκης Θ.,2003)

B) Απλό

Το φορολογικό σύστημα πρέπει να διακρίνεται για την διοικητική του απλότητα έτσι ώστε να είναι εύκολα κατανοητό, να έχει σαφήνεια και να περιορίζει στο ελάχιστο το γραφειοκρατικό κόστος εξυπηρέτησης του, ώστε η διαχείριση του να κοστίζει λιγότερο τόσο στο κράτος όσο και στις οικονομικές μονάδες στους φορολογούμενους πολίτες. (Αναστασόπουλος Ι.,Φορτσάκης Θ.,2003)

Γ) Σταθερό

Το φορολογικό σύστημα πρέπει να είναι σταθερό και να σταματήσει αυτή η αλλαγή που γίνεται 2-3 φορές το χρόνο και να προσαρμόζεται με βάση τις ανάγκες του προϋπολογισμού. (Αναστασόπουλος Ι., Φορτσάκης Θ., 2003)

Δ) Κοινωνικά δίκαιο

Το φορολογικό σύστημα πρέπει να διακρίνεται για το δίκαιο χαρακτήρα του στην κατανομή των φορολογικών βαρών έτσι ώστε άτομα με την ίδια φορολογική ικανότητα να έχουν την ίδια φορολογική επιβάρυνση. (Αναστασόπουλος Ι., Φορτσάκης Θ., 2003)

2.6 Αποτελεσματικότητα φορολογικών συστημάτων

Το φορολογικό σύστημα δεν πρέπει να παρεμβαίνει στην αποτελεσματική κατανομή πόρων.

Η Όψεις της οικονομικής αποτελεσματικότητας:

A) Επιδράσεις στη συμπεριφορά των φορολογούμενων: αν υπάρχει φόρος στο μισθό και όχι στα BONUS τότε έχουμε αρνητική επίδραση της οικονομίας γιατί αυτοί που παίρνουν BONUS θα δουλεύουν πιο πολλές ώρες και έτσι δε θα δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας άρα υπάρχει μεγαλύτερη ανεργία.

B) Παραγόμενα οικονομικά αποτελέσματα: είναι ο τρόπος φορολόγησης και είσπραξης φόρων.

Γ) Στρεβλωτική και μη στρεβλωτική φορολογία: Στρεβλωτικοί φόροι αναφέρονται στο άτομο που μπορεί να μεταβάλλει τις φορολογικές υποχρεώσεις του μειώνοντας απλά τις ποσότητες που αγοράζει ένα

εμπόρευμα (ΦΠΑ, φόροι εισοδήματος). Οι μη στρεβλωτικοί φόροι αναφέρονται στο άτομο που δεν μπορεί να αλλάξει τη φορολογική του υποχρέωση(εφάπαξ φόροι).

Δ) Διορθωτική φορολογία: Η φορολογία μπορεί όμως να χρησιμοποιηθεί με θετικό τρόπο για να διορθώσει κάποια ατέλεια της αγοράς. Οι διορθωτικοί φόροι συγκεντρώνουν έσοδα και βελτιώνουν την αποτελεσματική κατανομή των πόρων.

Ε) Επιδράσεις στη γενική ισορροπία: Η φορολογία των τόκων μπορεί να μειώσει το μέγεθος της αποταμίευσης και το κεφαλαιακό απόθεμα το οποίο θα μειώσει την παραγωγικότητα των εργατών και τους μισθούς τους.

Στ) Επιδράσεις εξαγγελίας: Μερικά από τα αποτελέσματα του φόρου μπορεί να γίνουν αισθητά ακόμη και πριν την επιβολή του απλά με την εξαγγελία του φόρου. Όταν εξαγγέλλεται η μελλοντική φορολογική μεταχείριση ενός περιουσιακού στοιχείου, η επίπτωση της αξίας αυτού του στοιχείου είναι άμεση.

2.7 Διοικητικό κόστος φορολογικών συστημάτων

Η διοικητική διαχείριση του φορολογικού συστήματος μας συνεπάγεται σημαντικό κόστος το οποίο μπορεί να είναι είτε άμεσο το κόστος λειτουργίας της υπηρεσίας Εσωτερικών Εσόδων , είτε έμμεσο αυτό που θα υποστούν οι φορολογούμενοι .Αυτό το έμμεσο κόστος προσλαμβάνει ποικιλία μορφών :κόστος του χρόνου που απαιτείται για τη συμπλήρωση των φορολογικών δηλώσεων , το κόστος διατήρησης αρχείων και το κόστος των φοροτεχνικών και νομικών συμβούλων. (Θ. Γεωργακόπουλος,2005)

Το διοικητικό κόστος λειτουργίας ενός φορολογικού συστήματος εξαρτάται από μια σειρά παραγόντων . Πρώτον, από το κόστος των αρχείων που θα διατηρούντο αν δεν υπήρχε φορολογία. Οι επιχειρήσεις οφείλουν να κρατούν αρχεία για δικούς τους εσωτερικούς διαχειριστικούς σκοπούς . Επομένως το φορολογικό σύστημα επιβάλλει μικρό επιπρόσθετο βάρος σε μεγάλους οργανισμούς όταν τους ζητείται να δηλώσουν το εισόδημα από μισθούς των υπαλλήλων τους. Στο άλλο άκρο τα άτομα που προσλαμβάνουν οικιακή βοηθό δεν έχουν ανάγκη να διατηρούν αναλυτικά στοιχεία για τους μισθούς των υπαλλήλων τους. Μολονότι ο νόμος το απαιτεί τα περισσότερα άτομα που έχουν οικιακή βοηθό μάλλον δεν δηλώνουν τους σχετικούς μισθούς και όσοι το κάνουν το θεωρούν πολύ ενοχλητικό. Το ίδιο ισχύει και για πολύ μικρές επιχειρήσεις

2.8 Πολιτική υπευθυνότητα

Πολιτικά υπεύθυνη φορολογική δομή είναι εκείνη στην οποία οι φορολογικές αλλαγές προκύπτουν από τις νομοθετημένες μεταβολές εκεί που το κράτος οφείλει να καταφεύγει επανειλημμένα στους πολίτες για την εκτίμηση του κατά πόσο δαπανά λίγα ή πολλά. Οι απότομα προοδευτικοί φορολογικοί συντελεστές σε συνδυασμό με ένα φορολογικό σύστημα, οδηγούν στην αύξηση των φορολογικών εσόδων του κράτους σε πραγματικούς όρους.

Θεωρείται επιθυμητή η πολιτική υπευθυνότητα και εκφράζονται ανησυχίες για τον τρόπο που μπορεί να γίνει κατάχρηση ενός φορολογικού συστήματος σε ένα δημοκρατικό σύστημα, προκειμένου να επιδιωχθούν τα συμφέροντα ειδικών μειοψηφικών ομάδων ή ακόμη και μιας πλειοψηφίας εις βάρος της μειοψηφίας. (*Joseph Stiglitz ,1992*)

2.9 Δικαιοσύνη

Οι περισσότερες επικρίσεις φορολογικών συστημάτων αρχίζουν από την αδικία τους. Είναι δύσκολο να ορίσουμε τι είναι δίκαιο και τι άδικο. Η δικαιοσύνη διακρίνεται σε δυο έννοιες:

A) Οριζόντια δικαιοσύνη: Ένα φορολογικό σύστημα είναι οριζοντίως δίκαιο αν αντιμετωπίζονται με ίσο τρόπο τα άτομα που είναι ίδια σ' όλες τις σημαντικές όψεις τους.

B) Κάθετη δικαιοσύνη: Η αρχή της οριζόντιας δικαιοσύνης λέει ότι τα άτομα που είναι ίδια πρέπει να αντιμετωπίζονται ισότιμα, ενώ η αρχή της κάθετης δικαιοσύνης λέει ότι μερικά άτομα είναι σε θέση να πληρώνουν περισσότερους φόρους και επίσης ότι αυτά τα άτομα θα πρέπει όντως να τους πληρώσουν. (*Joseph Stiglitz, 1992*)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

3.1 Ποιοι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση

Υποχρέωση να υποβάλλει φορολογική δήλωση (έντυπο Ε1), έχει κάθε φυσικό πρόσωπο, εφόσον έχει την κατοικία του στην Ελλάδα, έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του και αποκτά πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα, ανεξάρτητα από το αν είναι εξαρτώμενο μέλος ή όχι.

Οι φορολογούμενοι οι οποίοι έχουν κάνει έναρξη επιτηδεύματος υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος σε κάθε περίπτωση. Οι κάτοικοι εξωτερικού είναι υπόχρεοι για υποβολή δήλωσης για το πραγματικό εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα, ανεξάρτητα αν απαλλάσσεται ή όχι. Στη δήλωση συμπληρώνονται υποχρεωτικά όλα τα εισοδήματα ανεξάρτητα από τον τρόπο φορολόγησής τους, καθώς και τα απαλλασσόμενα από το φόρο. Σε κάθε περίπτωση παρακράτησης φόρου ακόμη και στην περίπτωση αυτοτελούς ή με ειδικό τρόπο φορολογούμενων εισοδημάτων, συμπληρώνεται και ο παρακρατηθείς ή αποδοθείς κατά περίπτωση φόρος. (<http://www.taxheaven.gr>)

Διευκρινίζεται ότι, με τις κοινοποιούμενες διατάξεις δεν προβλέπεται, πλέον, εξαίρεση από την υποχρέωση υποβολής δήλωσης για τα ενήλικα τέκνα (π.χ. φοιτητές κ.λπ.), ακόμα και εάν αυτά αναγνωρίζονται ως εξαρτώμενα μέλη του φορολογούμενου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του παρόντος Κώδικα, εφόσον αποκτούν εισόδημα.

3.2 Πως δηλώνεται το εισόδημα

Οι σύζυγοι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν κοινή δήλωση για τα εισοδήματά τους, στα οποία ο φόρος υπολογίζεται χωριστά. Οι σύζυγοι υποβάλλουν φορολογική δήλωση χωριστά στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Û Όταν δε μένουν μαζί, κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης, λόγω διακοπής της έγγαμης συμβίωσης.
- Û Όταν ο ένας από τους δύο είναι σε κατάσταση πτώχευσης.
- Û Όταν ο ένας από τους δύο έχει υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.

Επίσης, υποχρέωση για την υποβολή της δήλωσης έχουν:

- Û Ο πατέρας για τα εισοδήματα των ανήλικων παιδιών που υποβάλλουν χωριστή φορολογική δήλωση. Αν δεν υπάρχει πατέρας ή έχει χάσει τη γονική μέριμνα, την υποχρέωση για υποβολή δήλωσης την έχει η μητέρα.
- Û Ο κηδεμόνας ή ο προσωρινός διαχειριστής ή ο σύνδικος πτώχευσης ή ο μεσεγγυούχος για περιπτώσεις σχολάζουσας κληρονομιάς ή επιδικίας ή πτώχευσης ή μεσεγγύησης, αντίστοιχα.
- Û Ο επίτροπος ή ο κηδεμόνας ή ο δικαστικός συμπαραστάτης, στις περιπτώσεις, αντίστοιχα, ανηλίκων ή αυτών που έχουν υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.
- Û Οι κληρονόμοι του φορολογουμένου για το συνολικό εισόδημά του μέχρι την ημέρα του θανάτου του. (<http://www.taxheaven.gr>)

3.3 Πως και ποτέ υποβάλλεται η φορολογική δήλωση

Οι ετήσιες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2014, των υπόχρεων του άρθρου 67 του ν.4172/2013 υποβάλλονται

υποχρεωτικά, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου. Τα παραπάνω ισχύουν για δηλώσεις που υποβάλλονται είτε από τους ίδιους με τους δικούς τους κωδικούς πρόσβασης, είτε από εξουσιοδοτημένο λογιστή - φοροτεχνικό με τους προσωπικούς του κωδικούς πρόσβασης, η οποία εξουσιοδότηση θα αφορά την διαχείριση των εντύπων Ε1, Ε2 (όπως έχουν ενημερωθεί από τα ηλεκτρονικά αρχεία της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Γ.Γ.Δ.Ε., εφεξής Δ.ΗΛΕ.Δ.) και το Ε3 ανεξάρτητα αν οι υπόχρεοι είναι εγγεγραμμένοι στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες TAXISnet. Στην περίπτωση αυτή απαιτούνται υπεύθυνες δηλώσεις του Ν.1599/86 με γνήσιο της υπογραφής του φορολογούμενου και της συζύγου του προς το λογιστή, από οποιαδήποτε διοικητική αρχή ή ΚΕΠ (παρ. 1 άρθρο 11 ν.2690/1999 ΦΕΚ 45 Α' όπως ισχύει).

Οι δηλώσεις των αποβιωσάντων υποβάλλονται αποκλειστικά χειρόγραφα στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται ενημέρωση του Τμήματος ή Γραφείου Διοικητικής και Μηχανογραφικής Υποστήριξης της Δ.Ο.Υ του αποβιώσαντος πριν από την υποβολή της δήλωσης.

Οι δηλώσεις με επιφύλαξη υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου και οδηγούνται για έλεγχο στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει η δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής λόγω αποδεδειγμένης τεχνικής αδυναμίας που δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί από την Δ.ΗΛΕ.Δ. ή εφόσον κρίνεται από τον αρμόδιο Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. σε εξαιρετικές περιπτώσεις ότι συντρέχει αντικειμενική και πραγματική αδυναμία υποβολής της δήλωσης με ηλεκτρονικό τρόπο, επιτρέπεται να υποβληθεί αυτή σε έντυπη μορφή στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ.

Στις περιπτώσεις 3 και 4 η δήλωση υποβάλλεται σε 2 αντίτυπα στον προϊστάμενο της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.)

προσωπικώς από τον φορολογούμενο ή από πρόσωπο ειδικά εξουσιοδοτημένο για αυτό. Οι αρχικές εμπρόθεσμες και εκπρόθεσμες δηλώσεις των φυσικών προσώπων, θα υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου. Οι συμπληρωματικές - τροποποιητικές δηλώσεις θα υποβάλλονται εμπρόθεσμα ή εκπρόθεσμα ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου μετά την παρέλευση τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία έναρξης υποβολής των δηλώσεων. Τα παραπάνω ισχύουν εφόσον οι αρχικές τους δηλώσεις έχουν υποβληθεί ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου. Αντιθέτως οι συμπληρωματικές - τροποποιητικές δηλώσεις παρελθόντων ετών, υποβάλλονται χειρόγραφα στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. Για το φορολογικό έτος 2014: Η δήλωση υποβάλλεται μέχρι και την 30η Ιουνίου 2015. (<http://www.taxheaven.gr>)

3.4 Που υποβάλλεται η φορολογική δήλωση

Η δήλωση πρέπει να υποβληθεί στη Δ.Ο.Υ. στην χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η τελευταία δηλωθείσα στο Τμήμα ή Γραφείο Διοικητικής και Μηχανογραφικής Υποστήριξης της Δ.Ο.Υ., της Φορολογικής Διοίκησης, διεύθυνση κατοικίας ή κύριας διαμονής του φορολογούμενου. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος ασκεί ατομικά, επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα θα υποβληθεί στη Δ.Ο.Υ. στην χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η τελευταία δηλωθείσα στο Τμήμα ή Γραφείο Διοικητικής και Μηχανογραφικής Υποστήριξης της Δ.Ο.Υ. διεύθυνση της έδρας της κύριας επιχείρησης ή του κύριου επαγγέλματός του κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης.

Όσοι φορολογούμενοι συμμετέχουν σε προσωπικές εταιρείες, ΕΠΕ, κοινωνίες, κοινοπραξίες κλπ. τη δήλωσή τους θα την υποβάλλουν στη Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας που βρίσκεται η κατοικία τους και όχι στη

Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας που βρίσκεται η έδρα της εταιρίας, κοινωνίας, κοινοπραξίας κλπ.

Ειδικά για τους φορολογούμενους που κατοικούν στο εξωτερικό και αποκτούν εισοδήματα στην Ελλάδα, καθώς και αυτοί που συμμετέχουν σε νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες της ημεδαπής, η δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού, εάν ο φορολογικός εκπρόσωπος που έχουν ορίσει υπάγεται ως προς τη φορολογία εισοδήματος σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. της περιοχής του νομού Αττικής. Σε περίπτωση που ο φορολογικός εκπρόσωπος υπάγεται ως προς τη φορολογία εισοδήματος σε Δ.Ο.Υ. εκτός της περιοχής του νομού Αττικής, η δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. της πρωτεύουσας του νομού.

Σε περίπτωση που ο φορολογικός εκπρόσωπος υπάγεται ως προς τη φορολογία εισοδήματος σε Δ.Ο.Υ. των νομών Δωδεκανήσου και Κυκλάδων, η δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. στην οποία υπάγεται. Αν λειτουργούν σε κάποια πρωτεύουσα νομού περισσότερες Δ.Ο.Υ. η δήλωση υποβάλλεται στην Α' Δ.Ο.Υ. της πρωτεύουσας αυτού του νομού, εκτός του νομού Θεσσαλονίκης, όπου η δήλωση υποβάλλεται στη Δ' Θεσσαλονίκης. (<http://www.taxheaven.gr>)

Για κατοίκους αλλοδαπής, που διαθέτουν ταχυδρομική διεύθυνση στην Ελλάδα όπου διαμένουν προσωρινά και έχουν υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος στην Ελλάδα, η δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού, εάν με βάση τη διεύθυνση το φυσικό πρόσωπο κάτοικος αλλοδαπής υπάγεται ως προς τη φορολογία εισοδήματος σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. της περιοχής του Νομού Αττικής.

Σε περίπτωση που με βάση τη διεύθυνση προσωρινής διαμονής, το φυσικό πρόσωπο υπάγεται σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. εκτός της περιοχής του Νομού Αττικής, η δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. της πρωτεύουσας του Νομού. Σε περίπτωση που με βάση τη διεύθυνση προσωρινής διαμονής, το φυσικό πρόσωπο υπάγεται σε Δ.Ο.Υ. των νομών Κυκλάδων και Δωδεκανήσου, η δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. στην οποία υπάγεται. Αν λειτουργούν σε κάποια πρωτεύουσα νομού περισσότερες Δ.Ο.Υ. η δήλωση υποβάλλεται στην Α' Δ.Ο.Υ. της πρωτεύουσας αυτού του νομού, εκτός του νομού Θεσσαλονίκης, όπου η δήλωση υποβάλλεται στη Δ' Θεσσαλονίκης.

Σε περίπτωση υποβολής των δηλώσεων από κληρονόμους θανόντος ή από κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας, η δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. στην χωρική αρμοδιότητα της οποίας κατοικούσε ο κληρονομούμενος ή βρισκόταν η έδρα της επιχειρηματικής - επαγγελματικής του εγκατάστασης πριν από τον θάνατό του.

Σε περίπτωση συζύγων που υπάγονται σε διαφορετική Δ.Ο.Υ., η δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. στην οποία υποβάλλει δήλωση φορολογίας εισοδήματος ο σύζυγος. Ο φορολογούμενος ορίζει τον φορολογικό εκπρόσωπό του στην Ελλάδα με την συμπλήρωση των στοιχείων αυτού στην ένδειξη του ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ του πίνακα 1 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (έντυπο Ε1). Με τον ορισμό του φορολογικού εκπροσώπου δε μεταθέεται η υποχρέωση του αλλοδαπού για υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, στον εκπρόσωπο. (ΑΓΓΔΕ-ΠΟΛ.1283/30.12.2013 ΦΕΚ 3367 Β 31.12.2013)

Όσοι περιλαμβάνονται στην παραπάνω περίπτωση β, καθώς και οι προξενικοί υπάλληλοι του Κράτους που υπηρετούν στο εξωτερικό, μπορούν να επιδώσουν τη δήλωσή τους στην προξενική αρχή του τόπου

που διαμένουν, η οποία οφείλει να τη διαβιβάσει στον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. Οι φορολογούμενοι υποχρεούνται να ενημερώνουν το τμήμα Μητρώου της Δ.Ο.Υ. της κατοικίας ή του τόπου άσκησης του επαγγέλματος τους εντός δέκα (10) ημερών για οποιαδήποτε μεταβολή στη Διεύθυνση κατοικίας ή επαγγέλματος, οικογενειακής κατάστασης κ.λπ. (<http://www.taxheaven.gr>)

3.5 Φορολογία εισοδήματος συζυγών – ανήλικων – ενήλικων άγαμων παιδιών

Τα ανήλικα τέκνα είναι εξαρτώμενα μέλη των γονέων τους εφ' όσον το εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσό των 3.000,00 ευρώ και εφ' όσον συνοικούν με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή το εισόδημά τους δηλώνεται και φορολογείται στο όνομα του γονέα που έχει τη γονική μέριμνα και σε κάθε περίπτωση στο όνομα του συζύγου, ο οποίος θεωρείται καταρχήν υπόχρεος για την υποβολή της δήλωσης. Σε περίπτωση που αυτός έχει χάσει τη γονική μέριμνα, προστίθεται στο εισόδημα του άλλου γονέα και φορολογείται στο όνομά του. Κατ' εξαίρεση, φορολογείται χωριστά το εισόδημα του ανήλικου άγαμου παιδιού ανεξαρτήτως ποσού εφ' όσον προέρχεται :

α) από την παροχή της προσωπικής του εργασίας

β) από σύνταξη λόγω θανάτου του πατέρα ή της μητέρας του.

Στην περίπτωση που το ανήλικο άγαμο τέκνο υποβάλλει ξεχωριστή φορολογική δήλωση για μια ή και για τις δύο από τις παραπάνω περιπτώσεις, τότε στη δήλωσή του περιλαμβάνεται κάθε εισόδημα αυτού όπως π.χ. το εισόδημα που προέρχεται από περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν σε αυτό από περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν σε αυτό από χαριστικές παροχές από τους γονείς του, καθώς και το αντίστοιχο

υποκατάστατό τους. Αντίθετα, τα ενήλικα τέκνα που τηρούν τις προϋποθέσεις της περίπτωσης β του άρθρου 11 του Ν.4172/2013 είναι εξαρτώμενα μέλη εφ' όσον το ετήσιο φορολογητέο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσόν των 3.000 ευρώ και συνοικούν με τους γονείς τους ενώ τα ενήλικα τέκνα που τηρούν τις προϋποθέσεις της περίπτωσης γ του άρθρου 11 του Ν.4172/2013 εφ' όσον το ετήσιο φορολογητέο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσόν των 6.000 ευρώ και συνοικούν με τους γονείς τους.

Σε κάθε όμως περίπτωση τα ενήλικα τέκνα που αποκτούν εισόδημα υποβάλλουν χωριστή φορολογική δήλωση σύμφωνα με το άρθρο 67 παρ. 1 του Ν.4172/2013. (<http://www.taxheaven.gr>)

3.6 Υπολογισμός και καταβολή της οφειλής

Από την εκκαθάριση της δήλωσης μπορεί να προκύψει υποχρέωση καταβολής (χρεωστικό υπόλοιπο) ή δικαίωμα επιστροφής χρημάτων (πιστωτικό υπόλοιπο). Ο φόρος εισοδήματος θα καταβάλλεται σε τρεις (3) (ίσες διμηνιαίες δόσεις. Στην περίπτωση της ηλεκτρονικής υποβολής, όταν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, ως ημερομηνία λήξης της πρώτης δόσης, ανεξάρτητα από την ημερομηνία υποβολής της εμπρόθεσμης ηλεκτρονικής δήλωσης, ορίζεται η τελευταία, ημέρα του επόμενου μήνα από την ημερομηνία λήξης της υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, δηλαδή 31.07.2015. Η δεύτερη δόση καταβάλλεται έως και την τελευταία ημέρα του τρίτου μήνα από την λήξη υποβολής της δήλωσης 30.09.2015 και η τρίτη δόση καταβάλλεται έως και την τελευταία ημέρα του πέμπτου μήνα από την λήξη υποβολής της δήλωσης 30.11.2015.

Εάν ο οφειλόμενος με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση, φόρος καταβληθεί εφάπαξ μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσης ανεξάρτητα αν βεβαιώθηκε σε μια ή περισσότερες δόσεις παρέχεται έκπτωση στο συνολικό ποσό 2%. Οι ίδιες ημερομηνίες ισχύουν και για τις δηλώσεις που θα υποβληθούν χειρόγραφα. Οδηγίες για τον τρόπο εξόφλησης του φόρου δίνονται στην τελευταία σελίδα. Αν προκύψει πιστωτικό υπόλοιπο αυτό θα επιστραφεί μέσω των τραπεζών, όπως περιγράφεται παρακάτω στη συμπλήρωση του πίνακα 11 της δήλωσης. Τονίζεται ότι αν το επιστρεφόμενο ποσό προέρχεται από προκαταβολή προηγούμενου έτους που δεν εξοφλήθηκε ή δεν είναι γνωστός ο τρόπος εξόφλησής της, καθώς και αν υπάρχει οποιαδήποτε οφειλή στο Δημόσιο ή Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης, η επιστροφή των χρημάτων θα καθυστερήσει, γιατί πρέπει να προηγηθούν ορισμένες ενδοϋπηρεσιακές ενέργειες και μετά να δοθεί η σχετική εντολή. (<http://www.taxheaven.gr>)

3.7 Δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με την φορολογική δήλωση.

Όλα τα δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος πρέπει να είναι διατυπωμένα στην Ελληνική γλώσσα. Αν ο εκδότης αυτών των δικαιολογητικών είναι αλλοδαπός, γενικά, μαζί με καθένα από αυτά τα δικαιολογητικά πρέπει να υποβάλλεται και μετάφρασή του στα Ελληνικά. Η μετάφραση αυτή μπορεί να γίνεται από οποιαδήποτε Αρχή, γενικά ή πρόσωπο που έχει το σχετικό δικαίωμα.

Η υποβολή των πιο πάνω δικαιολογητικών γίνεται με αντίγραφα των σχετικών τιμολογίων ή αποδείξεων. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται σε κάθε περίπτωση καθορίζονται είτε απευθείας από διάταξη του νόμου, είτε από υπουργικές αποφάσεις και διαταγές, καθώς και την απόφαση για

τον τύπο και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2014. Αν κάποιο δικαιολογητικό που απαιτείται έχει συνυποβληθεί με δήλωση προηγούμενου έτους, η οποία υποβλήθηκε στην ίδια φορολογική αρχή, μπορεί να γίνει σχετική ρητή αναφορά. Αν όμως αυτό το δικαιολογητικό έχει υποβληθεί σε άλλη Δ.Ο.Υ. πρέπει να υποβληθεί νέο, έστω σε αντίγραφο του πρωτοτύπου. 4. Σε περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής της δήλωσης δεν συνυποβάλλονται δικαιολογητικά, αλλά αυτά φυλάσσονται από τον φορολογούμενο και παραδίδονται εφόσον ζητηθούν. (<http://www.taxheaven.gr>)

3.8 Ποσά δαπανών που αφαιρούνται από το συνολικό εισόδημα η από τον φόρο

Στον πίνακα αυτό συμπληρώνονται οι δαπάνες στις οποίες αποδεδειγμένα έχετε υποβληθεί μέσα στο 2014, αφού συνυποβάλετε, κατά περίπτωση, τα σχετικά δικαιολογητικά στοιχεία, προκειμένου να διατηρηθεί ακέραιο το ποσό της μείωσης του φόρου που προκύπτει με βάση την κλίμακα μισθωτών και συνταξιούχων ή να διενεργηθούν εκπτώσεις από τον φόρο που θα προκύψει στο συνολικό σας εισόδημα. Δίπλα στους κωδικούς συμπληρώνονται τα ολικά ποσά, κατά κατηγορία δαπάνης, όπως αυτά προκύπτουν από τις σχετικές αποδείξεις. Εξάιρεση υπάρχει μόνο στο ποσό της δαπάνης που καταβάλατε σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων, το οποίο θα γράψετε μειωμένο στο 50% του συνολικού ποσού της δαπάνης. Τα ποσά που εκπίπτουν θα υπολογιστούν από την Υπηρεσία (Δ.ΗΛΕ.Δ.).

Τονίζεται ότι σε περίπτωση χειρόγραφης υποβολής, για να αναγνωριστούν οι δαπάνες αυτές πρέπει να συνυποβάλετε με τη δήλωση τις σχετικές αποδείξεις δαπάνης.

Κωδικός 049 Συμπληρώνεται το συνολικό ποσό των αποδείξεων που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Απεικόνισης Φορολογικών Συναλλαγών ή αυτές που έχουν εκδοθεί σε χώρες της Ε.Ε και του Ε.Ο.Χ για δαπάνες που πραγματοποιήσατε εσείς, η σύζυγός σας ή τα τέκνα που σας βαρύνουν για την αγορά αγαθών και τη λήψη υπηρεσιών, με εξαίρεση τα ποσά των αποδείξεων που συλλέχθηκαν μέσω της «Κάρτας Αποδείξεων».

Το ποσό των αποδείξεων δαπανών που απαιτείται να προσκομιστούν ορίζεται σε ποσοστό 10% του δηλούμενου και φορολογούμενου ατομικού εισοδήματος. Το ποσό των αποδείξεων που προσκομίζονται δεν απαιτείται να υπερβαίνει ατομικά τις 10.500 € . Ο κωδικός αυτός συμπληρώνεται μόνο από όσους φορολογούνται με την κλίμακα των μισθωτών - συνταξιούχων. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται δαπάνες για αγαθά και υπηρεσίες όπως ορίζονται στις ομάδες 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11 και 12 του δείκτη τιμών καταναλωτή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. Ειδικότερα:

Ομάδα 1 (Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά)

Ομάδα 2 (Αλκοολούχα ποτά και καπνός)

Ομάδα 3 (Ενδυση και Υπόδηση)

Ομάδα 4 (Στέγαση), μόνο οι υπηρεσίες και τα είδη επισκευής και συντήρησης κατοικίας. Δε λαμβάνονται υπόψη οι δαπάνες για ενοίκιο κύρια ή δευτερεύουσας κατοικίας, τα κοινόχρηστα, οι δαπάνες για ύδρευση αποχέτευση, θέρμανση, ηλεκτρισμό οι τόκοι δανείου, οι δημοτικοί φόροι.

Ομάδα 5 (Διαρκή αγαθά, είδη νοικοκυριού και υπηρεσίες). Συμπεριλαμβάνονται όλα τα διαρκή αγαθά οικιακής χρήσης (έπιπλα,

σκευή, ηλεκτρικές ή μη οικιακές συσκευές, εργαλεία κλπ.), τα οικιακά προϊόντα καθαρισμού, οι οικιακές υπηρεσίες.

Ομάδα 7 (Μεταφορές) μόνο οι μεταφορές πραγμάτων (υπηρεσίες μετακόμισης οικιακών ειδών), η συντήρηση και η επισκευή αυτοκινήτου/μοτοσυκλέτας, τα ανταλλακτικά, τα καύσιμα και τα λιπαντικά η μίσθωση ταξί. Δε λαμβάνονται υπόψη οι αγορές μεταφορικών μέσων (αυτοκίνητα, μοτοσυκλέτες κλπ), τα εισιτήρια σε κάθε είδους μεταφορικό μέσο, τα διόδια.

Ομάδα 9 (Αναψυχή, πολιτιστικές δραστηριότητες). Όλα τα αγαθά και υπηρεσίες που έχουν σχέση με την αναψυχή και τον πολιτισμό (συσκευές εικόνας και ήχου, μουσικά όργανα για οικιακή χρήση, εξοπλισμός για αθλητισμό και αναψυχή, υπηρεσίες αθλητισμού και αναψυχής, θέατρα, κινηματογράφοι, μουσεία, κατοικίδια, άνθη, τυχερά παιχνίδια, εφημερίδες, περιοδικά, γραφική ύλη, ομαδικά ταξίδια κ.λπ.) Δεν λαμβάνονται υπόψη οι εισφορές στη ΔΤ και σε συνδρομητικά κανάλια.

Ομάδα 10 (Εκπαίδευση) μόνο τα δίδακτρα φροντιστηρίων και ξένων γλωσσών. Δεν λαμβάνονται υπόψη οι δαπάνες για δίδακτρα προσχολικής, πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας, μετα-δευτεροβάθμιας μη τριτοβάθμιου επιπέδου, τριτοβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και οι δαπάνες για ωδεία, γυμναστήρια, σχολές χορού κ.λπ. που συνιστούν οργανωμένους συνεχείς και σταδιακούς κύκλους μαθημάτων κατάρτισης.

Ομάδα 11 (Ξενοδοχεία, καφέ, εστιατόρια). Όλα τα αγαθά και οι υπηρεσίες από καταστήματα τροφοδοσίας (εστιατόρια, καφεενία, μπαρ, καντίνες κ.λπ.) και όλες οι υπηρεσίες από ξενοδοχεία, πανσιόν, ενοικιαζόμενα δωμάτια.

Ομάδα 12 (Άλλα αγαθά και υπηρεσίες). Όλα τα αγαθά και οι υπηρεσίες ατομικού ευπρεπισμού (κομμωτήρια, ινστιτούτα αισθητικής κ.λπ.), τα προσωπικά είδη (κοσμήματα, βρεφικά είδη, είδη καπνιστού κ.λπ.), οι υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας (γηροκομεία, ιδρύματα για άτομα με ειδικές ανάγκες, κέντρα αποκατάστασης, φροντίδα στο σπίτι για άτομα τρίτης ηλικίας και άτομα με ειδικές ανάγκες, υπηρεσίες οικογενειακών συμβούλων, σχολεία για παιδιά με ειδικές ανάγκες, βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί, βρεφοκομεία κ.λπ.), οι οικονομικές υπηρεσίες (συνδρομές σε πιστωτικές κάρτες, αμοιβές χρηματιστών και χρηματοοικονομικών συμβούλων, αμοιβές φοροτεχνικών, έξοδα θυρίδων, έξοδα επιταγών, διοικητικά τέλη για ιδιωτικά ή δημόσια ταμεία συντάξεων κ.λπ.), διάφορες υπηρεσίες (αμοιβές δικηγόρων, συμβολαιογράφων, πρόστιμα, ποινές και δικαστικά έξοδα, άδειες κυνηγίου και οπλοφορίας, ψαρέματος και υποβρύχιου ψαρέματος και λοιπές άδειες, άδειες πλοήγησης σκαφών, έξοδα θρησκευτικών ιεροτελεστιών - περιλαμβάνονται μόνο έξοδα για ιερέα και εκκλησία - αγγελίες, διαφημίσεις σε εφημερίδες, χαρτόσημα και τέλη πιστοποιητικών γέννησης, γάμου, θανάτου, έξοδα διαβατηρίων, εξαγορά στρατιωτικής θητείας, εισφορές και συνδρομές σε εκκλησίες και φιλανθρωπικά ιδρύματα, συνδρομές σε επαγγελματικά σωματεία, ενώσεις, σε τοπικούς συλλόγους, σε πολιτιστικούς και ^ αθλητικούς συλλόγους κ.λπ.). (<http://www.taxheaven.gr>)

Δεν λαμβάνονται υπόψη οι δαπάνες για κάθε είδους ασφάλιση. Επίσης, διευκρινίζεται ότι δεν λαμβάνονται υπόψη οι δαπάνες για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων, οι εισφορές που καταβάλλονται στα ταμεία ασφάλισης του φορολογούμενου, τα έξοδα ιατρικής περίθαλψης, οι δαπάνες για ταχυδρομικές και τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες και η

καταβαλλόμενη διατροφή. Οι αποδείξεις δαπανών θα φυλάσσονται σε κλειστό φάκελο στον οποίο θα αναγράφονται:

α. Το ονοματεπώνυμο και ο Α.Φ.Μ. του υπόχρεου

β. ο αριθμός των αποδείξεων και

γ. το συνολικό ποσό αυτών

Για την αναγνώριση των αποδείξεων από τη Φορολογική Αρχή απαιτείται να διακρίνεται η επωνυμία της εκδότριας επιχείρησης, ο Α.Φ.Μ. αυτής, η ημερομηνία έκδοσης και το τελικό ποσό. Σε περίπτωση κατά την οποία η απόδειξη δεν είναι τυπωμένη με έντονα στοιχεία και πιθανολογείται η πλήρης εξαφάνισή τους ο φορολογούμενος πρέπει να επαναλάβει τα προαναφερθέντα στοιχεία (επωνυμία της επιχείρησης, Α.Φ.Μ., ημερομηνία και ποσά), ούτως ώστε να καθίσταται στη συνέχεια εφικτός ο έλεγχός τους από τη Φορολογική Αρχή.

Σε κάθε περίπτωση υποβολής της δήλωσης δεν συνυποβάλλονται οι αποδείξεις δαπανών οι οποίες φυλάσσονται από τον φορολογούμενο και παραδίδονται εφόσον ζητηθούν για έλεγχο. Διευκρινίζεται ότι στον κωδικό 341 του πίνακα 9 της δήλωσης η Δ.ΗΛΕ.Δ. θα προ-εκτυπώσει το συνολικό ποσό των αποδείξεων δαπανών που συλλέχθηκαν μέσω της "κάρτας αποδείξεων" το οποίο κατά την εκκαθάριση της δήλωσης θα συναθροιστεί με το ποσό που δηλώθηκε στον κωδικό 049. Επισημαίνεται ότι το ποσό των αποδείξεων που προσκομίζονται γίνεται αποδεκτό μόνον εφόσον έχει περιληφθεί στην εμπρόθεσμη δήλωση, λογίζεται συνολικά και για τους δύο συζύγους και σε περίπτωση που και οι δύο δηλώνουν εισόδημα που φορολογείται με την κλίμακα μισθωτών το συνολικό ποσό των δαπανών (κωδικός 049) επιμερίζεται μεταξύ τους ανάλογα με το

ύψος του δηλούμενου και φορολογούμενου σύμφωνα με την κλίμακα των μισθωτών ατομικού εισοδήματός τους.

Εάν ο ένας από τους δύο δεν έχει εισόδημα που φορολογείται με την κλίμακα των μισθωτών, όλο το ποσό των αποδείξεων χρησιμοποιείται από τον άλλο σύζυγο. Στην περίπτωση που δεν προσκομίζεται το απαιτούμενο ποσό αποδείξεων αγορών η θετική διαφορά μεταξύ του απαιτούμενου ποσού αποδείξεων με ανώτατο όριο τις 10.500 € και του προσκομισθέντος ποσού αποδείξεων πολλαπλασιάζεται με συντελεστή 22% και το ποσό που προκύπτει προσαυξάνει το φόρο.

Εξαιρούνται της υποχρέωσης προσκόμισης αποδείξεων οι υπάλληλοι του Υπουργείου Εξωτερικών και των λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών, της Μόνιμης Αντιπροσωπείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και οι στρατιωτικοί που υπηρετούν στην αλλοδαπή, όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας, σε ψυχιατρικά καταστήματα και οι φυλακισμένοι, στους οποίους διενεργείται η μείωση του φόρου που προβλέπεται από το άρθρ. 16 του ν.4172/2013. (<http://www.taxheaven.gr>)

Επισημαίνεται ότι οι λοιποί κάτοικοι εξωτερικού που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα δεν προσκομίζουν αποδείξεις δαπανών, δεδομένου ότι δεν δικαιούνται τη μείωση φόρου. Κωδικοί 051-052 Συμπληρώνονται τα ποσά των δαπανών που καταβάλατε, στην ημεδαπή και την αλλοδαπή, συνολικά, για ιατρική, νοσοκομειακή και φαρμακευτική περίθαλψη δική σας ή των εξαρτώμενων μελών σας, κατά το μέρος που δεν καλύπτονται από ασφαλιστικά ταμεία ή/και ασφαλιστικές εταιρείες. Ως έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης θεωρούνται οι αμοιβές που καταβάλλονται σε ιατρούς και ιατρικά κέντρα, όλων των ειδικοτήτων για ιατρικές επισκέψεις, εξετάσεις και θεραπείες, οι αμοιβές που καταβάλλονται σε οδοντιάτρους, ορθοδοντικούς και γναθοχειρουργούς

για οδοντοθεραπεία, οδοντοπροσθετική και γναθοχειρουργική, η δαπάνη για φυσικοθεραπεία, λουτροθεραπεία, λογοθεραπεία, και για επισκέψεις σε ψυχολόγο, ύστερα από σχετική γνωμοδότηση και παραπομπή του θεράποντος ιατρού, καθώς και τα έξοδα νοσηλείας που καταβάλλονται σε νοσηλευτικά ιδρύματα ή ιδιωτικές κλινικές.

Επίσης, στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται και τα έξοδα για φαρμακευτική περίθαλψη, δηλαδή τα έξοδα αγοράς φαρμάκων στα φαρμακεία, τα έξοδα για αναλώσιμο υγειονομικό υλικό, κατόπιν αιτιολογημένης ιατρικής γνωμάτευσης (αναλώσιμα υλικά διαβήτη, οστομικά υλικά, αναλώσιμα τραχειοστομιών, αναλώσιμα είδη για πάσχοντες από μεσογειακή αναιμία, επιθέματα για κατακλύσεις, διαβητικά, φλεβικά, αρτηριακά έλκη, εγκαύματα κλπ), καθώς και τα σχετικά έξοδα που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο νοσηλείας.

Επίσης, στις δαπάνες για ιατρική και νοσοκομειακή περίθαλψη περιλαμβάνονται οι αμοιβές που καταβάλλονται σε νοσηλευτές/τριες, η δαπάνη για την αντικατάσταση μελών του σώματος με τεχνητά μέλη, καθώς και η δαπάνη για την αγορά ή τοποθέτηση στο σώμα του ασθενούς οργάνων, τα οποία είναι αναγκαία για τη φυσιολογική λειτουργία του ανθρώπινου σώματος (τα ακουστικά βαρηκοΐας, τα γυαλιά όρασης, οι φακοί επαφής των ματιών, οι καθετήρες, οι βηματοδότες, οι βαλβίδες καρδιάς κλπ.).

Επιπλέον, περιλαμβάνεται το 50% της δαπάνης που καταβάλλεται σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων, η δαπάνη για νοσοκομειακή περίθαλψη των τέκνων με αναπηρία τουλάχιστον 40% εφόσον το ετήσιο φορολογούμενο και απαλλασσόμενο εισόδημα τους δεν υπερβαίνει το ποσό των 6.000 ευρώ, καθώς και η δαπάνη για δίδακτρα ή τροφεία που καταβάλλονται για αυτά τα τέκνα σε ειδικές για την πάθησή τους σχολές

ή σε ειδικά ιδρύματα ή οργανισμούς. Για να αναγνωριστεί η δαπάνη των κωδικών 051-052 πρέπει να συνυποβάλλετε:

Για ιατρικές επισκέψεις και εξετάσεις, απόδειξη λιανικής του ιατρού κλπ, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Α.Σ.,

Για νοσήλια σε ιδιωτικές κλινικές, απόδειξη λιανικής της από την οποία να προκύπτει το ποσό της δαπάνης νοσηλείας, καθώς και βεβαίωση του διευθυντή της κλινικής για το χρόνο νοσηλείας και το ποσό των εξόδων αυτής, αναλυτικά κατά είδος εξόδου,

Για νοσήλια σε κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα, το προβλεπόμενο νόμιμο παραστατικό κατά τις διατάξεις του Κ.Φ.Α.Σ., από την οποία να προκύπτει το ποσό της δαπάνης νοσηλείας, καθώς και βεβαίωση του διευθυντή του ιδρύματος για το χρόνο νοσηλείας και το ποσό των εξόδων αυτής, αναλυτικά κατά είδος εξόδου, Δεν είναι απαραίτητη η υποβολή των πιο πάνω βεβαιώσεων, αν τα στοιχεία αυτών αναγράφονται στα οικεία εκδοθέντα παραστατικά, βάσει του Κ.Φ.Α.Σ

Για την αναγνώριση της δαπάνης για αγορά φαρμάκων και αναλώσιμου υγειονομικού υλικού (έξοδα φαρμακευτικής περίθαλψης) από τα φαρμακεία, απόδειξη λιανικής πώλησης βάσει των διατάξεων του Κ.Φ.Α.Σ. Ειδικά, για το αναλώσιμο υγειονομικό υλικό που προμηθεύεται ο φορολογούμενος, απαιτείται και η προσκόμιση αιτιολογημένης ιατρικής γνωμάτευσης,

Για την απόδειξη της δαπάνης για απασχόληση νοσηλευτή/τριας, απαιτείται βεβαίωση του θεράποντα ιατρού, με την οποία να βεβαιώνεται το είδος της νόσου από την οποία πάσχει ο ασθενής, η διάρκειά της, καθώς και η ανάγκη απασχόλησης νοσηλευτή/τριας, καθώς και απόδειξη είσπραξης της αμοιβής από το πρόσωπο που πρόσφερε υπηρεσίες ως

νοσηλευτής/τρια, στην οποία πρέπει να αναφέρεται το ονοματεπώνυμό του, το όνομα του πατέρα του, ο αριθμός φορολογικού μητρώου, η διεύθυνση κατοικίας του και η χρονική διάρκεια παροχής υπηρεσιών του, νόμιμα υπογεγραμμένη. Στην αμοιβή δεν περιλαμβάνονται τυχόν ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλονται στο φορέα κοινωνικής ασφάλισης που είναι ασφαλισμένος ο νοσηλευτής/τρια για την παροχή νοσηλευτικής φροντίδας στον ασθενή.

Για την απόδειξη της δαπάνης για περίθαλψη ηλικιωμένων σε επιχειρήσεις που εδρεύουν στην Ελλάδα, απαιτείται απόδειξη παροχής υπηρεσιών και βεβαίωση του διευθυντή ή του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης για το χρόνο περίθαλψης και για το ποσό της δαπάνης αναλυτικά,

Για την απόδειξη δαπάνης για αγορά και τοποθέτηση οργάνων στο σώμα του ασθενή και αντικατάσταση μελών του σώματος με τεχνητά μέλη, αν η δαπάνη αυτή αποτελεί μέρος των εξόδων νοσοκομειακής περίθαλψης, απαιτούνται τα δικαιολογητικά που αναγράφηκαν για την περίπτωση αυτή. Αν η προμήθεια των οργάνων γίνεται από το ελεύθερο εμπόριο, απαιτείται απόδειξη λιανικής, βάσει των διατάξεων του Κ.Φ.Α.Σ. στην οποία πρέπει να αναγράφεται και το ονοματεπώνυμο του αγοραστή και το είδος του πωλούμενου αντικειμένου.

Επίσης, σε περίπτωση αγοράς γυαλιών οράσεως ή φακών επαφής ή ακουστικών βαρηκοΐας, εκτός από την απόδειξη που προβλέπει ο Κ.Φ.Α.Σ., απαιτείται και σχετική βεβαίωση - συνταγή του θεράποντος ιατρού, - Για την απόδειξη της δαπάνης για περίθαλψη τέκνων με αναπηρία απαιτείται το νόμιμο παραστατικό κατά τις διατάξεις του Κ.Φ.Α.Σ. και βεβαίωση του διευθυντή ή του νόμιμου εκπροσώπου της ειδικής σχολής ή του ειδικού ιδρύματος ή του οργανισμού από την οποία

να προκύπτει ο ακριβής χρόνος της φοίτησης ή της περίθαλψης του τέκνου με αναπηρία, καθώς και το ποσό αυτής, αναλυτικά, κατά κατηγορία δαπάνης. (<http://www.taxheaven.gr>)

Για τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης που καταβάλλονται στην αλλοδαπή απαιτούνται οι σχετικές βεβαιώσεις, τα τιμολόγια και τα αποδεικτικά είσπραξης των αλλοδαπών ιατρών ή νοσοκομείων ή κλινικών. Ποσοστό 10% των δαπανών ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, εφόσον οι εν λόγω δαπάνες υπερβαίνουν το 5% του φορολογητέου εισοδήματός σας, θα αφαιρεθεί από το φόρο που θα προκύψει κατά την εκκαθάριση της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Το ποσό της μείωσης, ανεξαρτήτως του ποσού της δαπάνης, δε μπορεί να υπερβαίνει τις 3.000 ευρώ, για κάθε φορολογούμενο.

Κωδικοί 059-060 Συμπληρώνονται τα χρηματικά ποσά που καταβάλλατε, λόγω δωρεάς, προς τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, το Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής, τους ιερούς ναούς, τις ιερές μονές του Αγίου Όρους, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, την Ιερά Μονή Σινά, την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, τα δημοτικά νοσοκομεία και τα νοσοκομεία που είναι ν.π.ι.δ. και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, τα κοινωφελή ιδρύματα, τα σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και χορηγούν υποτροφίες, τα ημεδαπά ν.π.δ.δ., τα ν.π.ι.δ. που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, τους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς που διέπονται από το ν.1514/1985 (Α' 13) και τα ερευνητικά κέντρα που αποτελούν ημεδαπά ν.π.ι.δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

ημεδαπά ν.π.ι.δ. που νόμιμα υπάρχουν ή συνιστώνται, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς.

Κωδικοί 031-032 Συμπληρώστε τα ποσά των δωρεών που καταβάλατε σε κρατικούς φορείς και νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα σε άλλα κράτη - μέλη της ΕΕ και σε χώρες της Ε.Ο.Χ., τα οποία συμπληρώνονται και στους κωδικούς 059-060. Τα ποσά των δωρεών αναγνωρίζονται εφόσον έχουν κατατεθεί σε ειδικούς για το σκοπό αυτό λογαριασμούς τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα ή στη χώρα εγκατάστασης των πιο πάνω φορέων. Ως χρόνος πραγματοποίησης της δωρεάς θεωρείται ο χρόνος κατάθεσης αυτών και όχι ο χρόνος είσπραξής τους από το δωρεοδόχο. (<http://www.taxheaven.gr>)

Για την απόδειξη της δωρεάς χρηματικών ποσών απαιτούνται τα ακόλουθα δικαιολογητικά: α) γραμμάτιο είσπραξης του ποσού της δωρεάς, το οποίο εκδίδεται από το πιστωτικό ίδρυμα όπου υφίσταται ειδικός λογαριασμός του νομικού προσώπου για το σκοπό αυτό και το οποίο θα πρέπει να αναφέρει τα στοιχεία του δωρητή και δωρεοδόχου, το ποσό της δωρεάς αριθμητικώς και ολογράφως, την ημερομηνία κατάθεσής του και την υπογραφή του δωρητή, κατά περίπτωση, β) βεβαίωση ή αντίγραφο της οικείας πράξης του νόμιμου εκπροσώπου του δωρεοδόχου από την οποία να προκύπτει η αποδοχή της δωρεάς και η καταχώρηση του ποσού αυτής στα επίσημα βιβλία του δωρεοδόχου. Το συνολικό ποσό των δωρεών επί του οποίου υπολογίζεται μείωση φόρου δε μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος του δωρητή.

Η μείωση διενεργείται εφόσον τα ποσά των δωρεών υπερβαίνουν συνολικά τα 100 ευρώ. Το 10% του ποσού των δωρεών αυτών θα αφαιρεθεί από το φόρο σας. Κωδικοί 075-076 Συμπληρώνονται τα

χρηματικά ποσά που καταβάλατε λόγω δωρεάς είτε απευθείας είτε μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων στο «Λογαριασμό αλληλεγγύης για την απόσβεση του Δημόσιου Χρέους» με κωδικό αριθμό 26132462 που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδας. Για να αναγνωριστεί η δαπάνη απαιτείται το αποδεικτικό κατάθεσης του ποσού στην ΤτΕ ή σε οποιαδήποτε άλλη τράπεζα στο οποίο πρέπει να αναφέρεται ρητά ότι έγινε η κατάθεση στο «Λογαριασμό Αλληλεγγύης για την απόσβεση του Δημόσιου Χρέους». Ποσοστό 20% της δαπάνης αυτής θα αφαιρεθεί από το φόρο σας.

Κωδικοί 061-062 Συμπληρώνονται τα χρηματικά ποσά που καταβάλατε για πολιτιστικές χορηγίες του ν.3525/2007 (ΦΕΚ 16 Α) στο Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, τα νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται κάθε φορά, καθώς και τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και τις αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες του άρθρου 741 Α.Κ., που επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς. Το αφαιρούμενο συνολικό ποσό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του συνολικού φορολογούμενου εισοδήματος το οποίο θα αφαιρεθεί από το εισόδημά σας.

Για την απόδειξη των χρηματικών ποσών της πολιτιστικής χορηγίας του ν.3525/2007 που αναγράφηκαν στους κωδικούς αριθμούς 061-062, απαιτείται α) επικυρωμένο αντίγραφο της απόφασης του Υπουργού Πολιτισμού με την οποία χαρακτηρίζεται η απαιτούμενη από το νόμο έγγραφη σύμβαση χορηγίας μεταξύ χορηγού και αποδέκτη της χορηγίας ως πολιτιστική, β) σε περίπτωση χορηγίας χρηματικών ποσών, και τα πρωτότυπα αποδεικτικά καταβολής των ποσών της χορηγίας και γ) σε περίπτωση χορηγίας σε είδος ή άυλα αγαθά ή υπηρεσίες, και την κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού για την εκτίμηση της αξίας τους, καθώς και τα αποδεικτικά παράδοσης

της χορηγίας από τον χορηγό και παραλαβής της από τον αποδέκτη αυτής. Επίσης, διευκρινίζεται ότι τα ποσά των δωρεών γενικά, καθώς και των χορηγιών που συμπληρώθηκαν στους παραπάνω κωδικούς αριθμούς, δεν πρέπει να έχουν ληφθεί υπόψη για έκπτωση με βάση άλλη διάταξη νόμου. (<http://www.taxheaven.gr>)

3.9 Στοιχεία εξαρτώμενων μελών φορολογουμένων

Στον πίνακα αυτό συμπληρώνονται τα στοιχεία των υπόψη προσώπων, εφόσον το ετήσιο φορολογητέο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει τα 3.000 ευρώ ή τα 6.000 ευρώ αν παρουσιάζουν αναπηρία τουλάχιστον 67%. Για τα άγαμα ενήλικα εξαρτώμενα τέκνα που σπουδάζουν, απαιτείται βεβαίωση της οικείας σχολής εσωτερικού ή εξωτερικού. Στις βεβαιώσεις των αναγνωρισμένων σχολών εσωτερικού πρέπει να αναγράφεται ο αριθμός της άδειας που χορήγησε το Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων, κατά περίπτωση και το ΦΕΚ στο οποίο δημοσιεύθηκε η άδεια αυτή.

Για τα άγαμα ενήλικα τέκνα που είναι άνεργα, απαιτείται βεβαίωση του Ο.Α.Ε.Δ. ότι είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα του, ενώ για τα στρατευμένα τέκνα υποβάλλεται σχετική βεβαίωση της στρατιωτικής υπηρεσίας. Για τα λοιπά εξαρτώμενα μέλη, απαιτούνται στοιχεία που να αποδεικνύουν την ηλικία τους και το βαθμό συγγένειας. Επισημαίνεται ότι για όλα τα ανωτέρω πρόσωπα ζητούνται, εφόσον κριθεί σκόπιμο, στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι συνοικούν με το φορολογούμενο και ότι το εισόδημά τους δεν υπερβαίνει τα πιο πάνω ποσά. Προκειμένου για πρόσωπα που γράφονται στον πίνακα αυτό για πρώτη φορά, απαιτείται συνυποβολή της οικείας ληξιαρχικής πράξης ή βεβαίωσης κατά περίπτωση ή υπεύθυνης δήλωσης του ν.1599/1986 ότι μέσα σε εύλογο χρόνο θα υποβληθεί η απαραίτητη πράξη ή βεβαίωση.

Στον πίνακα 8.1 συμπληρώνεται υποχρεωτικά ο Α.Μ.Κ.Α. των τέκνων που είναι εξαρτώμενα μέλη. Αν τα παραπάνω εξαρτώμενα μέλη είναι άνω των 18 ετών τότε η αναγραφή του Α.Φ.Μ. και του Α.Μ.Κ.Α. είναι υποχρεωτική σε κάθε περίπτωση, ενώ για τα εξαρτώμενα τέκνα κάτω των 18 ετών είναι προαιρετική η αναγραφή του Α.Φ.Μ. ΠΡΟΣΟΧΗ: Η συμπλήρωση του Α.Μ.Κ.Α. δεν είναι υποχρεωτική μόνο στις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η χορήγησή του. Ειδικά για τα ανήλικα τέκνα σας, γράψτε ΝΑΙ/ΟΧΙ, ανάλογα με το αν είναι ή όχι υπόχρεα σε υποβολή δήλωσης. (<http://www.taxheaven.gr>)

Στον πίνακα 8.2 συμπληρώνονται υποχρεωτικά ο Α.Φ.Μ. και ο Α.Μ.Κ.Α. των προσώπων που σας βαρύνουν. Επίσης συμπληρώνεται η συγγένεια που έχουν μαζί σας ή με τη σύζυγό σας, κατά περίπτωση και υποχρεωτικά ο Α. Φ. Μ. Κωδικοί 003-004 Γράψτε τον αριθμό των τέκνων που έχετε αναφέρει στον πίνακα 8.1. Για παράδειγμα, αν στον πίνακα 8.1 έχετε γράψει τα ονόματα τριών τέκνων, στο λευκό τετραγωνίδιο μετά τον κωδικό 003 γράψτε τον αριθμό "3". Αν ένα από τα τέκνα αυτά είναι της συζύγου, από προηγούμενο γάμο, στο λευκό τετραγωνίδιο μετά τον κωδικό 003 γράψτε τον αριθμό "2" και μετά τον κωδικό 004 τον αριθμό "1" κ.λπ. (<http://www.taxheaven.gr>)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

4.1 Προσδιορισμός του φόρου μισθωτών – συνταξιούχων

Η κλίμακα για μισθωτούς και συνταξιούχους αποτελείται από τρία (3) κλιμάκια με ανώτερο συντελεστή 42% ο οποίος εφαρμόζεται για εισοδήματα πάνω από 42.000 ευρώ, η οποία έχει ως εξής:

Κλιμάκια Εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής %	Φόρος Κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
25.000,00	22	5.500,00	25.000,00	5.500,00
17.000,00	32	5.440,00	42.000,00	10.940,00
Υπερβάλλον	42			

Με την ανωτέρω κλίμακα των μισθωτών - συνταξιούχων φορολογούνται τα παρακάτω εισοδήματα:

- ΰ Το εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις ημεδαπής και αλλοδαπής προέλευσης
- ΰ Το εισόδημα που προκύπτει από την παροχή υπηρεσίας ως διευθυντής ή μέλος του ΔΣ εταιρείας ή κάθε άλλου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας σύμφωνα με την περ. δ' της παρ.2 του άρθρου 12 του ν.4172/2013
- ΰ Το εισόδημα που εμπίπτει στην περ. στ' της παρ.2 του άρθρου 12 του ν.4172/2013 και συμπληρώνεται στους κωδικούς 307-308

Ὡς Η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικών δαπανών, όταν: α) ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από μισθωτή εργασία ή/και συντάξεις ή εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις ή δεν υπάρχει εισόδημα από καμία κατηγορία β) ο φορολογούμενος είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ το κρινόμενο φορολογικό έτος γ) ο φορολογούμενος αποκτά εισόδημα από περισσότερες της μίας κατηγορίας εισοδήματος και υπάρχει ισότητα μεταξύ τους.

Ο φόρος που προκύπτει με βάση την κλίμακα των μισθωτών και των συνταξιούχων μειώνεται κατά το ποσό των δύο χιλιάδων εκατό (2.100) ευρώ, εφόσον το φορολογητέο εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι μίας χιλιάδων (21.000) ευρώ και ο φόρος είναι μεγαλύτερος ή ίσος με το ποσό των δύο χιλιάδων εκατό (2.100) ευρώ. Σε περίπτωση που το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των δύο χιλιάδες εκατό (2.100) ευρώ τότε το ποσό της μείωσης περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου. (<http://www.taxheaven.gr>)

Για φορολογητέο εισόδημα το οποίο υπερβαίνει το ποσό των είκοσι ενός χιλιάδων (21.000) ευρώ, το ποσό της μείωσης μειώνεται αναλογικά κατά εκατό (100) ευρώ ανά χίλια (1.000) ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος (παράδειγμα: για ποσό εισοδήματος 30.000 ευρώ το ποσό μείωσης του φόρου είναι 1.200 ευρώ. $(30.000-21.000=9.000, 9.000*100/1000=900, 2.100-900=1.200)$). Όταν το φορολογητέο εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των σαράντα δύο χιλιάδων (42.000) ευρώ, δεν χορηγείται μείωση φόρου.

Όπως έχει διευκρινισθεί και με την ΠΟΛ.1070/7.3.2014 ΑΥΟ, για το φορολογικό έτος 2014, το ποσό της μείωσης του φόρου που προκύπτει με βάση την κλίμακα μισθωτών και συνταξιούχων διατηρείται ακέραιο,

εφόσον ο φορολογούμενος προσκομίσει αποδείξεις που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Α.Σ. σε ποσοστό 10% του δηλούμενου και φορολογούμενου ατομικού εισοδήματος. Το ποσό των αποδείξεων που προσκομίζονται γίνεται αποδεκτό μόνο εφόσον έχει περιληφθεί στην εμπρόθεσμη δήλωση, λογίζεται συνολικά και για τους δύο συζύγους και επιμερίζεται μεταξύ τους ανάλογα με το δηλούμενο και φορολογούμενο σύμφωνα με την κλίμακα ατομικό εισόδημα.

Ο προηγούμενος επιμερισμός εφαρμόζεται μόνο στην περίπτωση που ο υπόχρεος και η σύζυγος δηλώνουν εισόδημα το οποίο φορολογείται με την κλίμακα των μισθωτών και συνταξιούχων. Στην περίπτωση που δεν προσκομίζεται το απαιτούμενο ποσό αποδείξεων αγορών, η θετική διαφορά μεταξύ του απαιτούμενου ποσού αποδείξεων, με ανώτατο όριο τις 10.500 ευρώ και του προσκομισθέντος ποσού αποδείξεων, πολλαπλασιάζεται με συντελεστή 22% και το ποσό που προκύπτει προσαυξάνει το φόρο.

Εξαιρούνται της υποχρέωσης προσκόμισης αποδείξεων οι υπάλληλοι του Υπουργείου Εξωτερικών και των λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών, της Μόνιμης Αντιπροσωπείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και οι στρατιωτικοί, που υπηρετούν στην αλλοδαπή, όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας, σε ψυχιατρικά καταστήματα και οι φυλακισμένοι. Οι αποδείξεις που προσκομίζονται πρέπει να αφορούν αγορές αγαθών και υπηρεσιών που πραγματοποιεί ο ίδιος ο φορολογούμενος, η σύζυγός του ή τα τέκνα που τον βαρύνουν και περιλαμβάνονται στις παρακάτω ομάδες του δείκτη τιμών καταναλωτή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. Ομάδα 1 (Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά), Ομάδα 2 (Αλκοολούχα ποτά και καπνός), Ομάδα 3 (Ενδυση και υπόδηση), Ομάδα 4 (Στέγαση) μόνο οι υπηρεσίες και τα είδη επισκευής και συντήρησης κατοικίας, Ομάδα 5 (Διαρκή αγαθά, είδη νοικοκυριού και υπηρεσίες), Ομάδα 7 (Μεταφορές) μόνο οι

μεταφορές πραγμάτων, η συντήρηση και η επισκευή αυτοκινήτου / μοτοσυκλέτας, τα ανταλλακτικά, τα καύσιμα και τα λιπαντικά, αντιψυκτικό, μίσθωση ταξί, Ομάδα 9 (Αναψυχή, πολιτιστικές δραστηριότητες) δεν λαμβάνονται υπόψη οι εισφορές στη Δημόσια Τηλεόραση και σε συνδρομητικά κανάλια, Ομάδα 10 (Εκπαίδευση) μόνο τα δίδακτρα φροντιστηρίων και ξένων γλωσσών, Ομάδα 11 (Ξενοδοχεία, καφέ, εστιατόρια), Ομάδα 12 (Άλλα αγαθά και υπηρεσίες).

Δεν λαμβάνονται υπόψη οι δαπάνες για κάθε είδους ασφάλιση και επίσης δεν λαμβάνονται υπόψη οι δαπάνες ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, η καταβαλλόμενη διατροφή, οι δωρεές και οι δαπάνες για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων. Η καταγραφή των στοιχείων των αποδείξεων δαπανών που απαιτείται να προσκομισθούν σύμφωνα με τα πιο πάνω μπορεί να γίνεται μέσω διαδικτύου ή μαγνητικής κάρτας που είναι ανώνυμη και προαιρετική για το φορολογούμενο.

Τα δεδομένα που καταγράφονται για λογαριασμό του φορολογούμενου είναι: α) ο Α.Φ.Μ. του εκδότη της απόδειξης και β) η ημερομηνία και το ποσό της συναλλαγής. Δεν υπάρχει υποχρέωση προσκόμισης στη Δ.Ο.Υ. των εν λόγω αποδείξεων εφόσον ο φορολογούμενος για τις συναλλαγές του αυτές έχει χρησιμοποιήσει τη Κάρτα Αποδείξεων.

4.2 Μειώσεις του φόρου

Το ποσό του φόρου που προκύπτει, ανεξαρτήτως της κατηγορίας εισοδήματος που αποκτάται, μειώνεται κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%):

α) για έξοδα ιατρικής, νοσοκομειακής και φαρμακευτικής περίθαλψης (κωδικοί 051-052), εφόσον αυτά υπερβαίνουν το 5% του φορολογητέου

εισοδήματος και μέχρι του ποσού των 3.000 ευρώ για κάθε φορολογούμενο.

β) για δαπάνες που καταβάλλονται για δωρεές (κωδικοί 059-060), εφόσον αυτές υπερβαίνουν το ποσό των 100 ευρώ στη διάρκεια του φορολογικού έτους. Το συνολικό ποσό των δωρεών δεν μπορεί να υπερβαίνει το 5% του φορολογητέου εισοδήματος του δωρητή.

Επίσης, ο φόρος που προκύπτει ανεξαρτήτως της κλίμακας φορολόγησης, μειώνεται κατά 200 ευρώ για τον φορολογούμενο και για καθένα από τα εξαρτώμενα μέλη του, εφόσον είναι ανάπηροι με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, είναι ανάπηροι αξιωματικοί ή οπλίτες, θύματα πολέμου κ.λπ. (<http://www.taxheaven.gr>)

4.3 Προσδιορισμός του φόρου για εισοδήματα από ατομική άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας

Τα εισοδήματα από ατομική άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας φορολογούνται με την παρακάτω κλίμακα (παρ. 1 άρθρου 29 ν.4172/2013). Στην κλίμακα αυτή δεν περιλαμβάνονται εισοδήματα από ατομική αγροτική δραστηριότητα τα οποία φορολογούνται με συντελεστή 13%:

Κλίμακα Εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής %	Φόρος Κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
50.000,00	26	13.000,00	50.000,00	13.000,00
Υπερβάλλον	33			

Επισημαίνεται ότι για τις νέες ατομικές επιχειρήσεις με πρώτη δήλωση έναρξης επιτηδεύματος από 1η Ιανουαρίου 2013 και για τα τρία (3) πρώτα έτη άσκησης της δραστηριότητας τους, ο φορολογικός

συντελεστής του πρώτου κλιμακίου της παραπάνω κλίμακας μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) εφόσον το εισόδημα της κατηγορίας αυτής (από επιχειρηματική δραστηριότητα) δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ. (παρ 2 άρθρου 29 ν.4172/2013).

4.4 Προκαταβολή φόρου

Ως προκαταβολή βεβαιώνεται ποσό ίσο με το 55% του φόρου που προκύπτει μόνο από επιχειρηματική δραστηριότητα του διανυόμενου φορολογικού έτους, αφαιρουμένων παρακρατηθέντων και προκαταβληθέντων φόρων. Φορολογητέο εισόδημα πέραν της επιχειρηματικής δραστηριότητας (π.χ. οι φόροι των εισοδημάτων από μισθωτή εργασία και συντάξεις, κεφάλαιο κ.λπ.) δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της προκαταβολής.

Στη βεβαίωση προκαταβολής κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού, λαμβάνεται υπόψη και το ποσό του φόρου που προκύπτει λόγω τεκμαρτού προσδιορισμού του εισοδήματος.

Ειδικά για το φορολογικό έτος 2014 για όσους αποκτούν εισόδημα από ατομική αγροτική δραστηριότητα, το προς βεβαίωση ποσό φόρου της παρ. 1 του αρθρ. 69 περιορίζεται στο μισό.

4.5 Προσδιορισμός του φόρου για εισοδήματα από κεφάλαιο

Τα εισοδήματα από κεφάλαιο, φορολογούνται ως εξής (άρθρο 40 ν.4172/2013):

- Û Τα μερίσματα φορολογούνται με συντελεστή 10%
- Û Οι τόκοι φορολογούνται με συντελεστή 15%
- Û Τα δικαιώματα φορολογούνται με συντελεστή 20%

Ü Τα εισοδήματα από ακίνητη περιουσία φορολογούνται με την παρακάτω κλίμακα

Κλίμακα Εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής %	Φόρος Κλίμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
12.000,00	11	1.320,00	12.000,00	1.320,00
Υπερβάλλον	33			

πισημαίνεται ότι στα εισοδήματα από ακίνητη περιουσία (μισθώματα) από το φορολογικό έτος 2014 δεν επιβάλλεται ποσό συμπληρωματικού φόρου, ούτε προκαταβολή φόρου.

Δεν βεβαιώνεται το ποσό που οφείλεται με βάση την πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου, εφόσον τούτο δεν υπερβαίνει τα τριάντα (30) ευρώ αθροιστικά λαμβανόμενο για τον φορολογούμενο και τη σύζυγό του (παρ. 1 άρθρο 18 ν.3522/2006 ΦΕΚ . 276 Α'). Δεν επιστρέφεται ποσό φόρου με βάση την πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου μικρότερο των πέντε (5) ευρώ αθροιστικά λαμβανόμενο για τον φορολογούμενο και τη σύζυγό του (παρ. 2 άρθρο 18 ν.3522/2006 ΦΕΚ 276 Α') (<http://www.taxheaven.gr>)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (ΤΕΚΜΗΡΙΑ)

5.1 Αντικειμενικές δαπάνες (Τεκμήρια)

Το εισόδημα κάθε φορολογούμενου χωρίζεται σε δύο κατηγορίες , το πραγματικό και το τεκμαρτό. Το πραγματικό εισόδημα , προέρχεται από τις πηγές εισοδήματος του φορολογούμενου , όπως αυτές προκύπτουν από πραγματικά στοιχεία για το διάστημα που υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Τα στοιχεία αυτά προκύπτουν από βεβαιώσεις αποδοχών , εισόδημα που προκύπτει από τα βιβλία της επιχείρησης που ο υπόχρεος εκμεταλλεύεται , από τόκους καταθέσεων και οποιοδήποτε άλλο εισόδημα που προέρχεται από πραγματικά στοιχεία .

Αντίθετα , το τεκμαρτό εισόδημα υπολογίζεται με βάση άλλα δεδομένα , όπως η απόκτηση ή κατοχή ενός περιουσιακού στοιχείου κινητού ή ακινήτου , οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες και το τεκμήριο διαβίωσης. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται ο ακριβής προσδιορισμός του πραγματικού εισοδήματος των πολιτών και η εν μέρει πάταξη της φοροδιαφυγής. Αξίζει να σημειωθεί ότι η εφαρμογή του καταδεικνύει πάντα την πραγματική οικονομική κατάσταση του φορολογούμενου , καθώς δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις όπου το μέτρο είναι άδικο π.χ. ως προς τον πολίτη που είναι κύριος ακινήτων που προέρχονται από

κληρονομική διαδοχή . Σε αυτή την περίπτωση δεν είναι δυνατόν να υποστηριχτεί ότι δαπάνησε χρήματα για να τα αγοράσει και είναι πιθανόν να μην είναι σε θέση να τα συντηρήσει , τουλάχιστον κατά το χρονικό σημείο που τα ακίνητα αυτά περιήλθαν στην κυριότητά του .

5.2 Ειδή αντικειμενικών δαπανών (τεκμήριων)

Τα τεκμήρια διαχωρίζονται σε δύο κατηγορίες : α) Στα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης και β) στα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων . Η πρώτη κατηγορία τεκμηρίων περιλαμβάνει την κατοχή περιουσιακών στοιχείων και η εφαρμογή τους διαρκεί όσο και η κατοχή του κάθε στοιχείου , ενώ η δεύτερη αφορά δαπάνες για αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ορισμένων κινητών περιουσιακών στοιχείων , όπως π.χ. το ποσό που δαπανήθηκε για την αγορά ενός σπιτιού ή ενός αυτοκινήτου.

5.3 Υπολογισμός ετησίων αντικειμενικών δαπανών

Με τις διατάξεις των άρθρων 30 - 34 του ν.4172/2013 θεσπίζεται εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας όταν το τεκμαρτό εισόδημα του φυσικού προσώπου είναι υψηλότερο από το συνολικό εισόδημά του. Το τεκμαρτό εισόδημα υπολογίζεται με βάση τις αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης και τις δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του φορολογούμενου και των εξαρτώμενων μελών του, σύμφωνα με τα άρθρα 31 και 32. Με το άρθρο 33 ορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες δεν εφαρμόζεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη και η δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων. Εάν το συνολικό δηλωθέν εισόδημα, το οποίο προσδιορίζεται από τις τέσσερις κατηγορίες (πηγές) ακαθάριστων εισοδημάτων του άρθρου 7 του ΚΦΕ, είναι μικρότερο του τεκμαρτού εισοδήματος (αντικειμενικές δαπάνες και

δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων), τότε η διαφορά που θα προκύψει θα φορολογηθεί εκτός και αν καλυφθεί ή περιορισθεί σύμφωνα με τις διατάξεις που ορίζονται στο άρθρο 34.

5.3.1 Άρθρο 31 Τεκμήρια δαπανών διαβίωσης

Με το άρθρο 16 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος , όπως αυτό τροποποιήθηκε από τον Ν. 3986/2011 , ορίζονται τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης των φορολογούμενων , όπως αυτά ισχύουν για το οικονομικό έτος 2015 (χρήση 2014) και μετέπειτα και είναι τα εξής:

1. Κύριες κατοικίες
2. Δευτερεύουσες κατοικίες
3. Επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ.
4. Ιδιωτικά στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης
5. Οικιακοί βοηθοί , οδηγοί αυτοκινήτων , δάσκαλοι και λοιπό προσωπικό
6. Σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης
7. Αεροσκάφη , ελικόπτερα , ανεμόπτερα
8. Εσωτερική – εξωτερική δεξαμενή κολύμβησης (πισίνα)
9. Ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη

Με βάση το άρθρο 28 του Ν. 3986/2011 , επήλθαν αλλαγές στον τρόπο

υπολογισμού των τεκμηρίων που αφορούν τις κύριες και δευτερεύουσες κατοικίες , τα επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ. , τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης , καθώς και για τις εσωτερικές – εξωτερικές δεξαμενές κολύμβησης.

Με τις αλλαγές αυτές επήλθαν αυξήσεις στα ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης όπως φαίνεται παρακάτω.

α) Ιδιοκατοικούμενες ή μισθωμένες ή δωρεάν παραχωρηθείσες κύριες κατοικίες

Ειδικότερα, με την περίπτ. α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 ορίζεται ότι η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας υπολογίζεται κλιμακωτά ως ακολούθως:

- μέχρι και τα 80 τ.μ. κύριοι χώροι, 40 ευρώ ανά τ.μ.
- από 81 τ.μ. μέχρι και 120 τ.μ. κύριοι χώροι, 65 ευρώ ανά τ.μ.
- από 121 τ.μ. μέχρι και 200 τ.μ. κύριοι χώροι, 110 ευρώ ανά τ.μ.
- από 201 τ.μ. μέχρι και 300 τ.μ. κύριοι χώροι, 200 ευρώ ανά τ.μ.
- από 301 τ.μ. και άνω κύριοι χώροι, 400 ευρώ ανά τ.μ.

Για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης των βοηθητικών χώρων της κύριας κατοικίας, ορίζεται ποσό σαράντα ευρώ (40) το τετραγωνικό μέτρο ανεξάρτητα από το μέγεθος της επιφάνειας. Προκειμένου για κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές με τιμή ζώνης, σύμφωνα με τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, από δύο χιλιάδες οχτακόσια ευρώ (2.800) έως τέσσερις χιλιάδες εννιακόσια ενενήντα εννέα ευρώ (4.999) το τετραγωνικό μέτρο, τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται κατά ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) και για

περιοχές με τιμή ζώνης από πέντε χιλιάδες ευρώ (5.000) και άνω το τετραγωνικό μέτρο, κατά ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%). Για τα ακίνητα που βρίσκονται σε περιοχές εκτός αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων θα λαμβάνεται υπόψη η τιμή εκκίνησης. Όλα τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, προκειμένου για μονοκατοικίες κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%). Διευκρινίζεται ότι μονοκατοικία είναι το κτίσμα που αποτελεί λειτουργικά μία μόνο κατοικία με τους βοηθητικούς χώρους (αποθήκες, θέσεις στάθμευσης κτλ.), η οποία μπορεί να είναι σε ένα όροφο ή σε περισσότερους ορόφους και δεν εφάπτεται με άλλο κτίσμα είτε οριζόντια είτε κάθετα.

Οι περιπτώσεις όπως διώροφος οικοδομή με ισόγειο κατάστημα και 1ο όροφο κατοικία, ισόγειο διαμέρισμα που βρίσκεται σε επαφή με άλλο ισόγειο, ισόγεια επαγγελματική στέγη που βρίσκεται σε επαφή με άλλη μονοκατοικία, δεν χαρακτηρίζονται μονοκατοικίες. Τα ανωτέρω ισχύουν ανεξάρτητα αν έχει συσταθεί πράξη οριζόντιας ιδιοκτησίας. Μονοκατοικίες θεωρούνται επίσης και κτίσματα σε επαφή με άλλα, που ανήκουν όμως σε διαφορετικές κάθετες ιδιοκτησίες και πληρούν κατά τα λοιπά τις παραπάνω προϋποθέσεις.

β) Ιδιοκατοικούμενες ή μισθωμένες ή δωρεάν παραχωρηθείσες δευτερεύουσες κατοικίες

Με την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που εκτιμάται με βάση τα τετραγωνικά μέτρα μιας ή περισσότερων ιδιοκατοικούμενων ή μισθωμένων ή δωρεάν παραχωρούμενων δευτερευουσών κατοικιών καθώς και των βοηθητικών χώρων αυτών, ορίζεται στο ήμισυ (1/2) της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης όπως αυτή προκύπτει όταν έχουμε κύρια κατοικία μαζί με το βοηθητικό χώρο της.

Αν η κατοικία μισθώνεται ορισμένους μήνες μέσα στο έτος, τα ετήσια ποσά της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης τόσο για την κύρια όσο και για την δευτερεύουσα κατοικία θα επιμερίζονται με βάση τους μήνες που διαρκεί η μίσθωση. Διάστημα μεγαλύτερο από 15 ημέρες λογίζεται ως ολόκληρος μήνας. Το ίδιο ισχύει και εάν η κατοικία αυτή αποκτήθηκε ή μεταβιβάσθηκε μέσα στο έτος.

Δεν υπολογίζεται ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης στις περιπτώσεις των κενών κατοικιών. Προκειμένου για κατοικίες που παραμένουν κενές για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών, απαιτείται η προσκόμιση φωτοαντίγραφων λογαριασμών της ΔΕΗ ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο (π.χ. λογαριασμοί ύδρευσης, κοινοχρήστων) από το οποίο να αποδεικνύεται ότι το ακίνητο ήταν κενό για όλο το υπόψη διάστημα.

Σε περίπτωση συνιδιοκτησίας του ακινήτου, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης θα υπολογίζεται με βάση τη συνολική επιφάνεια της κατοικίας και στη συνέχεια θα γίνεται ο επιμερισμός της, μεταξύ των συνιδιοκτητών, με βάση τα ποσοστά συνιδιοκτησίας τους. Διευκρινίζεται ότι, σε περίπτωση συνιδιοκτησίας μιας κατοικίας π.χ. από δύο συνιδιοκτήτες όπου ο ένας έχει παραχωρήσει το ποσοστό ιδιοκτησίας του στον άλλο προκειμένου ο τελευταίος να χρησιμοποιήσει την κατοικία στο σύνολό της, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης που προκύπτει από τη συνολική επιφάνεια της κατοικίας θα βαρύνει τον ιδιοκτήτη που χρησιμοποιεί την κατοικία αυτή. Επιπλέον, τα τέκνα που φιλοξενούνται από τους γονείς τους στην κατοικία των γονέων δεν επιβαρύνονται με την αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης της κατοικίας στην οποία μένουν.

Επισημαίνεται ότι όταν το ποσοστό της συνιδιοκτησίας ή το ποσοστό του ενοικίου σε περίπτωση μισθωμένης κατοικίας, δεν καταλήγει σε ακέραιο

ποσοστό τότε θα γίνεται στρογγυλοποίηση προς την πλησιέστερη μονάδα. Το ίδιο ισχύει και για τους βοηθητικούς χώρους.

Για την καλύτερη κατανόηση των ανωτέρω παραθέτουμε το ακόλουθο παράδειγμα:

Για μονοκατοικία με επιφάνεια κύριων χώρων 120τ.μ., βοηθητικούς χώρους 20 τ.μ. ευρισκόμενη σε περιοχή με τιμή ζώνης τρεις χιλιάδες ευρώ (3000), η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης υπολογίζεται ως εξής:

- Για τα πρώτα 80 τ.μ., $80 \times 40 = 3200$ ευρώ
- Για τα επόμενα 40 τ.μ., $40 \times 65 = 2600$ ευρώ
- Για τους βοηθητικούς χώρους $20 \times 40 = 800$ ευρώ
- ΣΥΝΟΛΟ: $3200 + 2600 + 800 = 6600$ ευρώ $6600 \times 1,40 = 9240$ ευρώ (προσαύξηση λόγω τιμής ζώνης) $9240 \times 1,20 = 11088$ ευρώ (προσαύξηση λόγω μονοκατοικίας)

Συνολική αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης: 11088 ευρώ.

γ) Ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης

Με την περίπτ. γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ορίζεται ως εξής:

α) Για αυτοκίνητα μέχρι χίλια διακόσια (1.200) κ.ε. σε τέσσερις χιλιάδες (4.000) ευρώ,

β) Για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των χιλίων διακοσίων (1.200) κ.ε. προστίθενται εξακόσια (600) ευρώ ανά εκατό (100) κυβικά εκατοστά μέχρι και τα δύο χιλιάδες (2.000) κ.ε.,

γ) Για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των δύο χιλιάδων (2.000) κ.ε. προστίθενται εννιακόσια (900) ευρώ ανά εκατό (100) κυβικά εκατοστά και μέχρι τρεις χιλιάδες (3.000) κ.ε. και

δ) Για αυτοκίνητα μεγαλύτερα από τρεις χιλιάδες (3.000) κ.ε. προστίθενται χίλια διακόσια (1.200) ευρώ ανά εκατό (100) κ.ε.

Τα ανωτέρω ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης μειώνονται ανάλογα με την παλαιότητα του αυτοκινήτου, η οποία υπολογίζεται από το έτος πρώτης κυκλοφορίας του στην Ελλάδα ή σε χώρα της Ε.Ε./ΕΟΧ κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) για χρονικό διάστημα πάνω από πέντε (5) και μέχρι δέκα (10) έτη και κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) για χρονικό διάστημα πάνω από δέκα (10) έτη.

Επισημαίνεται ότι, για τα επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα που αγοράστηκαν μεταχειρισμένα από τον ΟΔΔΥ, ως έτος πρώτης κυκλοφορίας για τον υπολογισμό της παλαιότητας θεωρείται ο χρόνος που τέθηκαν για πρώτη φορά σε κυκλοφορία στην Ελλάδα ή σε χώρα της Ε.Ε./ΕΟΧ προ πώλησης τους από τον ΟΔΔΥ, εφόσον αποδεικνύεται, διαφορετικά θεωρείται αυτό που αναγράφεται στην άδεια κυκλοφορίας που χορηγήθηκε μετά την μεταβίβασή τους από τον ΟΔΔΥ.

Παραθέτουμε πίνακα με ορισμένες κατηγορίες αυτοκινήτων και τις αντίστοιχες αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης, για πληρέστερη κατανόηση των παραπάνω:

Αν ο κυβισμός του αυτοκινήτου δεν καταλήγει σε πλήρη εκατοντάδα (π.χ. 1240, 1290κ.ε.) τότε θα γίνεται στρογγυλοποίηση προς την πλησιέστερη εκατοντάδα (Μέχρι 50 κ.ε. προς την αμέσως προηγούμενη και πάνω από 50 κ.ε. προς την αμέσως επόμενη).

Σε περίπτωση απόκτησης ή μεταβίβασης με οποιοδήποτε τρόπο Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου κατά τη διάρκεια του έτους η αντικειμενική δαπάνη μερίζεται σε τόσα δωδέκατα όσοι και οι μήνες κυριότητας ή κατοχής του αυτοκινήτου. Διάστημα μεγαλύτερο από 15 ημέρες λογίζεται ως ολόκληρος μήνας. Τα ίδια εφαρμόζονται και στην περίπτωση ακινησίας ή ολοκληρωτικής καταστροφής του αυτοκινήτου από οποιαδήποτε αίτια. Οι διατάξεις που αναφέρονται στον περιορισμό της αντικειμενικής δαπάνης αυτοκινήτου λόγω ακινησίας εφαρμόζονται και στα αυτοκίνητα με ξένους αριθμούς κυκλοφορίας, εφόσον αποδεικνύεται η ακινησία τους από σχετική βεβαίωση της αρμόδιας τελωνειακής αρχής. Σε περίπτωση που ιδιοκτήτες Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτων θέτουν περισσότερες από μία φορές το χρόνο τα αυτοκίνητά τους σε ακινησία από 16 ημέρες το μήνα και πάνω και τα κυκλοφορούν τις υπόλοιπες ημέρες, για τον υπολογισμό της αντικειμενικής δαπάνης του αυτοκινήτου μέσα στο χρόνο θα αθροίζονται οι μέρες κυκλοφορίας του αυτοκινήτου μέσα στο χρόνο και το άθροισμά τους θα διαιρείται με τον αριθμό 30. Το πηλίκιο αυτής της διαίρεσης θα δίνει τους μήνες κυκλοφορίας με βάση τους οποίους θα γίνεται ο υπολογισμός της αντικειμενικής δαπάνης από την κυριότητα ή την κατοχή του Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου.

Η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητο του οποίου κύριος ή κάτοχος είναι ανήλικο τέκνο λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη του γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα και αν αυτός έχασε τη γονική μέριμνα, του άλλου γονέα, ανεξάρτητα από το εάν για το τέκνο αυτό υπάρχει υποχρέωση υποβολής ξεχωριστής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Στην περίπτωση που οι γονείς έχουν ίσο εισόδημα ή που κανείς από τους γονείς δεν έχει εισόδημα, η αντικειμενική αυτή δαπάνη λογίζεται ως δαπάνη του πατέρα.

Σε περίπτωση εικονικής μεταβίβασης E.I.X. αυτοκινήτου με σκοπό την απόκτηση αυτού από περισσότερα πρόσωπα, η αντικειμενική δαπάνη με βάση το αυτοκίνητο αυτό ισχύει αυτοτελώς στο σύνολό της για κάθε ένα από τους συμβαλλομένους. Ως εικονική θεωρείται η μεταβίβαση ή η απόκτηση όταν πραγματοποιείται ιδίως μεταξύ συγγενών εξ' αίματος ή εξ' αγχιστείας κατευθείαν γραμμή ή εκ πλαγίου μέχρι και τον τρίτο βαθμό, δηλαδή μεταξύ γονέων και παιδιών, μεταξύ πάππων και εγγονών, μεταξύ προπάππων και δισέγγονων, μεταξύ αδελφών, μεταξύ πρώτων ανιψιών και πρώτων θείων (τα ανίψια θα είναι τα παιδιά των αδελφών του φορολογουμένου και οι θείοι ή οι θείες τα αδέρφια των γονέων του φορολογουμένου).

Σημειώνεται ότι οι συγγενείς εξ' αίματος του ενός από τους συζύγους είναι συγγενείς εξ' αγχιστείας του άλλου συζύγου στην ίδια γραμμή και τον ίδιο βαθμό (Α.Κ. 1464). Αντίθετα οι σύζυγοι δεν θεωρούνται μεταξύ τους συγγενείς εξ' αίματος ή εξ' αγχιστείας. Πάντως σε κάθε περίπτωση οι φορολογούμενοι έχουν δικαίωμα ανταπόδειξης, δηλαδή μπορούν να προσκομίσουν στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι δεν είναι εικονική η μεταβίβαση του αυτοκινήτου ή η απόκτηση του ή η συγκυριότητα τους σε αυτό. Στην περίπτωση που η συγκυριότητα είναι πραγματική η αντικειμενική δαπάνη μερίζεται κατά το λόγο των ιδανικών μεριδίων κάθε ενός συγκυρίου. Διευκρινίζεται ότι η μεταβίβαση του E.I.X. αυτοκινήτου λόγω κληρονομιάς δεν θεωρείται εικονική και κατά συνέπεια η αντικειμενική δαπάνη θα υπολογιστεί με βάση το ποσοστό συνιδιοκτησίας επί του αυτοκινήτου που ανήκει στον φορολογούμενο.

Προκειμένου για εκπαιδευτές αυτοκινήτων καθώς και για τις επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων που χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτό περισσότερα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, για τον

υπολογισμό της αντικειμενικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη το αυτοκίνητο που δίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη.

Στην περίπτωση που ο φορολογούμενος (ο σύζυγος ή η σύζυγος) έχει ατομική επιχείρηση, η οποία χρησιμοποιεί για τις ανάγκες της επιβατικά ή μικτής χρήσης αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, για τον υπολογισμό της αντικειμενικής δαπάνης λαμβάνονται υπόψη όλα αυτά τα αυτοκίνητα της ατομικής επιχείρησης.

Διευκρινίζεται ότι η αντικειμενική δαπάνη βαρύνει εκτός από τον κύριο και τον κάτοχο των επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης ή των αυτοκινήτων μεικτής χρήσης, για το χρονικό διάστημα της κατοχής εφόσον αυτή διαρκεί περισσότερο του ενός μήνα. Διάστημα μεγαλύτερο των δεκαπέντε (15) ημερών λογίζεται ολόκληρος μήνας.

Στις περιπτώσεις ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης Ε.Ι.Χ. ή μεικτής χρήσης, βαρύνει και τους μισθωτές αυτού του είδους των αυτοκινήτων, είτε η ενοικίαση είναι απλή, είτε είναι κατά το σύστημα Leasing. Με αυτή την έννοια εάν κάτοικος Ελλάδος ενοικιάσει εντός του έτους περισσότερα του ενός αυτοκίνητα, όλα θα ληφθούν υπόψη για τον προσδιορισμό της αντικειμενικής δαπάνης αυτοκινήτων για το διάστημα που χρησιμοποιήθηκαν.

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης δεν εφαρμόζεται:

- για επιβατικά ιδιωτικής χρήσης τα οποία είναι ειδικά διασκευασμένα για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες τουλάχιστον σε ποσοστό το εξήντα επτά τοις εκατό (67%). Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπήρους θεωρούνται εκείνα που

διασκευάστηκαν ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία με ποσοστό πάνω από εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για τη μετακίνησή τους καθώς και

- για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που διαθέτουν πιστοποιητικό αυθεντικότητας το οποίο εκδίδεται από διεθνή ή ημεδαπό φορέα που έχει αρμοδιότητα να εκδίδει τέτοιο πιστοποιητικό και φέρει χαρακτηριστικές αριθμημένες πινακίδες που εκδίδονται από τα αρμόδια εξουσιοδοτημένα νομικά πρόσωπα σύμφωνα με την υπ. αριθ. Α-οικ. 61041 / 5235 / 28-11-2013 Απόφαση του Υφυπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

Διευκρινίζεται ότι η ανωτέρω απαλλαγή δεν εφαρμόζεται σε αυτοκίνητα που διαθέτουν μεν πιστοποιητικό αυθεντικότητας αλλά φέρουν συμβατικές πινακίδες.

- οι νεκροφόρες παρότι χαρακτηρίζονται ως επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα, γίνεται δεκτό να μην λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό των αντικειμενικών δαπανών των Ε.Ι.Χ.

ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ (ΕΥΡΩ)			
Κυβικά εκατοστά	Μέχρι και 5 έτη	Από 5 έτη έως 10	Πάντα από 10 έτη
1.000	4.000,00	2.800,00	2.000,00
1.200	4.000,00	2.800,00	2.000,00
1.400	5.200,00	3.640,00	2.600,00
1.500	5.800,00	4.060,00	2.900,00
1.600	6.400,00	4.480,00	3.200,00
1.700	7.000,00	4.900,00	3.500,00
1.800	7.600,00	5.320,00	3.800,00
1.900	8.200,00	5.740,00	4.100,00
2.000	8.800,00	6.160,00	4.400,00
2.500	13.300,00	9.310,00	6.650,00
3.000	17.800,00	12.460,00	8.900,00
3.500	23.800,00	16.660,00	11.900,00

Πηγή :

<http://www.imerisia.gr/article.asp?catid=26516&subid=2&pubid=113497093>

Ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικών αυτοκινήτων Ι.Χ. εταιρειών

Στις περιπτώσεις εταιριών ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων ή περιορισμένης ευθύνης ή ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών ή ανωνύμων ή αστικών, καθώς και των κοινωνιών και κοινοπραξιών που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, οι οποίες έχουν στην κυριότητά τους επιβατικά ΙΧ αυτοκίνητα, η συνολική ετήσια αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί σε αυτά λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη των:

i.. Ομόρρυθμων ή απλών, εκτός των ετερόρρυθμων, εταίρων ή κοινωνών ή μελών της κοινοπραξίας φυσικών προσώπων, μεριζόμενης της συνολικής δαπάνης μεταξύ αυτών, κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρεία προκειμένου περί ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων ή αστικών εταιρειών ή στην κοινωνία ή στην κοινοπραξία. Εδώ διευκρινίζεται ότι στην περίπτωση που μέσα στη χρήση γίνει αλλαγή στα ποσοστά ή τα πρόσωπα των ομόρρυθμων εταίρων, τότε ο υπολογισμός της αντικειμενικής δαπάνης για κάθε ομόρρυθμο γίνεται για κάθε τμήμα της χρήσης κατά τη διάρκεια του οποίου είχε το ίδιο ποσοστό.

ii. Των φυσικών προσώπων, μελών της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, μεριζόμενης της συνολικής δαπάνης μεταξύ αυτών, κατά το ποσοστό συμμετοχής του καθενός στην εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, όταν οι διαχειριστές αυτής δεν είναι εταίροι της.

iii. Των διαχειριστών της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης που είναι και εταίροι της, μεριζόμενης της συνολικής δαπάνης μεταξύ αυτών κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην Ε.Π.Ε.

Συνεπώς για τις περ. ii και iii θα υπολογιστεί το άθροισμα της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης όλων των αυτοκινήτων που έχει η εταιρία στην κυριότητα της και το άθροισμα που θα προκύψει θα επιμεριστεί μεταξύ των μελών της Ε.Π.Ε ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους. Η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί σε κάθε εταίρο δεν μπορεί να είναι ανώτερη από τη μεγαλύτερη τεκμαρτή δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρίας.

iv. Των διευθυνόντων και εντεταλμένων συμβούλων, διοικητών ανωνύμων εταιρειών και προέδρων των διοικητικών συμβουλίων τους, μεριζόμενης της συνολικής ετήσιας δαπάνης ισομερώς μεταξύ τους. Συνεπώς, η συνολική αντικειμενική δαπάνη με βάση τα αυτοκίνητα της εταιρίας θα κατανεμηθεί ισομερώς μεταξύ των εντεταλμένων, διευθυνόντων συμβούλων, διοικητών και προέδρων Δ.Σ. ανεξάρτητα από το αν τα πρόσωπα αυτά ασκούν πραγματική διοίκηση. Και στην προκείμενη περίπτωση η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί για καθένα από αυτά τα πρόσωπα δεν μπορεί να είναι ανώτερη από τη μεγαλύτερη τεκμαρτή δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της Α.Ε.

Διευκρινίζεται ότι στην περίπτωση που η πράξη διορισμού διευθύνοντος συμβούλου Α.Ε. δεν δημοσιεύθηκε στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, ο υπόψη διευθύνων σύμβουλος δεν λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή της αντικειμενικής δαπάνης των αυτοκινήτων που ανήκουν στην κυριότητα της Α.Ε. και της Ε.Π.Ε.

Στην περίπτωση που τη θέση του προέδρου του Δ.Σ. Α.Ε. δεν κατέχει το ίδιο πρόσωπο σε όλη τη διάρκεια της κρινόμενης περιόδου, αλλά τα πρόσωπα που κατείχαν αυτή τη θέση διαδέχτηκαν το ένα το άλλο, το ετήσιο τεκμήριο που αντιστοιχεί στη θέση θα επιμερισθεί σε κάθε πρόσωπο ανάλογα με τους μήνες που την υπηρέτησε. Συνεπώς στην

περίπτωση κατά την οποία ο πρόεδρος του Δ.Σ. Α.Ε., ο οποίος έστω ότι είναι και διευθύνων σύμβουλος, κατά τη διάρκεια του έτους αλλάξει, η συνολική αντικειμενική δαπάνη, αφού περιορισθεί στο ύψος της μεγαλύτερης αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρείας θα μεριστεί στα δύο πρόσωπα που κατείχαν διαδοχικά τη θέση του προέδρου - διευθύνοντα συμβούλου της Α.Ε. ανάλογα με τους μήνες που κατείχε τη θέση αυτή ο καθένας.

Όταν υπάρχουν περισσότεροι του ενός διευθύνοντες σύμβουλοι, το τεκμήριο των αυτοκινήτων της Α.Ε. μερίζεται σε όλους ισομερώς.

Εάν στις πιο πάνω περιπτώσεις όλοι οι εταίροι των Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή Ε.Π.Ε. ή αστικών εταιρειών καθώς και των κοινωνιών ή κοινοπραξιών είναι νομικά πρόσωπα, η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση τα Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητα που έχουν στην κατοχή τους ή στην κυριότητά τους οι υπόψη εταιρείες ή κοινωνίες ή κοινοπραξίες λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη των φυσικών προσώπων που μετέχουν σε αυτά τα νομικά πρόσωπα.

Στην περίπτωση που όλα τα μέλη των ανωτέρω εταιρειών είναι νομικά πρόσωπα τότε:

α) Εάν μεταξύ αυτών των νομικών προσώπων, περιλαμβάνονται και αλλοδαπές Α.Ε. ή μόνο αλλοδαπές Α.Ε., βαρύνονται με την υπόψη αντικειμενική δαπάνη και οι διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι, οι διοικητές των Α.Ε. και πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων αυτών, εφ' όσον αυτοί είναι κάτοικοι Ελλάδος ή κάτοικοι αλλοδαπής που αποκτούν πραγματικό εισόδημα στην ημεδαπή και οι αλλοδαπές εταιρείες έχουν εγκατάσταση και υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης στην Ελλάδα.

β) Εάν όλα αυτά τα νομικά πρόσωπα είναι αλλοδαπά που έχουν εγκατάσταση και υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης στην Ελλάδα, θα ελεγχθούν τα μέλη και αυτών των αλλοδαπών νομικών προσώπων για να βρεθεί φυσικό πρόσωπο που να βαρύνεται με ποσά της υπόψη αντικειμενικής δαπάνης.

Στην περίπτωση που όλα τα μέλη των ανωτέρω εταιρειών (ΟΕ ή ΕΕ ή ΕΠΕ ή αστικών εταιρειών, κοινωνιών, κοινοπραξιών) είναι νομικά πρόσωπα και όλα τα μέλη των νομικών αυτών προσώπων είναι επίσης νομικά πρόσωπα, δεν θα πρέπει να συνεχιστεί και η εξέταση των μελών και αυτών των νομικών προσώπων μέχρι να ανευρεθεί φυσικό πρόσωπο που να βαρύνεται με την αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης με βάση τα αυτοκίνητα της αρχικής εταιρείας κτλ.

Περαιτέρω για τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που δεν έχουν εγκατάσταση στην Ελλάδα αλλά υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης καθώς και για τις αλλοδαπές επιχειρήσεις η αντικειμενική δαπάνη η οποία προκύπτει με βάση αυτοκίνητα αυτής της περίπτωσης, ιδιοκτησίας του αλλοδαπού νομικού προσώπου ή ιδιοκτησίας ή κατοχής γραφείου, υποκαταστήματος ή πρακτορείου της αλλοδαπής επιχείρησης εγκατεστημένου στην Ελλάδα, βαρύνει το πρόσωπο που εκπροσωπεί στην Ελλάδα το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή την αλλοδαπή επιχείρηση ή προΐσταται του γραφείου η υποκαταστήματος ή πρακτορείου.

Η αντικειμενική δαπάνη βαρύνει καθένα από τα φυσικά πρόσωπα που ορίζονται από τις ανωτέρω διατάξεις ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής ή κατοικίας τους εφόσον αποκτούν πραγματικό εισόδημα στην Ελλάδα και δεν μπορεί για καθένα από αυτά τα πρόσωπα και για κάθε εταιρεία να είναι ανώτερη από τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρείας.

Τα ανωτέρω καταλαμβάνουν και τα αυτοκίνητα μεικτής χρήσης καθώς και τα αυτοκίνητα τύπου Jeep. Από τα ανωτέρω δεν εξαιρούνται τα αυτοκινούμενα τροχόσπιτα λόγω του ότι υπάγονται στην έννοια των Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτων.

δ) Ετήσια αντικειμενική δαπάνη ιδιωτικών σχολείων

Για τον προσδιορισμό της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης, λαμβάνεται υπόψη η ετήσια δαπάνη που καταβάλλεται για ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, όπως αυτή προκύπτει από τις σχετικές αποδείξεις παροχής υπηρεσιών. Εξαιρούνται οι δαπάνες που καταβάλλονται σε εσπερινά γυμνάσια και λύκεια, καθώς και στα ειδικά σχολεία ατόμων με ειδικές ανάγκες. Στην περίπτωση διαζευγμένων γονέων όπου άλλος γονέας βαρύνεται με τα τέκνα και άλλος καταβάλλει τις δαπάνες διδασκτρών των τέκνων, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης θα βαρύνει τον γονέα που καταβάλλει τις δαπάνες αυτές. Εάν τα δίδακτρα κλπ καταβάλλονται από εταιρεία που εργάζεται γονέας, η αντικειμενική δαπάνη εξακολουθεί να επιβαρύνει τον γονέα αυτόν.

ε) Αντικειμενική δαπάνη οικιακών βοηθών, οδηγών αυτοκινήτων κλπ

Με τις διατάξεις της περίπτωσης ε', λαμβάνεται υπόψη η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται σε οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό, η οποία ορίζεται στο κατώτατο όριο αμοιβών όπως αυτό προσδιορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις για την αντίστοιχη κατηγορία εργαζομένων. Εξαιρούνται οι δαπάνες που καταβάλλονται στην περίπτωση που ο φορολογούμενος απασχολεί έναν μόνο οικιακό βοηθό καθώς και οι δαπάνες που καταβάλλονται στην περίπτωση που ο φορολογούμενος ή πρόσωπο που

συνοικεί με αυτόν και τον βαρύνει έχει αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και πάνω από διανοητική καθυστέρηση, ή φυσική αναπηρία, ή είναι ηλικίας άνω των εξήντα πέντε (65) ετών και απασχολεί ένα νοσοκόμο.

στ) Δαπάνες σκαφών αναψυχής ιδιωτικής χρήσης

Με την περιπτ. στ' της παρ.1 του άρθρου 31 ορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης με βάση τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογούμενου, της συζύγου του ή των προσώπων που τους βαρύνουν και εκτιμάται με βάση το κόστος τελών ελλιμενισμού, ασφαλιστρών, καυσίμων, συντήρησης και πρακτόρευσης και ορίζεται, ανάλογα με τα μέτρα ολικού μήκους του σκάφους, ως εξής:

α) Προκειμένου για μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου (χωρίς χώρο ενδιαίτησης), ταχύπλοα και μη, ολικού μήκους μέχρι 5 μέτρα, στο ποσό των τεσσάρων χιλιάδων ευρώ (4.000). Για τα πάνω από 5 μέτρα το ποσό αυτό αυξάνεται κατά δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ το μέτρο.

β) Προκειμένου για ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρους ενδιαίτησης, ολικού μήκους μέχρι και επτά (7) μέτρα, στο ποσό των δώδεκα χιλιάδων ευρώ (12.000). Για τα ίδια σκάφη άνω των επτά (7) και μέχρι δέκα (10) μέτρα προστίθενται τρεις χιλιάδες ευρώ (3.000) για κάθε ένα επιπλέον μέτρο μήκους. Για σκάφη άνω των δέκα (10) μέτρων και μέχρι δώδεκα (12) μέτρα, προστίθενται επτά χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (7.500) ανά επιπλέον μέτρο μήκους. Για σκάφη άνω των δώδεκα (12) μέτρων και μέχρι δεκαπέντε (15) μέτρα, προστίθενται δέκα πέντε χιλιάδες ευρώ (15.000) για κάθε ένα επιπλέον μέτρο μήκους. Για σκάφη άνω των δεκαπέντε (15) μέτρων και μέχρι δεκαοκτώ (18) μέτρα,

προστίθενται είκοσι δύο χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (22.500) για κάθε ένα επιπλέον μέτρο μήκους. Για σκάφη άνω των δεκαοκτώ (18) και μέχρι είκοσι δύο (22) μέτρα, προστίθενται τριάντα χιλιάδες ευρώ (30.000) για κάθε ένα επιπλέον μέτρο μήκους. Τέλος, για σκάφη πάνω από είκοσι δύο (22) μέτρα, προστίθενται πενήντα χιλιάδες ευρώ (50.000) για κάθε επιπλέον μέτρο μήκους.

Επίσης, τα ποσά της περίπτωσης αυτής μειώνονται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) προκειμένου για ιστιοφόρα σκάφη καθώς και για τα πλοία αναψυχής που έχουν κατασκευαστεί ή κατασκευάζονται στην Ελλάδα εξ' ολοκλήρου από ξύλο, τύπων «τρεχαντήρι», «βαρκαλάς», «πέραμα», «τσερνίκι» και «λίμπερτυ», που προέρχονται από την ελληνική ναυτική παράδοση.

Η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης από κάθε σκάφος μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητα του κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα πάνω από πέντε (5) και μέχρι δέκα έτη (10) από το έτος που νηολογήθηκε για πρώτη φορά και τριάντα τοις εκατό (30%) αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από δέκα έτη (10).

Παραθέτουμε πίνακα με περιπτώσεις μηχανοκίνητων ή μικτών σκαφών με χώρους διαίτησης, για πληρέστερη κατανόηση.

Για σκάφη με μόνιμο ναυτολογημένο πλήρωμα για ολόκληρο ή μέρος του έτους, στην παραπάνω δαπάνη προστίθεται και η αμοιβή του πληρώματος, ενώ τα σκάφη επαγγελματικής χρήσης δεν λαμβάνονται υπόψη για την τεκμαρτή δαπάνη. Τα σκάφη επαγγελματικής χρήσης δεν λαμβάνονται υπόψη για την αντικειμενική δαπάνη εφόσον βέβαια πληρούν τις προϋποθέσεις κατάταξής τους ως επαγγελματικών.

Οι διατάξεις της περιπτ. γ' του άρθρου 31, εκτός της παλαιότητας, ισχύουν και για την αντικειμενική δαπάνη σκαφών αναψυχής ιδιωτικής χρήσης. Επιπλέον διευκρινίζουμε ότι:

- Στις επιχειρήσεις ενοικίασης σκαφών για τον προσδιορισμό της αντικειμενικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη μόνο το σκάφος με τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη και μόνο κατά το χρόνο που δεν είναι εκμισθωμένο σε τρίτους.
- Η αντικειμενική δαπάνη για τα σκάφη αναψυχής βαρύνει τον κύριο ή τον κάτοχο που είναι κάτοικος Ελλάδος ανεξάρτητα από την εθνικότητα της χώρας στο νηολόγιο της οποίας έχει καταχωρηθεί. Επομένως εφόσον φυσικό πρόσωπο είναι μόνιμος κάτοικος Ελλάδος και έχει στην κυριότητα του ή στην κατοχή του σκάφος με ξένη σημαία το οποίο είτε πλέει στα ελληνικά ύδατα είτε είναι ελλιμενισμένο, είτε εκτελεί συνήθεις πλόες στην αλλοδαπή βαρύνεται με την αντικειμενική δαπάνη. Η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης ισχύει και για σκάφη ερασιτεχνικής αλιείας καθώς και για τα jet ski.

Επίσης, αναγνωρίζεται πλέον η ακινησία για τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης. Για την απόδειξη του χρόνου ακινησίας πρέπει να υποβάλλεται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος βεβαίωση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής για το ακριβές χρονικό διάστημα (χρόνος έναρξης και λήξης ακινησίας ή συνέχιση της ακινησίας κατά την 31η Δεκεμβρίου του έτους), που θα προκύπτει από τις αντίστοιχες καταχωρήσεις σε σχετικό βιβλίο που θα τηρείται από αυτή.

πηλικός οκιπρός	μέχρι 9 έτη	μέχρι και 10 έτη	πάνω από 10 έτη
7	12.000,00	10.200,00	8.400,00
8	15.000,00	12.750,00	10.500,00
9	18.000,00	15.300,00	12.600,00
10	21.000,00	17.850,00	14.700,00
11	28.500,00	24.225,00	19.950,00
12	36.000,00	30.600,00	25.200,00
13	51.000,00	43.350,00	35.700,00
14	66.000,00	56.100,00	46.200,00
15	81.000,00	68.850,00	56.700,00
16	102.500,00	87.075,00	72.450,00

Πηγή :

<http://www.imerisia.gr/article.asp?catid=26516&subid=2&pubid=113497093>

ζ) Δαπάνες αεροσκαφών, ελικοπτέρων, ανεμόπτερων

Με την περίπτωση ζ' ορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της αντικειμενικής δαπάνης για τα αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου, της συζύγου και των εξαρτώμενων μελών του ως εξής:

α) Για ανεμόπτερα στο ποσό των οκτώ χιλιάδων (8.000) ευρώ.

β) Για αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα, καθώς και ελικόπτερα, στο ποσό των εξήντα πέντε χιλιάδων (65.000) ευρώ για τους εκατόν πενήντα (150) πρώτους ίππους ισχύος του κινητήρα τους που προσαυξάνεται με το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ για κάθε ίππο πάνω από τους εκατόν πενήντα (150) ίππους.

γ) Για αεροσκάφη αεριοπροωθούμενα (JET) στο ποσό των διακοσίων (200) ευρώ για κάθε λίμπρα ώθησης. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ', εκτός της ακινησίας και παλαιότητας, εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση αυτή.

δ) Για τις υπερελαφρές πτητικές αθλητικές μηχανές (ΥΠΑΜ) που υπάγονται στην παρ.1 του άρθρου 4 του υπ' αριθμ. Δ2/26314/8802/27.7.2010 Κανονισμού υπερελαφρών πτητικών αθλητικών μηχανών (B'1360), στο ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου ισχύει από 1.1.2011 και μετά. Επιπλέον διευκρινίζουμε ότι:

- Δεν λαμβάνεται υπόψη η αντικειμενική δαπάνη για τα αεροσκάφη και τα ελικόπτερα επαγγελματικής χρήσης εφόσον αυτά πληρούν τις προϋποθέσεις κατάταξής τους ως επαγγελματικά από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, ήτοι να πληρούν τις προϋποθέσεις αδειοδότησης που ορίζει η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας ως εταιρείες παροχής αεροπορικών υπηρεσιών.
- Η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για τις περιπτώσεις που έχει παραχωρηθεί η χρήση αεροσκάφους, ελικοπτέρου και ανεμοπτέρου με χρησιδάνειο, βαρύνουν εξ ολοκλήρου τον χρήστη. Το ίδιο ισχύει και για τα σκάφη αναψυχής.

η) Δαπάνες δεξαμενών κολύμβησης

Με την περίπτωση η' οι δεξαμενές κολύμβησης εξακολουθούν να λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης. Η δαπάνη αυτή ορίζεται κλιμακωτά ως εξής:

Σε εκατόν εξήντα (160) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο μέχρι και τα εξήντα (60) τετραγωνικά μέτρα και σε τριακόσια είκοσι (320) ευρώ το

τετραγωνικό μέτρο, για επιφάνεια άνω των εξήντα (60) τετραγωνικών μέτρων.

Τα ανωτέρω ισχύουν και όταν η δεξαμενή είναι συναρμολογούμενη αφού ο νόμος δεν κάνει καμία διάκριση.

Προκειμένου για εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης, τα παραπάνω ποσά αυτής της περίπτωσης διπλασιάζονται.

Η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για τις δεξαμενές κολύμβησης υπολογίζεται για όλο το έτος χωρίς να περιορίζεται σε μήνες χρήσης είτε πρόκειται για κύρια κατοικία είτε για δευτερεύουσα. Στις περιπτώσεις θανάτου ή μεταβίβασης/απόκτησης κατοικίας μέσα στο έτος, η αντικειμενική δαπάνη υπολογίζεται στους μήνες χρήσης.

Προκειμένου για κοινόχρηστες πισίνες που βρίσκονται σε συγκροτήματα πολυκατοικιών, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης επιμερίζεται στους ιδιοκτήτες και ενοικιαστές των ακινήτων με βάση τα χιλιοστά κάθε διαμερίσματος στο οικόπεδο.

Επίσης, αν η δεξαμενή κολύμβησης (πισίνα) χρησιμοποιείται από τους ενοίκους επιπλωμένων δωματίων ή ξενοδοχείων (ατομικές επιχειρήσεις), από την εκμετάλλευση των οποίων αποκτάται εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, η αντικειμενική δαπάνη αυτής δεν βαρύνει τον επιχειρηματία.

Διευκρινίζεται ότι η μη χρήση πισίνας αποδεικνύεται με πιστοποιητικό καταστροφής της.

θ) Ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης

Με την περίπτωση θ' της παραγράφου 1 θα λαμβάνεται υπόψη κάθε χρόνο ένα ποσό ως ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης που ορίζεται στο ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ προκειμένου για άγαμο, διαζευγμένο ή χήρο και στο ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ προκειμένου για συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση, εφόσον δηλώνεται πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα. Δεν εφαρμόζεται η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη εφόσον ο φορολογούμενος ή τα εξαρτώμενα μέλη αποκτούν εισόδημα μόνο από τόκους και ακίνητα σύμφωνα με την περ. ε' του άρθρου 34 του Κ.Φ.Ε.

2. Με την παράγραφο 2 του άρθρου 31 προβλέπεται ότι το ετήσιο συνολικό ποσό της αντικειμενικής δαπάνης, που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να αμφισβητηθεί από τον φορολογούμενο όταν αυτό είναι μεγαλύτερο από την πραγματική δαπάνη του φορολογουμένου και των εξαρτώμενων μελών που τον βαρύνουν, εφόσον αυτό αποδεικνύεται από τον υπόχρεο με βάση πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία. Τέτοια περιστατικά συντρέχουν ιδίως στο πρόσωπο των υπόχρεων, οι οποίοι:

α) υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους στις Ένοπλες Δυνάμεις,

β) είναι φυλακισμένοι,

γ) νοσηλεύονται σε νοσοκομείο ή κλινική,

δ) είναι άνεργοι και δικαιούνται βοήθημα ανεργίας,

ε) συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού και έχουν μειωμένες δαπάνες διαβίωσης, λόγω αποδεδειγμένης συμβολής στις δαπάνες αυτές των συγγενών τους με την προϋπόθεση ότι οι τελευταίοι αυτοί έχουν εισόδημα από εμφανείς πηγές,

στ) είναι ορφανοί ανήλικοι οι οποίοι έχουν στην κυριότητά τους επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης από κληρονομιά του πατέρα ή της μητέρας τους και

ζ) προσκομίζουν στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται ότι για λόγους ανώτερης βίας πραγματοποίησαν δαπάνη μικρότερη από την αντικειμενική.

Όταν συντρέχει μία ή περισσότερες από τις περιπτώσεις αυτές, ο φορολογούμενος υποχρεούται να υποβάλει μαζί με τη δήλωσή του και τα αναγκαία δικαιολογητικά για την απόδειξη των ισχυρισμών του. Η Φορολογική Διοίκηση ελέγχει την αλήθεια των ισχυρισμών και την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων του φορολογουμένου και μειώνει ανάλογα την ετήσια αντικειμενική δαπάνη, στην οποία αναφέρονται οι ισχυρισμοί και τα αποδεικτικά στοιχεία.

Στις πιο πάνω α' και ε' περιπτώσεις, η διαφορά μεταξύ της αντικειμενικής δαπάνης και της πραγματικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης του γονέα ή του τέκνου που συμβάλλει στις αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης του υπόχρεου. Προκειμένου για αντικειμενικές δαπάνες των τέκνων, η διαφορά αντικειμενικής δαπάνης καταλογίζεται σε εκείνον τον γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα.

5.3.2 Άρθρο 32 Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προσδιορίζονται τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται από το φορολογούμενο, τη σύζυγό του και τα εξαρτώμενα μέλη για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων και λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό του ετήσιου εισοδήματος.

Σημειώνεται ότι οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται μόνο όταν τις οικείες δαπάνες πραγματοποιούν φυσικά πρόσωπα, ως ιδιώτες και όχι στα πλαίσια άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας όπου οι σχετικές αγορές έχουν καταχωρηθεί στα λογιστικά τους αρχεία.

Επίσης λαμβάνονται υπόψη μόνο τα ποσά που πραγματικά καταβάλλονται στο φορολογικό έτος (ποσό δόσης, προκαταβολής κ.τ.λ.) και όχι το συνολικό ποσό της αγοράς που πιθανόν μέρος του να καταβληθεί σε επόμενο φορολογικό έτος.

Σημειώνεται ότι ο φορολογικός κάτοικος αλλοδαπής με πραγματικό εισόδημα στην Ελλάδα που πραγματοποιεί δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων στην Ελλάδα εάν αποδείξει, προσκομίζοντας τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ότι το τίμημα της απόκτησης καταβλήθηκε στην αλλοδαπή δεν προσμετράται η δαπάνη αυτή.

Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτής της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, ως ετήσια δαπάνη του φορολογουμένου της συζύγου του και των εξαρτώμενων μελών του λογίζονται τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται, για:

α) Αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίτροχων ή τρίτροχων αυτ/νων οχημάτων, πλοίων αναψυχής και λοιπών σκαφών αναψυχής, αεροσκαφών και κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας.

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται και οι δαπάνες αγοράς ελικόπτερων, ανεμόπτερων και υπερελαφρών πτητικών αθλητικών μηχανών.

Μεγάλης αξίας θεωρούνται τα κινητά πράγματα, η αξία των οποίων υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. όπως πίνακες ζωγραφικής, πολύτιμοι

λίθοι, κοσμήματα, έπιπλα, έργα τέχνης κ.λπ. Αν η αξία κάθε πράγματος είναι μικρότερη του ποσού αυτού, τα αγορασθέντα όμως πράγματα αποτελούν κατά τις συναλλακτικές αντιλήψεις ενιαίο σύνολο, τότε για τον υπολογισμό της αξίας λαμβάνεται υπόψη η αξία όλων αυτών των πραγμάτων εφόσον υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Οι ανωτέρω δαπάνες λαμβάνονται υπόψη για τον τεκμαρτό προσδιορισμό του εισοδήματος είτε η αγορά των περιουσιακών στοιχείων γίνεται στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό.

β) Αγορά επιχειρήσεων ή σύσταση ή αύξηση του κεφαλαίου επιχειρήσεων που λειτουργούν ατομικώς ή με τη μορφή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης ή ανώνυμης εταιρείας ή περιορισμένης ευθύνης εταιρίας ή ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας ή κοινωνίας ή κοινοπραξίας ή αστικής εταιρίας ή αγορά εταιρικών μερίδων και χρεογράφων γενικώς.

Η διατύπωση της διάταξης αυτής είναι γενική και καταλαμβάνει επομένως κάθε περίπτωση δαπάνης για συμμετοχή σε οποιασδήποτε μορφής εταιρία. Υπάγονται κατ' ακολουθία όλα τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται, ως εισφορά σε νεοϊδρυόμενο νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ως κεφάλαιο για την ίδρυση ατομικής επιχείρησης καθώς και τα ποσά για αύξηση κεφαλαίου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας.

Η ίδια διάταξη ορίζει σαν τεκμαρτή δαπάνη τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται και για την αγορά χρεογράφων γενικά. Διευκρινίζεται ότι στην έννοια των χρεογράφων συμπεριλαμβάνονται οι ομολογίες, τα έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου, τα ομόλογα τραπεζών, τα προθεσμιακά συμβόλαια, τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, τα συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης, τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων, οι μετοχές και γενικά προϊόντα που μπορούν να διαπραγματεύονται στα χρηματιστήρια και στις αγορές.

γ) Αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών ή κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης.

Στην αγορά ακινήτων ως ποσό τεκμαρτής δαπάνης λαμβάνεται το ποσό της συνολικής επιβάρυνσης, όπως προκύπτει από τα οικεία πωλητήρια συμβόλαια, εκτός εάν από έλεγχο προκύπτει μεγαλύτερο ποσό, οπότε λαμβάνεται υπόψη αυτό. Στο τίμημα αυτό θα προστεθούν και τα ποσά των Φ.Μ.Α., συμβολαιογραφικά και λοιπά έξοδα και φόροι.

Κρίσιμος χρόνος για να υπολογιστεί το ποσόν της τεκμαρτής δαπάνης είναι ο χρόνος σύνταξης του συμβολαίου μεταβίβασης του ακινήτου εφόσον καταβληθεί ολόκληρο το τίμημα και παραδοθεί η χρήση και η κυριότητα του ακινήτου διαφορετικά, το ποσό της δαπάνης θα κατανέμεται στα φορολογικά έτη που καταβάλλονται οι δόσεις. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση σύνταξης προσυμφώνου αγοράς.

Σε ανέγερση οικοδομής εφόσον η ανέγερση διαρκέσει περισσότερο του ενός έτους, σε κάθε έτος σαν ποσό δαπάνης θα ληφθεί το αντίστοιχο του κόστους ανέγερσης στο ίδιο έτος, εκτός εάν χρόνος καταβολής έχει ορισθεί ο χρόνος αποπεράτωσης της οικοδομής.

Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται για επισκευή και συντήρηση κατοικίας δεν υπολογίζονται ως δαπάνη απόκτησης περιουσιακού στοιχείου. Αν όμως πρόκειται για προσθήκες, επεκτάσεις, τότε τίθεται θέμα δαπάνης απόκτησης.

Σε περίπτωση αγοράς ακινήτου με συνιδιοκτησία ή σε περίπτωση που περισσότεροι από κοινού ανεγείρουν οικοδομή, σε κάθε έναν αναλογεί ποσό δαπάνης όσο το ποσοστό συμμετοχής του.

Σε περίπτωση όπου από διαφορετικό πρόσωπο αγοράζεται η ψιλή κυριότητα και από άλλο η επικαρπία ακινήτου, σε καθέναν θα υπολογισθεί ποσό δαπάνης απόκτησης που του αναλογεί επιμεριστικά κατά το ποσοστό που προβλέπεται από τη φορολογία κληρονομιών. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που ανεγείρεται οικοδομή σε οικόπεδο στο οποίο άλλο πρόσωπο είναι ψιλός κύριος και άλλο επικαρπωτής δηλαδή η δαπάνη ανέγερσης επιμερίζεται στους δύο κατά τα ποσοστά που προβλέπονται από τη φορολογία κληρονομιών ανεξάρτητα σε ποιου το όνομα εκδίδεται η άδεια ανέγερσης οικοδομής.

Περαιτέρω, σε περίπτωση ανέγερσης οικοδομής από μισθωτή με δικές του δαπάνες σε έδαφος του εκμισθωτή η δαπάνη ανέγερσης βαρύνει το μισθωτή ο οποίος αναλαμβάνει την ανέγερση και ο οποίος πραγματικά καταβάλλει τα χρηματικά ποσά της εν λόγω δαπάνης.

Επίσης, η αξία αγοράς ακινήτου που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της δαπάνης απόκτησης, όταν το ακίνητο αποκτάται με αναγκαστικό πλειστηριασμό, είναι το ποσό του εκπλειστηριάσματος και κάθε άλλο ποσό (π.χ. φόρος μεταβίβασης, συμβολαιογραφικά) που πραγματικά κατέβαλε ο υπερθεματιστής εκτός βέβαια εάν από κάποιο άλλο στοιχείο προκύψει εικονικότητα του πλειστηριασμού ή συμφωνία για καταβολή ενός επιπλέον ποσού. Σε ιδιωτικό πλειστηριασμό για τον προσδιορισμό της δαπάνης λαμβάνεται το τίμημα που πραγματικά καταβλήθηκε.

Στην περίπτωση που κατά τη διανομή ακινήτων ο δικαιούχος ιδανικής μερίδας λαμβάνει φυσική μερίδα ισάξια της ιδανικής και επιβάλλεται ο φόρος που προβλέπεται για την διανομή, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής ούτε και της περίπτωσης ε' του ίδιου άρθρου εφόσον δεν καταβάλλονται για την υπόψη δικαιοπραξία χρηματικά ποσά.

Αν όμως λάβει μεγαλύτερη φυσική μερίδα από την ιδανική εφαρμόζονται οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής για το μέρος της φυσικής μερίδας του ακινήτου για το οποίο κατέβαλε χρήματα.

δ) Χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε

Τα δάνεια που χορηγούνται από φυσικό πρόσωπο σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα και για οποιοδήποτε λόγο εμπίπτουν στο άρθρο 32. Επομένως, εμπίπτουν και τα δάνεια και χρηματικές διευκολύνσεις που χορηγούν εταίροι, μέλη ή μέτοχοι στις εταιρίες που συμμετέχουν.

ε) Η ετήσια δαπάνη για δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες

Δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων λογίζεται η ετήσια δαπάνη για δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών, εφόσον αυτά υπερβαίνουν ετησίως τα τριακόσια (300) ευρώ, εκτός από τις δωρεές προς το Δημόσιο, τους δήμους και τις κοινότητες του κράτους, τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία, που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και τα προνοιακά ιδρύματα του ευρύτερου δημόσιου τομέα (κρατικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου), ως και τα προνοιακά ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου των οποίων οι εν γένει δαπάνες λειτουργίας καλύπτονται τουλάχιστον κατά εβδομήντα τοις εκατό (70%) με επιχορηγήσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Εξαιρούνται οι δωρεές ή χορηγίες προς τα κοινωφελή ιδρύματα, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που έχουν συσταθεί νόμιμα και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά

πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που έχουν συσταθεί νόμιμα, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς.

στ) Απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής. Στο ποσό της δαπάνης αυτής περιλαμβάνεται και το ποσό των οικείων τόκων, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι τυχόν τόκοι υπερημερίας

Η απόσβεση δανείων και πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής θεωρείται δαπάνη απόκτησης που βαρύνει τον λήπτη του δανείου. Σε κάθε περίπτωση εξετάζεται το γεγονός του ποιος πραγματικά καταβάλλει τα σχετικά ποσά.

5.3.3 Άρθρο 33 Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών

Με τις διατάξεις του άρθρου 33 προσδιορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν εφαρμόζεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων. Η μη εφαρμογή αυτής της δαπάνης διασφαλίζει τη μη εφαρμογή του εναλλακτικού τρόπου προσδιορισμού της ελάχιστης φορολογίας στις περιπτώσεις αυτές. Με βάση τις νέες διατάξεις τα άρθρα 31 και 32 δεν έχουν εφαρμογή:

α) Για την αντικειμενική δαπάνη, η οποία προκύπτει βάσει επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης αναπήρου, το οποίο απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας.

β) Για το αλλοδαπό προσωπικό που δεν διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα ή για τους Έλληνες που διαμένουν μόνιμα στο εξωτερικό και απασχολούνται αποκλειστικά σε γραφεία επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένα στη χώρα μας με βάση τους νόμους α.ν.89/1967,

α.ν.378/1968 και του άρθρου 25 του ν.27/1975, για το ποσό που προκύπτει με βάση το επιβατικό αυτοκίνητο ΙΧ ή της κατοικίας.

γ) Για τις επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων που έχουν υπαχθεί στο ειδικό καθεστώς φορολογίας του άρθρου 45 του ν.2859/2000, και για την αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει βάσει των επιβατικών αυτοκινήτων που έχουν αγοραστεί για μεταπώληση με τις διατάξεις του άρθρου 45 του ν.2859/2000, με τις προϋποθέσεις που ορίζονται από αυτές, εφόσον δηλαδή η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας του μεταβιβαζόμενου αυτοκινήτου οχήματος έχουν παραμείνει στη ΔΟΥ στην οποία έγινε η μεταβίβαση του αυτοκινήτου προς την επιχείρηση μεταπώλησης μέχρι και την ημερομηνία μεταπώλησης από αυτή σε τρίτο και εφόσον βέβαια το αυτοκίνητο κατά το χρονικό διάστημα δεν κυκλοφόρησε παράνομα. Οι μεταπωλήτριες επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση μαζί με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος να συνυποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986, στην οποία να αναγράφουν τα πιο πάνω αυτοκίνητα που αγόρασαν ή πούλησαν στο οικείο έτος.

Περαιτέρω, προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων της περίπτωσης αυτής, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από τα προς πώληση οχήματα, όταν δεν κατατεθούν η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας τους στη Δ.Ο.Υ. δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της επιχείρησης. Ισχύει για δαπάνες που προκύπτουν από 1.1.2010 και μετά.

δ) Για την αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, ανεξάρτητα από το μήκος και αν χρησιμοποιούν ή όχι προσωπικό. Η απαλλαγή αφορά φυσικά πρόσωπα που είναι μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού.

ε) Για την αγορά πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα. Στην έννοια του πάγιου εξοπλισμού περιλαμβάνονται μηχανήματα, υπολογιστές, έπιπλα, σκεύη, Φ.Δ.Χ. αυτοκίνητα, Φ.Ι.Χ. αυτοκίνητα, Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητα, Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητα, μοτοποδήλατα, μοτοσυκλέτες, σκάφη, αεροσκάφη που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την άσκηση επιχείρησης ή ελευθέριου επαγγέλματος.

στ) Για αγορά επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, ειδικά διασκευασμένων για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που υπερβαίνουν σε ποσοστό το εξήντα επτά τοις εκατό (67%).

Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπήρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάστηκαν ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία με ποσοστό πάνω από εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα με τη μετακίνησή τους.

ζ) Οι ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες που υπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 31 του παρόντος κώδικα προκειμένου για συνταξιούχους που έχουν υπερβεί το 65ο έτος της ηλικίας τους εφαρμόζονται μειωμένες κατά ποσοστό 30% των όσων προκύπτουν σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις.

η) Για φυσικό πρόσωπο που έχει τη φορολογική κατοικία του στην αλλοδαπή, εφόσον δεν αποκτά εισόδημα στην Ελλάδα.

5.3.4 Άρθρο 34 Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής

Προσαύξηση φορολογητέου εισοδήματος με τη διαφορά λόγω αντικειμενικών δαπανών διαβίωσης και δαπανών απόκτησης

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 34 η διαφορά μεταξύ του συνολικού εισοδήματος που δηλώθηκε από το φορολογούμενο, τη σύζυγο του και τα εξαρτώμενα μέλη και του τεκμαρτού εισοδήματος των άρθρων 31 και 32, όπως η διαφορά αυτή αναμορφώνεται ύστερα από την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 αυτού του άρθρου, φορολογείται κατά περίπτωση με

α) τη φορολογική κλίμακα της παρ. 1 άρθρου 15 του Κ.Φ.Ε. εφόσον ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από μισθωτή εργασία ή/και συντάξεις ή εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις ή δεν υπάρχει εισόδημα από καμία κατηγορία.

β) τη φορολογική κλίμακα παρ. 1 άρθρου 29 του Κ.Φ.Ε. εφόσον ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από επιχειρηματική δραστηριότητα ή εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του δεν προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις.

γ) το φορολογικό συντελεστή δέκα τρία τοις εκατό (13%) εφόσον ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από ατομική αγροτική επιχείρηση ή εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του προκύπτει από ατομική αγροτική επιχείρηση.

δ) τη φορολογική κλίμακα παρ. 1 άρθρου 15 του Κ.Φ.Ε. εφόσον ο φορολογούμενος είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ το κρινόμενο φορολογικό έτος.

Περαιτέρω, διευκρινίζεται ότι αν ο φορολογούμενος αποκτά εισόδημα από περισσότερες της μίας κατηγορίας εισοδήματος και υπάρχει ισότητα μεταξύ τους τότε η διαφορά μεταξύ συνολικού εισοδήματος και αντικειμενικών δαπανών απόκτησης και διαβίωσης φορολογείται με τη φορολογική κλίμακα της παρ. 1 άρθρου 15 του Κ.Φ.Ε.

5.3.5 Μείωση της διαφοράς

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 34 η Φορολογική Διοίκηση κατά τον προσδιορισμό της διαφοράς, που προκύπτει με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, υποχρεούται να λάβει υπόψη της τα αναγραφόμενα στη δήλωση χρηματικά ποσά που εισπράχθηκαν και τα οποία αποδεικνύονται με νόμιμα παραστατικά στοιχεία. Αν τα ποσά αυτά έχουν απλώς πιστωθεί, χωρίς να έχουν εισπραχθεί δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά την εφαρμογή, αυτής της περίπτωσης, καθόσον δεν είναι δυνατόν, να χρησιμοποιηθούν εφόσον δεν εισπράχθηκαν.

Ο φορολογούμενος φέρει το βάρος της απόδειξης της συνδρομής των προϋποθέσεων για τα ποσά αυτά που περιορίζουν τη διαφορά μεταξύ συνολικού εισοδήματος και τεκμαρτού εισοδήματος.

Στο νόμο αναφέρονται ενδεικτικά ορισμένες κατηγορίες εισοδημάτων ή εσόδων που περιορίζουν την πιο πάνω διαφορά. Τονίζεται ότι και οποιοδήποτε άλλο έσοδο που δεν αναφέρεται ρητά στο νόμο (π.χ. κέρδη από λαχεία) λαμβάνεται υπόψη, εφόσον αποδεικνύεται η είσπραξη του, η φορολόγηση του ή η απαλλαγή του από τη φορολογία. Τα ποσά που

ιδίως λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη ή τον περιορισμό της υπόψη διαφοράς είναι τα εξής:

α) Πραγματικά εισοδήματα τα οποία αποκτήθηκαν από τον ίδιο το φορολογούμενο, τη σύζυγο του και τα εξαρτώμενα μέλη του και τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Αν τα εισοδήματα αυτά αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή αναγνωρίζονται εφόσον έχουν φορολογηθεί στην Ελλάδα ή απαλλάσσονται νομίμως από τη φορολόγηση αυτή. Προς απόδειξη της φορολογίας ή της νόμιμης απαλλαγής πρέπει τα εισοδήματα αυτά να έχουν περιληφθεί σε δήλωση φορολογίας εισοδήματος εφ' όσον υπήρχε σχετική υποχρέωση.

Στην περίπτωση που αγορά περιουσιακού στοιχείου (όπως π.χ. αυτοκινήτου) γίνει στο εξωτερικό από φυσικό πρόσωπο που είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος τότε στον υπολογισμό της δαπάνης απόκτησης λαμβάνεται υπόψη το τίμημα που καταβλήθηκε στο εξωτερικό. Αν για την κάλυψη της δαπάνης αυτής που έγινε στο εξωτερικό γίνει επίκληση εισοδήματος που αποκτήθηκε στην αλλοδαπή θα αναγνωριστεί σύμφωνα με τα ανωτέρω εφόσον έχει περιληφθεί σε δήλωση φορολογίας εισοδήματος στην Ελλάδα, εφ' όσον βέβαια υπήρχε υποχρέωση.

Διευκρινίζεται ότι οι κάτοικοι της αλλοδαπής που δεν έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα και πραγματοποιούν δαπάνες στην αλλοδαπή, δεν υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 32 ανεξάρτητα του αν αποκτούν πραγματικό εισόδημα στην Ελλάδα.

β) Χρηματικά ποσά που δε θεωρούνται εισόδημα κατά τις ισχύουσες διατάξεις και αποκτήθηκαν από το φορολογούμενο.

γ) Χρηματικά ποσά που προέρχονται από την διάθεση περιουσιακών στοιχείων. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει ο φορολογούμενος που επικαλείται τίμημα από διάθεση περιουσιακού στοιχείου να αποδεικνύει με επίσημα στοιχεία ότι αυτός είναι ο κύριος του περιουσιακού στοιχείου, καθώς και το τίμημα της πώλησης του στοιχείου αυτού.

δ) Εισαγωγή συναλλάγματος που δεν είναι υποχρεωτικά εκχωρητέο στην Τράπεζα της Ελλάδος, εφόσον δικαιολογείται η απόκτησή του στην αλλοδαπή. Για τα ποσά που εισάγονται, απαιτείται πρωτότυπο παραστατικό που εκδίδει η τράπεζα με το οποίο θα μπορεί να εξακριβωθεί ότι ο φορολογούμενος είναι ο δικαιούχος του εισαγόμενου χρηματικού κεφαλαίου, το ύψος του εισαγόμενου ποσού, το νόμισμα, η ευρωπαϊκή του και η χώρα προέλευσης. Όταν ως δικαιούχος του ποσού που εισάγεται εμφανίζεται άλλο πρόσωπο από τον αγοραστή του συναλλάγματος, η βεβαίωση εισαγωγής χρηματικών κεφαλαίων από την αλλοδαπή μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο από τον δικαιούχο του ποσού. Αν η εισαγωγή χρηματικών κεφαλαίων γίνει χωρίς ευρωπαϊκή μπορεί να ευρωπαϊστεί μεταγενέστερα και να περιληφθεί στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του έτους κατά το οποίο έγινε η ευρωπαϊκή. Όλα τα παραπάνω εφαρμόζονται ανάλογα και για χρηματικά κεφάλαια σε ευρώ.

Επίσης, όταν πρόκειται για κάλυψη δαπάνης απόκτησης περιουσιακού στοιχείου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 32 πρέπει να αποδεικνύεται ότι η εισαγωγή χρηματικών κεφαλαίων και η ευρωπαϊκή τους, αν είναι σε ξένο νόμισμα, έγινε πριν από την πραγματοποίηση της σχετικής δαπάνης.

Επισημαίνεται ότι το Μοναδικό Δελτίο εισαγόμενων μετρητών και αξιών που εκδίδεται από το Τμήμα Ασφαλείας αερολιμένων - τελωνείων της

ΕΛΑΣ δεν αποτελεί πλέον αποδεικτικό στοιχείο εισαγωγής χρηματικών κεφαλαίων στην Ελλάδα για κάλυψη δαπανών. Για τη δικαιολόγηση της απόκτησης των εισαγόμενων χρηματικών κεφαλαίων από το εξωτερικό απαιτούνται επίσημα στοιχεία από τα οποία να προκύπτει η απόκτησή τους, όπως π.χ. η βεβαίωση της αρμόδιας φορολογικής αρχής της αλλοδαπής, αντίγραφα φορολογικών δηλώσεων που είχαν υποβληθεί κ.τ.λ. Δεν απαιτείται η δικαιολόγηση της απόκτησης χρηματικών κεφαλαίων από το εξωτερικό για τα πρόσωπα:

α) που είναι φορολογικοί κάτοικοι άλλου κράτους,

β) που είχαν διαμείνει τουλάχιστον επί τρία (3) χρόνια στην αλλοδαπή και η εισαγωγή χρηματικών κεφαλαίων από το εξωτερικό γίνεται μέσα σε 2 χρόνια από τη μετοικεσία τους,

γ) που είχαν διαμείνει πέντε (5) τουλάχιστον συνεχή χρόνια στην αλλοδαπή και τα επικαλούμενα χρηματικά κεφάλαια από το εξωτερικό προέρχονται από καταθέσεις στο όνομά τους ή στο όνομα του άλλου συζύγου σε τραπεζικό λογαριασμό ανοιγμένο σε χώρα της Ε.Ε./ΕΟΧ ή σε υποκατάστημα Ελληνικής τράπεζας στο εξωτερικό κατά το χρόνο που διέμεναν στην αλλοδαπή ή από καταθέσεις τους μέσα σε 1 χρόνο από τη μετοικεσία τους στην Ελλάδα χωρίς τα χρηματικά κεφάλαια αυτά να έχουν επανεξαχθεί στην αλλοδαπή. Η προϋπόθεση της μη επανεξαγωγής των εισαγόμενων χρηματικών κεφαλαίων από το εξωτερικό δεν απαιτείται για το ποσό εκείνο των εισαγόμενων χρηματικών κεφαλαίων που έχει επανεξαχθεί στην αλλοδαπή για την απόκτηση περιουσιακού στοιχείου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 32 εφόσον η δαπάνη για την απόκτηση αυτού του στοιχείου έχει ληφθεί υπόψη κατά την εφαρμογή των άρθρων 32 ή 34 (δηλαδή έχει ληφθεί υπόψη προκειμένου να κριθεί εάν θα φορολογηθεί με βάση τη συνολική τεκμαρτή δαπάνη).

Επισημαίνεται ότι διευκρινίσεις σχετικά με ειδικότερα θέματα της περίπτωσης αυτής έχουν δοθεί με τις ΠΟΛ.1106/14.4.2014 και ΠΟΛ.1228/15.10.2014 οι οποίες δεν θίγονται.

ε) Δάνεια τα οποία έχουν ληφθεί και αποδεικνύονται με έγγραφα στοιχεία ότι φέρουν βέβαιη χρονολογία. Απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο ή ιδιωτικό έγγραφο με βέβαιη χρονολογία, που να αποδεικνύει τη σύναψη δανείου και την καταβολή των χρηματικών ποσών που καταβλήθηκαν το κρίσιμο φορολογικό έτος. Σύμβαση δανείου που έχει καταρτιστεί στο εξωτερικό, απαιτείται επίσημη μετάφρασή της στα ελληνικά. Επίσης, απαιτείται βεβαίωση εισαγωγής συναλλάγματος για τα εν λόγω ποσά και πιστοποιητικό ευρωποίησης αν είναι σε ξένο νόμισμα.

Επίσης, όταν πρόκειται για κάλυψη δαπάνης απόκτησης περιουσιακού στοιχείου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 32 πρέπει να αποδεικνύεται ότι το δάνειο λήφθηκε πριν από την πραγματοποίηση της σχετικής δαπάνης.

Αν η σύναψη δανείου προκύπτει από λογιστικά βιβλία, τότε απαιτείται σχετική βεβαίωση από την επιχείρηση.

στ) Δωρεά χρηματικών ποσών ή γονική παροχή χρημάτων για τις οποίες η οικεία φορολογική δήλωση (δωρεάς ή γονικής παροχής) έχει υποβληθεί μέχρι τη λήξη του έτους στο οποίο πραγματοποιήθηκε η σχετική δαπάνη.

5.3.6 Μείωση των ποσών κεφαλαίου με δαπάνες απόκτησής τους

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 34 κάθε ποσό που καταβλήθηκε για την απόκτηση των εσόδων που αναφέρονται στις περιπτώσεις της ίδιας παραγράφου τα μειώνει και το υπόλοιπο που προκύπτει είναι αυτό που περιορίζει ή καλύπτει τη συνολική ετήσια

δαπάνη. Για παράδειγμα, το έσοδο από την πώληση αυτοκινήτου θα πρέπει να είναι μειωμένο με το κόστος αγοράς του αν είχε αγοραστεί ή με το φόρο δωρεάς αν είχε αποκτηθεί από δωρεά ή το φόρο κληρονομιάς αν είχε αποκτηθεί με κληρονομιά. Θεμελιώδης αρχή για την κάλυψη ή τον περιορισμό δαπάνης με χρηματικά ποσά που προέρχονται από τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων είναι να μη γίνεται ξανά επίκληση κάποιου ποσού.

Εξαιρούνται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες το κόστος απόκτησης των εσόδων αυτών είχε ληφθεί υπόψη ως τεκμήριο κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκε και ο φορολογούμενος επικαλείται ανάλωση κεφαλαίου του έτους αυτού. Για παράδειγμα, αν ένας φορολογούμενος πουλάει τη χρήση 2014 ένα αυτοκίνητο το οποίο απέκτησε τη χρήση 2010 και επικαλείται το έσοδο από την πώληση του αυτοκινήτου αυτού, για την κάλυψη ή τον περιορισμό της συνολικής ετήσιας δαπάνης, θα πρέπει από το έσοδο της πώλησης να αφαιρέσει το κόστος αγοράς του, εκτός αν ο φορολογούμενος επικαλείται εκτός από το έσοδο της πώλησης το 2014 και ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών στα οποία συμπεριλαμβάνεται και το έτος αγοράς 2010.

Περαιτέρω επισημαίνεται ότι στην περίπτωση πώλησης περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν περιέλθει στο φορολογούμενο από χαριστική αιτία ή κληρονομιά λαμβάνεται υπόψη ολόκληρο το τίμημα της πώλησης, αφαιρουμένου του τυχόν επιβληθέντος φόρου (π.χ. αν πρόκειται για δωρεά του φόρου δωρεάς κ.λπ.).

Προαιρετική δήλωση περιουσιακών στοιχείων, που είχαν στην κυριότητα τους οι φορολογούμενοι την 1/1/1992, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 2019/1992 (Α'34)

Όπως είναι γνωστό με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 2019/1992, εξαιρετικώς για το οικονομικό έτος 1992, δόθηκε η ευχέρεια σε όσους είχαν υποχρέωση να υποβάλουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 1992, να υποβάλουν μαζί με αυτή τη δήλωση εμπρόθεσμα, εφόσον ήθελαν (προαιρετικά), και δήλωση των κινητών τους περιουσιακών στοιχείων, τα οποία είχαν στην κυριότητα τους την 1η Ιανουαρίου 1991, που έγινε υποχρεωτικά δεκτή από τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ, χωρίς να αναζητηθεί από αυτόν, η προέλευση, ο τρόπος και ο χρόνος απόκτησης των περιουσιακών στοιχείων που αναφέρονται σ' αυτή, όσον αφορά την κάλυψη του τεκμαρτού εισοδήματος.

Στην περίπτωση που είχε υποβληθεί νόμιμα η πιο πάνω δήλωση περιουσιακών στοιχείων, τότε ο φορολογούμενος μπορεί να επικαλεσθεί μόνο για την κάλυψη πραγματικών ή τεκμαρτών δαπανών που πραγματοποιήθηκαν μέχρι 31.12.1993 ανάλωση των μετρητών που είχε αναγράψει στην υπόψη δήλωση ή να επικαλεσθεί και να αποδείξει το τίμημα που εισέπραξε από την εκποίηση κινητών περιουσιακών στοιχείων που ανέγραφε στη δήλωση αυτή. Επομένως, σήμερα δεν μπορεί να επικαλεσθεί την ανάλωση κεφαλαίου που σχηματίστηκε κατά τις χρήσεις 1990 και τις προηγούμενες αυτής, ή την ανάλωση τιμήματος που εισέπραξε από την εκποίηση κινητών περιουσιακών στοιχείων που είχε στην κατοχή του την 1/1/1991 και τα είχε αναγράψει στο ειδικό έντυπο Ε6.

Χρηματικά ποσά που έχουν ληφθεί υπόψη από τη δήλωση που, τυχόν, υποβλήθηκε κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 2019/1992, για την κάλυψη ή τον περιορισμό διαφοράς δαπάνης οικον. ετών 1992 μέχρι και 1994 (χρήσεις 1991 έως και 1993), μειώνουν τα ποσά των κεφαλαίων των αντίστοιχων ετών, όπως αυτά προσδιορίζονταν

με βάση τα όσα ορίζονταν στις διατάξεις που ίσχυαν κατά τα οικεία οικονομικά έτη.

Η ζημιά του ίδιου φορολογικού έτους ή και των προηγούμενων δεν εκπίπτει ούτε μεταφέρεται

Με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 34 ορίζεται ότι, στην περίπτωση προσδιορισμού του εισοδήματος με βάση την ετήσια δαπάνη αυτού του άρθρου, η ζημιά του ίδιου φορολογικού έτους από επιχειρηματική δραστηριότητα, καθώς και η ζημιά των προηγούμενων ετών μηδενίζεται και δεν εκπίπτει ούτε μεταφέρεται για συμψηφισμό στα επόμενα φορολογικά έτη. Επομένως, εάν κατά το κρίσιμο φορολογικό έτος, για ένα φορολογούμενο προέκυψε ζημιά που προέρχεται από ατομική επιχείρηση και ο φορολογούμενος αυτός έχει πραγματοποιήσει δαπάνες των άρθρων 31 και 32 τότε η ζημιά του φορολογούμενου μηδενίζεται και ο ίδιος φορολογείται με βάση την συνολικές του δαπάνες ενώ η ζημιά δεν μεταφέρεται για συμψηφισμό στα επόμενα έτη.

Αντίθετα, αν ο φορολογούμενος καλύψει το τεκμαρτό του εισόδημα με ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών, οπότε και δεν φορολογηθεί με βάση τις δαπάνες, θα μπορέσει να μεταφέρει τη ζημιά του στο επόμενο έτος.

5.3.7 Προσδιορισμός του εισοδήματος συζύγων με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 34

Αν και οι δύο σύζυγοι έχουν τεκμαρτή δαπάνη, η οποία συνολικά και για τους δύο συζύγους υπερβαίνει το φορολογούμενο εισόδημα, στην περίπτωση που η συνολική δαπάνη του ενός συζύγου είναι μεγαλύτερη από το εισόδημα που δηλώθηκε από αυτόν και τα εξαρτώμενα μέλη του και η διαφορά που προκύπτει δεν καλύπτεται με τα ποσά της

παραγράφου 2 του άρθρου 34 που δηλώνονται από τον ίδιο σύζυγο, τότε η διαφορά αυτή ή το υπόλοιπο αυτής μπορεί να καλυφθεί με τα ποσά της ίδιας παραγράφου 2 του άλλου συζύγου.

Όταν και στους δύο συζύγους η διαφορά δεν καλύπτεται, τότε για τον καθένα σύζυγο λαμβάνεται υπόψη η διαφορά που προκύπτει από τις δαπάνες του.

Κυρώσεις για την ανακριβή αναγραφή στοιχείων σχετικά με τον με τον προσδιορισμό, περιορισμό, ή κάλυψη του τεκμαρτού εισοδήματος.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 4 ορίζεται ότι σε περίπτωση ανακριβούς αναγραφής των στοιχείων που λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό του τεκμαρτού εισοδήματος, προβλέπονται κυρώσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας.

Επιπλέον, εξακολουθούν να θεωρούνται «τεκμήρια» προσδιορισμού του φορολογητέου εισοδήματος και οι δαπάνες των φυσικών προσώπων για αγορές ή χρηματοδοτική μίσθωση Ι.Χ. αυτοκινήτων και λοιπών οχημάτων, για αγορές κινητών αντικειμένων αξίας άνω των 10.000 ευρώ (έργων τέχνης, πολύτιμων λίθων, κοσμημάτων, επίπλων κ.λπ.), για αποπληρωμή στεγαστικών, καταναλωτικών, προσωπικών δανείων και πιστωτικών καρτών, για δωρεές και χορηγίες και για χορήγηση δανείων προς άλλα φυσικά πρόσωπα ή προς επιχειρήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΟΙ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ Ν. 4387/2016 ΚΑΙ 4386/2016

6.1 Φορολόγηση μισθωτών - συνταξιούχων

Για τα εισοδήματα που αποκτώνται από το φορολογικό έτος 2016 και επόμενα, η κλίμακα φορολόγησης των μισθωτών και συνταξιούχων τροποποιήθηκε και πλέον, το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις υποβάλλεται σε φόρο, σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος από μισθούς, συντάξεις και ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα (Φορολογικό Έτος 2016)	
Εισόδημα (Μισθοί, Συντάξεις, Επιχειρηματική Δραστηριότητα) σε ευρώ	Φορ. Συντελεστής
0 - 20.000	22%
20.001 - 30.000	29%
30.001 - 40.000	37%
40.001 -	45%

Επί του φόρου που προκύπτει βάσει της ανωτέρω κλίμακας, υπολογίζεται μείωση φόρου, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Η μείωση αυτή του φόρου εισοδήματος, η οποία έχει αντικαταστήσει το αφορολόγητο κλιμάκιο της κλίμακας φορολογίας εισοδήματος των προηγούμενων ετών, συνδέεται πλέον με τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων του φορολογούμενου.

Αναλυτικότερα, για τα εισοδήματα που αποκτώνται από το φορολογικό έτος 2016 και επόμενα, ο φόρος που προκύπτει βάσει της κλίμακας μισθωτών - συνταξιούχων μειώνεται κατά το ποσό:

- των 1.900 ευρώ για το φορολογούμενο χωρίς εξαρτώμενα τέκνα,
- των 1.950 ευρώ για το φορολογούμενο με ένα (1) εξαρτώμενο τέκνο,
- των 2.000 ευρώ για το φορολογούμενο με δύο (2) εξαρτώμενα τέκνα και
- των 2.100 ευρώ για το φορολογούμενο με τρία (3) εξαρτώμενα τέκνα και άνω

Η μείωση αυτή του φόρου υπολογίζεται όταν το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις δεν υπερβαίνει το ποσό των 20.000 ευρώ.

Εάν το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των ποσών αυτών, η μείωση του φόρου περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου (δεν προκύπτει, δηλαδή, σε καμία περίπτωση, επιστροφή φόρου για το φορολογούμενο από αυτή την αιτία)

Για φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις, το οποίο υπερβαίνει το ποσό των 20.000 ευρώ, το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά 10 ευρώ ανά 1.000 ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ΚΦΕ, εξαρτώμενα τέκνα θεωρούνται τα άγαμα τέκνα του φορολογούμενου, εφόσον είναι ανήλικα έως 18 ετών ή είναι ενήλικα έως 25 ετών και φοιτούν σε σχολές ή σχολεία ή ινστιτούτα επαγγελματικής εκπαίδευσης ή κατάρτισης της ημεδαπής ή αλλοδαπής ή είναι ενήλικα έως 25 ετών και είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) ή υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους με την προϋπόθεση ότι το ετήσιο φορολογητέο εισόδημά τους δεν

υπερβαίνει το ποσό των 3.000 ευρώ και συνοικούν με τον φορολογούμενο.

Εξαρτώμενα τέκνα θεωρούνται επίσης τα τέκνα του φορολογούμενου εφόσον είναι άγαμα, διαζευγμένα ή σε χηρεία και έχουν ποσοστό νοητικής ή σωματικής αναπηρίας τουλάχιστον 67% με την προϋπόθεση ότι το ετήσιο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσό των 6.000 ευρώ.

Παρατίθεται ακολούθως αναλυτικός πίνακας με το φόρο εισοδήματος που προκύπτει ανά κλιμάκιο εισοδήματος για εισοδήματα από το αφορολόγητο ποσό των 8.636,35 € έως το ποσό των 230.000 € άνω του οποίου δεν υπολογίζεται σε καμία περίπτωση μείωση φόρου.

Φόρος εισοδήματος ανά επίπεδο εισοδήματος ανά αριθμό τέκνων (Φορολογικό Έτος 2016)

Εισόδημα	Αρχικός Φόρος	Μείωση φόρου (ανά αριθμό τέκνων)				Φόρος πληρωτέος (ανά αριθμό τέκνων)			
		0	1	2	3 και άνω	0	1	2	3 και άνω
8.636,35	1.900	1.900	1.950	2.000	2.100	0	0	0	0
8.863,65	1.950	1.900	1.950	2.000	2.100	50	0	0	0
9.090,90	2.000	1.900	1.950	2.000	2.100	100	50	0	0
9.545,45	2.100	1.900	1.950	2.000	2.100	200	150	100	0
10.000	2.200	1.900	1.950	2.000	2.100	300	250	200	100
20.000	4.400	1.900	1.950	2.000	2.100	2.500	2.450	2.400	2.300
30.000	7.300	1.800	1.850	1.900	2.000	5.500	5.450	5.400	5.300
40.000	11.000	1.700	1.750	1.800	1.900	9.300	9.250	9.200	9.100
50.000	15.500	1.600	1.650	1.700	1.800	13.900	13.850	13.800	13.700
60.000	20.000	1.500	1.550	1.600	1.700	18.500	18.450	18.400	18.300
70.000	24.500	1.400	1.450	1.500	1.600	23.100	23.050	23.000	22.900
80.000	29.000	1.300	1.350	1.400	1.500	27.700	27.650	27.600	27.500
90.000	33.500	1.200	1.250	1.300	1.400	32.300	32.250	32.200	32.100
100.000	38.000	1.100	1.150	1.200	1.300	36.900	36.850	36.800	36.700
150.000	60.500	600	650	700	800	59.900	59.850	59.800	59.700
200.000	83.000	100	150	200	300	82.900	82.850	82.800	82.700
210.000	87.500	0	50	100	200	87.500	87.450	87.400	87.300
215.000	89.750	0	0	50	150	89.750	89.750	89.700	89.600
220.000	92.000	0	0	0	100	92.000	92.000	92.000	91.900
230.000	96.500	0	0	0	0	96.500	96.500	96.500	96.500

Τα αφορολόγητα όρια εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις διαμορφώνονται ανάλογα με τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων ως εξής:

Εξαρτώμενα τέκνα φορολογούμενου Αφορολόγητο όριο

0	8.636,35
1	8.863,65
2	9.090,90
3 και άνω	9.545,45

Ενημέρωση: Η παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από μισθούς και συντάξεις με βάση τις προαναφερόμενες μεταβολές διενεργείται σύμφωνα με την εγκ. ΠΟΛ. 1064/2016, για μισθοδοσίες και συντάξεις που εκκαθαρίζονται από την ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 4389/2016 δηλαδή, από 27.5.2016 και μετά και δεν τίθεται θέμα αναδρομικής παρακράτησής του. Τα παρακρατηθέντα ποσά φόρου θα δηλωθούν στις ετήσιες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2016, και θα συμψηφισθούν κατά την εκκαθάριση των δηλώσεων αυτών.

2. Καταβολή μισθοδοσίας, ασφαλιστικών εισφορών και φόρου μισθωτών υπηρεσιών μέσω τραπεζής

Με την παρ. 10 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 ορίζεται ότι "από 1.7.2016 οι αποδοχές των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και οι ασφαλιστικές εισφορές και ο φόρος μισθωτών υπηρεσιών κατατίθενται από τους εργοδότες μέσω τραπεζικού λογαριασμού και μεταφέρονται αντιστοίχως και αποδίδονται από την οικεία τράπεζα στους λογαριασμούς των δικαιούχων μισθωτών, των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης και του Δημοσίου. Για το σκοπό αυτόν κάθε υπόχρεος εργοδότης υπογράφει σχετική σύμβαση με τράπεζα που επιλέγει. Κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζεται με κοινή απόφαση των

Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης."

3. Φορολόγηση εισοδήματος φυσικού προσώπου από επιχειρηματική δραστηριότητα

Με την κλίμακα φορολογίας εισοδήματος μισθωτών – συνταξιούχων, φορολογούνται από το φορολογικό έτος 2016 και επόμενα, και τα κέρδη από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα, αφού προστεθούν σε τυχόν εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις. Για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν εφαρμόζονται οι μειώσεις του άρθρου 16 του ΚΦΕ, η φορολόγηση των εισοδημάτων αυτών πραγματοποιείται, δηλαδή, από το πρώτο ευρώ.

Πρόκειται για μία σημαντική μεταβολή στον τρόπο φορολόγησης του εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα, δεδομένου ότι, από 1.1.2016 τα εισοδήματα από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα συναθροίζονται με τα εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις και επιβάλλεται σε αυτά φόρος σύμφωνα με την ενιαία - για τους δύο αυτούς τύπους εισοδήματος - κλίμακα φορολογίας εισοδήματος. Παρατίθεται ακολούθως - για λόγους διευκόλυνσης - η εν λόγω κλίμακα:

Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος από μισθούς, συντάξεις και ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα (Φορολογικό Έτος 2016)

Εισόδημα (Μισθοί, Συντάξεις, Επιχειρηματική Δραστηριότητα) σε ευρώ	Φορ. Συντελεστής
0 - 20.000	22%
20.001 - 30.000	29%
30.001 - 40.000	37%
40.001 -	45%

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

7.1 Παράδειγμα 1

Μισθωτός ,άγαμος για το φορολογικό έτος 2016 έχει λάβει τα παρακάτω με βάση σχετική βεβαίωση αποδοχών. (δεν υπολογίζεται προκαταβολή)

Μικτές Αποδοχές 30.000,00€

Κρατήσεις υπερ ασφαλιστικών ταμείων (ΙΚΑ) 4.000,00€

Αναλογούν φόρος στην παρακράτηση 4.100,00€

Παρακρατηθείς φόρος 4.038,50€

Δαπάνες που έχει επιβαρυνθεί Ιατρικά έξοδα (με νόμιμα παραστατικά)
1.000,00€

Με βάση το άρθρο 14 (Απαλλαγές εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις) στην παρ.1 περίπτωση ε΄ αναφέρει ότι, από τον υπολογισμό του εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις εξαιρούνται οι ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλει ο εργαζόμενος περιλαμβανομένων των εισφορών εργοδότη και εργαζομένου υπέρ των επαγγελματικών ταμείων που έχουν συσταθεί με νόμο.

Επομένως για τον υπολογισμό του φορολογητέου εισοδήματος που θα υπαχθεί στην φορολόγηση του άρθρου 15 θα έχουμε τα εξής:

Εισοδημα με βάση άρθρο 12 ,Μικτές Αποδοχές 30.000,00€

Μείον: Κρατήσεις υπέρ ασφαλιστικών ταμείων (ΙΚΑ) άρθρο 14 παρ.1 περ.ε.
4.000,00€

Καθαρό Ποσό προ φόρου (Φορολογητέο εισόδημα) 26.000,00€

Επόμενο βήμα είναι η φορολόγηση με βάση το άρθρο 15

Καθαρό Ποσό προ φόρου (Φορολογητέο εισόδημα) 26.000,00€

Επι συντελεστή 22% για τα πρώτα 20.000,00€ 1ο κλιμάκιο

άρθρο 15 παρ.1 (20.000,00 x 22%)=4.400,00€

2ο κλιμάκιο άρθρο 15 παρ.1 (6.000,00 x 29%)=1.740,00€ 6.140,00€

Αρχικός Φόρος με βάση άρθρο 15 6.140,00€

Επόμενο βήμα υπολογισμός μείωση άρθρο 16 ,από τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 16 του Ν.4172/2013 όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 112 του Ν.4387/2016 ορίζεται ότι ,ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή του άρθρου 15 μειώνεται κατά το ποσό των χιλίων εννιακοσίων (1.900) ευρώ για το φορολογούμενο χωρίς εξαρτώμενα τέκνα, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 11, όταν το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ. Η μείωση του φόρου ανέρχεται σε χίλια εννιακόσια πενήντα (1.950) ευρώ για το φορολογούμενο με ένα (1) εξαρτώμενο τέκνο, σε δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ για δύο (2) εξαρτώμενα τέκνα και σε δύο χιλιάδες εκατό (2.100) ευρώ για τρία (3) εξαρτώμενα τέκνα και άνω. Εάν το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των ποσών αυτών, η μείωση του φόρου περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 για φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις, το οποίο υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά δέκα (10) ευρώ ανά χίλια (1.000) ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις.

Καθαρό Ποσό προ φόρου (Φορολογητέο εισόδημα) 26.000,00€

Ποσό μείωσης άρθρο 16

$(26.000 - 20.000 = 6.000, 6.000 \times 10 / 1000 = 60, 1.900 - 60 = 1.840)$

1.840,00€

Ποσό μείωσης άρθρο 16 1.840,00€

Επόμενο βήμα υπολογισμός μείωσης για ιατρικές δαπάνες του άρθρου 18, παρ. 1, όπου παρέχεται η δυνατότητα έκπτωσης από το ποσό του φόρου που προκύπτει κατά την εκκαθάριση της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) των ετήσιων εξόδων ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης που καταβάλλει ο φορολογούμενος, στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή, με την προϋπόθεση ότι τα έξοδα αυτά υπερβαίνουν το πέντε (5%) τοις εκατό του φορολογητέου εισοδήματός του.

Σημειώνεται ότι το ποσό της έκπτωσης, ανεξάρτητα από το συνολικό ποσό της δαπάνης για ιατρική και νοσοκομειακή περίθαλψη, δε μπορεί να υπερβεί τις τρεις (3.000) ευρώ, για κάθε φορολογούμενο.

Καθαρό Ποσό προ φόρου (Φορολογητέο εισόδημα) 26.000,00€

Βασική Προϋπόθεση: Ιατρικές δαπάνες > το 5% του Φορολογητέου εισοδήματος

$26.000,00\text{€} \times 0,05 = 1.300,00\text{€}$

Ιατρικές δαπάνες = 1.000,00 € > το 5% του Φορολογητέου εισοδήματος
= 1.300,00€

Δεν δικαιούται μείωση του άρθρο 18 λόγω το ότι δεν εκπληρώνει την βασική προϋπόθεση η ιατρικές δαπάνες να υπερβαίνουν το πέντε (5%) τοις εκατό του φορολογητέου εισοδήματός του

Ποσό μείωσης άρθρο 18 0,00€

Τέλος υπολογισμός Οφειλόμενου φόρου

Αρχικός Φόρος με βάση άρθρο 15 6.140,00€

Ποσό μείωσης άρθρο 16 1.840,00€

Ποσό μείωσης άρθρο 18 0,00€

Αναλογούν φόρος στην παρακράτηση 4.100,00€

Οφειλόμενος φόρος 200,00€

7.2 Παράδειγμα 2

Έστω φορολογούμενος χωρίς εξαρτώμενα τέκνα με εισόδημα από μισθούς ύψους 30.000 € και κέρδη από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα ύψους 10.000 €. Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα θα προστεθούν στο εισόδημα από μισθούς και θα φορολογηθούν με οριακό συντελεστή 37% (κλιμάκιο 30.001 - 40.000) καταλήγοντας σε πρόσθετη επιβάρυνση για το φορολογούμενο ύψους 3.700 € (δεν υπολογίζεται προκαταβολή)

Σημείωση: Δεδομένου ότι τα κέρδη από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται κατά το 2015 με συντελεστή 26% για κέρδη έως 50.000 € και 33% για τα κέρδη άνω του ποσού αυτού, ο βαθμός επιβάρυνσης των φορολογούμενων με ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα κατά το 2016 εξαρτάται αφενός από το ύψος των εισοδημάτων τους από επιχειρηματική δραστηριότητα και αφετέρου από το εάν τα εισοδήματα αυτά συναθροίζονται με εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις.

Στο πρώτο παράδειγμα που προαναφέρθηκε, ο φορολογούμενος για το εισόδημα των 10.000 € από την επιχειρηματική του δραστηριότητα θα έχει ελάφρυνση του φόρου εισοδήματος το 2016 κατά το ποσό των 400 € (από 2.600 € που καταβάλλει το 2015 θα καταβάλλει 2.200 € το 2016). Αντιθέτως, στο δεύτερο παράδειγμα, για το ίδιο ακριβώς εισόδημα (10.000 €), ο φορολογούμενος θα επιβαρυνθεί κατά το 2016 επιπρόσθετα με το ποσό των 1.100 € (από 2.600 € που καταβάλλει το 2015 θα καταβάλλει 3.700€ το 2016), καθώς το εισόδημα αυτό συναθροίζεται με τα εισοδήματα του φορολογούμενου από μισθωτές υπηρεσίες.

7.3 Παράδειγμα 3

Φορολογούμενος χωρίς εξαρτώμενα τέκνα αποκτά εισοδήματα από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα ποσού 13.500,00€ και από σύνταξη ποσού 8.500,00€. Ο φόρος που θα προκύψει για αυτόν θα υπολογιστεί βάσει των παρακάτω: (δεν υπολογίζεται προκαταβολή)

		Επεξηγήσεις
Εισόδημα από επιχ. δραστηριότητα	13.500,00	
Εισόδημα από σύνταξη	8.500,00	
Σύνολο εισοδήματος	22.000,00	13.500 + 8.500
Φόρος βάσει κλίμακας	4.980,00	4.400 (20.000 X 22%) + 580 (2.000 X 29%)
Εξαρτώμενα τέκνα φορολογούμενου	0	
Εισόδημα στο οποίο δικαιούται μείωση βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	8.500,00	εισόδημα από σύνταξη
Μέγιστη δικαιούμενη μείωση φόρου βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	1.900,00	για φορολογούμενο χωρίς εξαρτώμενα τέκνα
Τελικό ποσό μείωσης φόρου βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	1.870,00	για το εισόδημα έως 20.000,00€ (σύνταξη) περιορισμός στο φόρο που αναλογεί και συγκεκριμένα εδώ στα 1.870,00€(8.500 X 22)
Σύνολο φόρου για όλο το εισόδημα	3.110,00	4.980 - 1.870

7.4 Παράδειγμα 4

Φορολογούμενος με ένα εξαρτώμενο τέκνο αποκτά εισοδήματα από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα ποσού 5.500,00€ και από μισθωτή εργασία ποσού 22.500,00€ Ο φόρος που θα προκύψει για αυτόν θα υπολογιστεί βάσει των παρακάτω: (δεν υπολογίζεται προκαταβολή)

		Επεξηγήσεις
Εισόδημα από επιχ. δραστηριότητα	5.500,00	
Εισόδημα από μισθωτές εργασίες	22.500,00	
Σύνολο εισοδήματος	28.000,00	5.500 + 22.500
Φόρος βάσει κλίμακας	6.720,00	4.400 (20.000 X 22%) + 2.320 (8.000 X 29%)
Εξαρτώμενα τέκνα φορολογούμενου	1	
Εισόδημα στο οποίο δικαιούται μείωση βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	22.500,00	εισόδημα από μισθωτές εργασίες
Μέγιστη δικαιούμενη μείωση φόρου βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	1.950,00	για φορολογούμενο με ένα εξαρτώμενο τέκνο
Τελικό ποσό μείωσης φόρου βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	1.925,00	για εισόδημα από μισθωτές πάνω από 20.000,00€ περιορισμός του ποσού της μείωσης κατά 10 €ανά 1000 € εισοδήματος και συγκεκριμένα εδώ, περιορισμός μείωσης για το ποσό των 2.500€ (22.500 - 20.000) κατά 25,00€ (10/1000 X 2.500 = 25) με αποτέλεσμα η τελική μείωση να διαμορφώνεται σε 1.925,00€(1.950 - 25)
Σύνολο φόρου για όλο το εισόδημα	4.795,00	6.720 - 1.925

Σημείωση: Στα παραπάνω παραδείγματα δεν έχουν υπολογιστεί τυχόν παρακράτηση φόρου μισθωτών εργασιών, προκαταβολή φόρου για τον φόρο που προκύπτει από επιχειρηματική δραστηριότητα, ειδική εισφορά αλληλεγγύης, κ.λπ.

7.5 Παράδειγμα 5

Φορολογούμενος με δύο εξαρτώμενα τέκνα αποκτά εισοδήματα από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα (που υπάγεται στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α.) ποσού 5.000,00€ από μισθωτές εργασίες ποσού 17.000,00€ και από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα ποσού 12.000,00€ Ο φόρος που θα προκύψει για αυτόν, θα υπολογιστεί βάσει των παρακάτω: (δεν υπολογίζεται προκαταβολή)

		Επεξηγήσεις
Εισόδημα από επιχ. δραστηριότητα	5.000,00	
Εισόδημα από μισθωτές εργασίες	17.000,00	
Εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα	12.000,00	
Σύνολο εισοδήματος	34.000,00	5.000 + 17.000 + 12.000
Φόρος για τα εισοδήματα από επιχ. δραστηριότητα και μισθωτές εργασίες βάσει κλίμακας	4.980,00	4.400 (20.000 X 22%) + 580 (2.000 X 29%) [σύνολο εισοδήματος των δύο αυτών κατηγοριών 22.000,00€]
Φόρος για το εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα βάσει κλίμακας (αυτοτελώς)	2.640,00	12.000 X 22%
Σύνολο φόρου για όλα τα εισοδήματα	7.620,00	4.980 + 2.640
Εξαρτώμενα τέκνα	2	

φορολογούμενου		
Εισόδημα στο οποίο δικαιούται μείωση βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	29.000,00	άθροισμα εισοδημάτων αγροτικής δραστηριότητας και μισθωτών εργασιών
Μέγιστη δικαιούμενη μείωση φόρου βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	2.000,00	για φορολογούμενο με δύο εξαρτώμενα τέκνα
Τελικό ποσό μείωσης φόρου βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	1.910,00	για άθροισμα εισοδημάτων από αγροτική δραστηριότητα και μισθωτές εργασίες πάνω από 20.000,00€ περιορισμός του ποσού της μείωσης κατά 10 € ανά 1000 € εισοδήματος και συγκεκριμένα εδώ, περιορισμός μείωσης για το ποσό των 9.000€ (29.000 - 20.000) κατά 90,00€(10 / 1000 X 9.000 = 90) με αποτέλεσμα η τελική μείωση να διαμορφώνεται σε 1.910,00€ (2.000 - 90)
Σύνολο φόρου για όλο το εισόδημα	5.710,00	7.620 - 1.910

7.6 Παράδειγμα 6

Φορολογούμενος (όχι κατ' επάγγελμα αγρότης) με τρία εξαρτώμενα τέκνα αποκτά εισοδήματα από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα (που δεν υπάγεται στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α.) ποσού 12.000,00€ από μισθωτές εργασίες ποσού 9.000,00€ και από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα ποσού 3.000,00€ Ο φόρος που θα προκύψει για αυτόν, θα υπολογιστεί βάσει των παρακάτω: (δεν υπολογίζεται προκαταβολή)

		Επεξηγήσεις
Εισόδημα από επιχ. δραστηριότητα	12.000,00	
Εισόδημα από μισθωτές εργασίες	9.000,00	
Εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα	3.000,00	
Σύνολο εισοδήματος	24.000,00	12.000 + 9.000 + 3.000
Φόρος για τα εισοδήματα από επιχ. δραστηριότητα και μισθωτές εργασίες βάσει κλίμακας	4.690,00	4.400 (20.000 X 22%) + 290 (1.000 X 29%) [σύνολο εισοδήματος των δύο αυτών κατηγοριών 21.000,00€]
Φόρος για το εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα βάσει κλίμακας (αυτοτελώς)	660,00	3.000 X 22%
Σύνολο φόρου για όλα τα εισοδήματα	5.350,00	4.690 + 660
Εξαρτώμενα τέκνα φορολογούμενου	3	
Εισόδημα στο οποίο	9.000,00	μόνο στο εισόδημα από μισθωτές

δικαιούται μείωση βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)		εργασίες καθώς δεν είναι κατ' επάγγελμα αγρότης και η επιχειρηματική του δραστηριότητα δεν υπάγεται στον Ο.Γ.Α.
Μέγιστη δικαιούμενη μείωση φόρου βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	2.100,00	για φορολογούμενο με τρία εξαρτώμενα τέκνα
Τελικό ποσό μείωσης φόρου βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	1.980,00	για εισόδημα από μισθωτές εργασίες έως 20.000,00€ υπάρχει περιορισμός στο φόρο που αναλογεί και συγκεκριμένα εδώ στα 1.980,00€(9.000 X 22%)
Σύνολο φόρου για όλο το εισόδημα	3.370,00	5.350 - 1.980

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το πρόβλημα της παραοικονομίας, της φοροδιαφυγής και της φόρο-αποφυγής το αντιμετωπίζουν πολλές χώρες, ωστόσο η οικονομική θέση της Ελλάδας, δεν της επιτρέπει να παραβλέψει το φαινόμενο αυτό. Η κάλυψη των ελλειμμάτων των ελληνικών προϋπολογισμών μπορεί να συμβεί με την μείωση ή ακόμη και την εξάλειψη τέτοιων φαινομένων. Οι συνεχείς έλεγχοι καθώς και οι υψηλές ποινές θα αποτρέψουν τους φορολογούμενους να καταφύγουν σε τέτοιες συμπεριφορές.

Με τη μείωση των αποκλίνουσων συμπεριφορών θα μειωθούν και οι φορολογικοί συντελεστές μιας και τα ελλείμματα θα μειωθούν και δεν θα υπάρχουν υψηλά ποσά για να καλυφθούν. Η μείωση των φορολογικών συντελεστών θα οδηγήσει και στη μείωση του κινήτρου για να στραφούν σε παράνομες πράξεις οι φορολογούμενοι. Ένα ακόμη κίνητρο είναι το σταθερό φορολογικό περιβάλλον. Θα πρέπει να γνωρίζουν τα άτομα το φορολογικό συντελεστή που θα αντιμετωπίσουν σε κάθε περίπτωση ώστε να επιλέγουν την καλύτερη δυνατή επιλογή. Η πληροφόρηση αυτή αποτελεί υψηλό κίνητρο για τους επενδυτές να διαθέσουν τα κεφάλαια τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γιώργος Γκουμπανιτσάς, 2010 , *Δικηγόρος, Υποψ. Διδάκτωρ Νομικής Α.Π.Θ. (Ε.Μ.Λ.Ε., Μετ. Δίπλ. Α.Π.Θ.)*, Οικονομική Ανάλυση του φαινομένου της φοροδιαφυγής old.phs.uoa.gr/~ahatzis/Goubanitsas.doc

Γεωργακόπουλος Θ., 1997, *Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική*, Αθήνα: Εκδόσεις Ευγ. Μπένου, σελ.297-300

Α. Φλώρος «Φορολογική Λογιστική», Εκδόσεις Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα 2005

Α. Φλώρος «Φορολογική Λογιστική», Εκδόσεις Σύγχρονη Εκδοτική, δ'έκδοση, Αθήνα 2010

Αναστασόπουλος Ι.Δ.- Φορτσάκης Θ.: Φορολογικό δίκαιο, εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ (2003).

Αναστασόπουλος Ι.Δ.: Φορολογικό Δίκαιο: βασικές έννοιες και αρχές, εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ (1992)

Θ. Γεωργακόπουλος «Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική», σελ: 558, Εκδ: Ευγ. Μπένου, Αθήνα 2005

Γεώργιος Ανδρουλάκης, Σημειώσεις μαθήματος «Φορολογία κεφαλαίου & λοιπές φορολογίες», 2009

(<http://el.wikipedia.org/wiki>)

(<http://epixeirisi.gr>)

(<http://www.taxheaven.gr>)